

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Nefinanční reporting podniků v ČR

Non-financial reporting of companies in the Czech Republic

Bc. Ivana Jánská

Plzeň 2015

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ivana JÁNSKÁ**
Osobní číslo: **K13N0070P**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Nefinanční reporting podniků v ČR**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Objasněte pojem nefinanční reporting a způsoby jeho vykazování.
2. Představte normy a iniciativy v oblasti nefinančního reportingu.
3. Analyzujte aktuální stav nefinančního reportingu v ČR.
4. Zhodnoťte zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **60 - 80 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **GAZDAR, Kaevan.** *Reporting Nonfinancials*. Chichester: John Wiley and Sons, 2007. ISBN 978-0-470-01197-3
- **KAŠPAROVÁ, Klára.** *Reportování o společenské odpovědnosti podniku*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5694-7
- **KULDOVÁ, Lucie.** *Společenská odpovědnost firem: etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi*. Kanina: OPS, 2010. ISBN 978-80-87269-12-1
- **ZADRAŽILOVÁ, Dana a kol.** *Udržitelné podnikání*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1833-6

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jitka Zborková, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **25. října 2014**
Termín odevzdání diplomové práce: **24. dubna 2015**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2014

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Nefinanční reporting podniků v ČR“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 23. dubna 2015

.....

podpis autorky

Poděkování

Na tomto místě bych ráda upřímně poděkovala Ing. Jitce Zborkové, Ph.D., a to nejen za její cenné rady a odborné vedení při zpracovávání této diplomové práce, ale zejména za její ochotu a vstřícný přístup, se kterým jsem se při psaní této práce setkala.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 CÍLE A METODIKA PRÁCE	10
2 NEFINANČNÍ REPORTING	12
2.1 Rozdíl mezi finančním a nefinančním reportingem.....	14
2.2 Nefinanční informace podniků.....	16
2.3 Formy vykazování nefinančních informací	17
2.4 Teorie zainteresovaných stran.....	18
2.5 Důvody nefinančního reportingu	19
2.6 Výhody plynoucí z nefinančního reportingu.....	20
2.7 Tvorba nefinančního reportu.....	21
2.7.1 Kroky tvorby nefinančního reportu	21
2.7.2 Hlavní části nefinančního reportu.....	24
2.7.3 Principy tvorby nefinančního reportu	25
2.8 Problémy nefinančního reportingu.....	27
2.9 Nefinanční reporting v České republice.....	27
3 OBSAH NEFINANČNÍCH REPORTŮ	29
3.1 Témata obsažená v nefinančních reportech	29
3.2 Zpráva o udržitelném rozvoji	31
3.2.1 Udržitelný rozvoj	32
3.3 Zpráva o společenské odpovědnosti podniku	33
3.3.1 Společenská odpovědnost podniku	33
3.3.2 Oblasti společenské odpovědnosti	34
3.4 Integrované reporty	35
3.5 Obsah nefinančních reportů v České republice.....	36
4 NORMY A INICIATIVY V OBLASTI NEFINANČNÍHO REPORTINGU....	38
4.1 Global Reporting Initiative (GRI).....	38
4.1.1 Pokyny pro Sustainability Reporting.....	39
4.1.2 Aplikační úrovně GRI.....	40
4.1.3 Ukazatele výkonnosti.....	40
4.2 Směrnice OECD pro nadnárodní společnosti	41

4.3	Globální dohoda OSN	42
4.4	ISO 26000	43
4.5	SA 8000 Social Accountability	44
4.6	AA 1000 AccountAbility	44
4.7	EMAS.....	45
4.8	Srovnání jednotlivých standardů.....	45
4.9	Legislativa Evropské unie	46
5	VÝZKUM ZVEŘEJŇOVÁNÍ NEFINANČNÍCH INFORMACÍ V ČR.....	48
5.1	Výzkum zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách.....	48
5.1.1	Význam a cíle výzkumu	48
5.1.2	Metodika výzkumu	49
5.1.3	Stanovení výzkumných otázek	50
5.1.4	Vyhodnocení výzkumné části	52
5.1.5	Zodpovězení výzkumných otázek	61
5.2	Výzkum reportování o společenské odpovědnosti.....	63
5.2.1	Význam a cíle výzkumu	63
5.2.2	Metodika výzkumu	63
5.2.3	Stanovení výzkumných otázek	64
5.2.4	Vyhodnocení výzkumné části	65
5.2.5	Zodpovězení výzkumných otázek	69
5.3	Zhodnocení zveřejňování nefinančních informací v ČR	70
5.3.1	Zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách.....	70
5.3.2	Reportování o společenské odpovědnosti.....	70
5.3.3	Závěrečná doporučení.....	71
6	NEFINANČNÍ REPORTING V ČESKÉ REPUBLICCE.....	73
6.1	Parametry pro analýzu nefinančních reportů	73
6.2	AGROFERT, a. s.	76
6.3	Československá obchodní banka, a. s.	77
6.4	ČEZ, a. s.	79
6.5	Plzeňský Prazdroj, a. s.	81
6.6	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	83
6.7	Srovnání nefinančních reportů dle stanovených parametrů.....	85

6.7.1	Obsah nefinančních reportů podle oblastí CSR	85
6.7.2	Uvedení negativních dopadů činnosti společnosti	86
6.7.3	Porovnání dosažených hodnot s hodnotami minulých období	86
6.7.4	Identifikace zainteresovaných stran	87
6.7.5	Stanovení budoucích cílů v jednotlivých oblastech	87
6.7.6	Využívání obecně uznávaného rámce pro nefinanční reporting	87
6.7.7	Externí ověření zveřejňovaných nefinančních informací	87
6.7.8	Pravidelnost zveřejňování nefinančního reportu	88
6.8	Zhodnocení analýzy nefinančních reportů a závěrečná doporučení	88
ZÁVĚR		91
SEZNAM TABULEK		93
SEZNAM OBRÁZKŮ		94
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK		96
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		97
SEZNAM PŘÍLOH		102

ÚVOD

Tématem této diplomové práce je nefinanční reporting podniků v České republice. Nefinanční reporting je velmi mladým pojmem, který se vyvíjí až od počátku 90. letech 20. století. Od té doby dynamicky narůstá jeho význam po celém světě, a to zejména po nedávné ekonomické krizi v roce 2009, která přiměla podniky vykazovat své společensky odpovědné chování a získat tak důvěru a spolupráci řady zainteresovaných stran (stakeholders). V současné době se stává důležitým nástrojem posilování konkurenceschopnosti podniků a zajišťování jejich udržitelného fungování, u největších světových podniků je nefinanční reporting již součástí jejich dlouhodobé strategie udržitelného podnikání.

Nefinanční reporting je možné chápat jako různé způsoby vykazování externích zpráv, kterými podnik zveřejňuje nefinanční informace o své výkonnosti pro různé skupiny stakeholders. Pojem nefinanční informace je přitom velmi široký a může znamenat zpravidla jakékoliv informace, které podniky zveřejňují nad rámec informací dané legislativou a které nejsou finančního charakteru. V poslední době je nefinanční reporting nejčastěji spojován se společenskou odpovědností firem a vykazováním informací zahrnující její tři pilíře, tj. ekonomickou, environmentální a sociální oblast.

Nefinanční zprávy nejsou jen výstupem procesu managementu podniku, ale představují především vstup pro celou řadu jiných činností a jsou základním rozhodovacím podkladem pro široký okruh stakeholders. Ve většině zemí neexistují žádné legislativní požadavky na vykazování nefinančních informací, dobrovolnost nefinančního reportingu tak má za následek rozdílnou strukturu a obsah nefinančních reportů napříč podniky i regiony.

V oblasti nefinančního reportingu však existuje již celá řada dobrovolných norem a iniciativ, které jsou koncipovány tak, aby mohly být využívány všemi podniky odlišeného zaměření i velikosti. Dosud celosvětově nejvýznamnějšími a nejkompexnějšími iniciativami upravující nefinanční výkaznictví jsou Global Reporting Initiative (GRI) a Směrnice OECD pro nadnárodní podniky (OECD Guidelines for Multinacional Enterprises). Narůstající význam a aktuálnost oblasti nefinančního reportingu dokládá také nová směrnice Evropské unie o zveřejňování nefinančních informací přijatá v roce 2014, která velkým podnikům ukládá povinnost

nefinanční reporting provádět. Členské státy EU by měly do roku 2016 zahrnout tuto směrnici do své legislativy, tudíž se nové změny dotknou i českých společností.

Nefinanční reporting je pro české společnosti doposud dobrovolný, legislativně je upravený pouze obsah výroční zprávy, která musí dle Zákona o účetnictví obsahovat pouze minimum nefinančních informací. V České republice nefinanční výkaznictví není v současnosti zatím příliš rozšířené a neexistuje ani příliš výzkumů, které by se touto oblastí v českém prostředí zabývaly. Tyto skutečnosti včetně aktuálnosti a rostoucího významu oblasti nefinančního reportingu byly jedním z hlavních důvodů výběru tohoto tématu autorkou. Diplomová práce je tak zaměřena na analýzu současného stavu nefinančního reportingu v České republice a zhodnocení zveřejňování nefinančních informací nejen ve výročních zprávách, ale i v samostatných nefinančních reportech a na internetových stránkách českých společností.

1 CÍLE A METODIKA PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je **provedení analýzy stavu nefinančního reportingu u podnikatelských subjektů v České republice**, který bude naplněn na základě stanovených dílčích cílů. Prvním dílčím cílem práce je zhodnotit stav zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách společností v ČR, tj. jaký prostor věnují tyto společnosti vykazování nefinančních informací ve výročních zprávách, jaké nefinanční informace se zde vyskytují a zda výroční zprávy obsahují vyjádření, které zvyšuje důvěryhodnost zveřejňovaných informací. Druhý dílčí cíl představuje analýzu stavu reportování o společenské odpovědnosti podniků v ČR, tj. jaká je míra veřejné deklarace ke společenské odpovědnosti podniků v ČR a jakými prostředky svoji společenskou odpovědnost tyto podniky komunikují. Posledním dílčím cílem této práce je detailněji představit a analyzovat samostatné nefinanční reporty vybraných velkých českých společností a na základě zjištění z provedené analýzy formulovat doporučení v oblasti nefinančního reportingu pro všechny podniky působící v České republice.

Předložená diplomová práce je zpracována dle Metodiky k vypracování bakalářské a diplomové práce vydané v roce 2014 Fakultou ekonomickou Západočeské univerzity v Plzni. Veškeré podklady potřebné k vypracování rešeršní části práce byly čerpány z odborné literatury a elektronických zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury na konci této práce. Teoretické poznatky z rešeršní části jsou uplatněny při následné analýze nefinančního reportingu podniků v ČR, kde hlavními zdroji pro provedení analýzy byly především výroční zprávy, internetové stránky a nefinanční reporty analyzovaných podnikatelských subjektů.

Diplomová práce nejprve v rešeršní části objasňuje pojem nefinanční reporting, jeho význam a vývoj. Dále je zde uveden rozdíl mezi finančním a nefinančním reportingem, vysvětlen pojem nefinanční informace a představeny formy nefinančního reportingu a jeho cílové skupiny. Podrobněji jsou uvedeny důvody, výhody a problémy plynoucí z nefinančního reportingu a vysvětlena tvorba nefinančního reportu. Následně je v rešeršní části konkretizován obsah nefinančních reportů a charakterizována nejčastější témata nefinančních zpráv. Závěr této části je věnován představení norem a iniciativ v oblasti nefinančního reportingu, včetně nově přijaté směrnice EU v roce 2014.

Na základě získaných teoretických poznatků ze zpracované rešeršní části tato práce pokračuje analýzou nefinančního reportingu v České republice. Nejprve je proveden výzkum stavu zveřejňování nefinančních informací podniků v ČR, který je rozčleněn na dva dílčí výzkumy. První z nich se zabývá zveřejňováním nefinančních informací ve výročních zprávách podnikatelských subjektů v ČR. Výzkumným cílem tohoto výzkumu je analyzovat stav zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR. Tento cíl je následně převeden na obecnou výzkumnou otázku, která je dále konkretizována jednotlivými specifickými výzkumnými otázkami, na které se prováděným výzkumem hledají odpovědi.

Druhá část výzkumu zveřejňování nefinančních informací je věnována celkovému reportování o společenské odpovědnosti těchto podniků. U tohoto výzkumu je výzkumným cílem analyzovat stav reportování o společenské odpovědnosti podniků v ČR. Tento výzkumný cíl je opět postupně zúžen až na specifické výzkumné otázky, které jsou provedeným výzkumem zodpovězeny.

V obou těchto dílčích výzkumech je prováděn kvantitativní výzkum realizovaný prostřednictvím obsahové analýzy sekundárních zdrojů, tj. v prvním případě pouze výročních zpráv, ve druhé části poté i samostatných nefinančních reportů a rubrik na internetových stránkách podniků. Výzkumný vzorek těchto dílčích výzkumů tvoří 90 vybraných společností ze seznamu TOP 100 obdivovaných firem České republiky 2014. Na závěr výzkumu jsou zhodnoceny obě výzkumné části a shrnuta zjištění a doporučení, která z provedeného výzkumu vyplynula.

Závěrečná část diplomové práce podrobněji představuje konkrétní samostatné nefinanční reporty pěti velkých českých společností, které jsou hodnoceny a komparovány na základě stanovených parametrů vycházejících z rešeršní části diplomové práce. Smyslem této analýzy nefinančních reportů však není hodnotit, co by měly nefinanční reporty vykazovat a jak by měly vypadat, ale naopak zjistit, jaký je současný přístup významných českých podniků k vydávání nefinančních reportů a jaká je podoba a obsah těchto nefinančních zpráv. Na základě tohoto zjištění jsou vyvozeny doporučení v oblasti nefinančního reportingu nejen pro analyzované podniky, ale i pro všechny ostatní společnosti, které nefinanční reporty publikují či nad jejich vydáváním do budoucna uvažují.

2 NEFINANČNÍ REPORTING

Nefinanční reporting je obecný termín používaný k popisu různých druhů externích zpráv, které podniky vydávají pro své akcionáře a ostatní zainteresované strany (stakeholders). Tyto zprávy zahrnují aspekty výkonnosti společnosti jiné než finanční, nejčastěji environmentální, sociální a ekonomické.

Jedná se o dobrovolnou aktivitu podniků, kterou vykonávají nad rámec právních předpisů. Nejdůležitějším aspektem nefinančního výkaznictví je umožnit všem svým zainteresovaným stranám externí kontrolu odpovědného chování společnosti. Snahou společností je poskytovat veřejnosti detailní a transparentní informace o veškerém jednání podniku, které má environmentální či sociální důsledky, a o mechanismech interního řízení, které tyto důsledky eliminují. (Gregor, 2007)

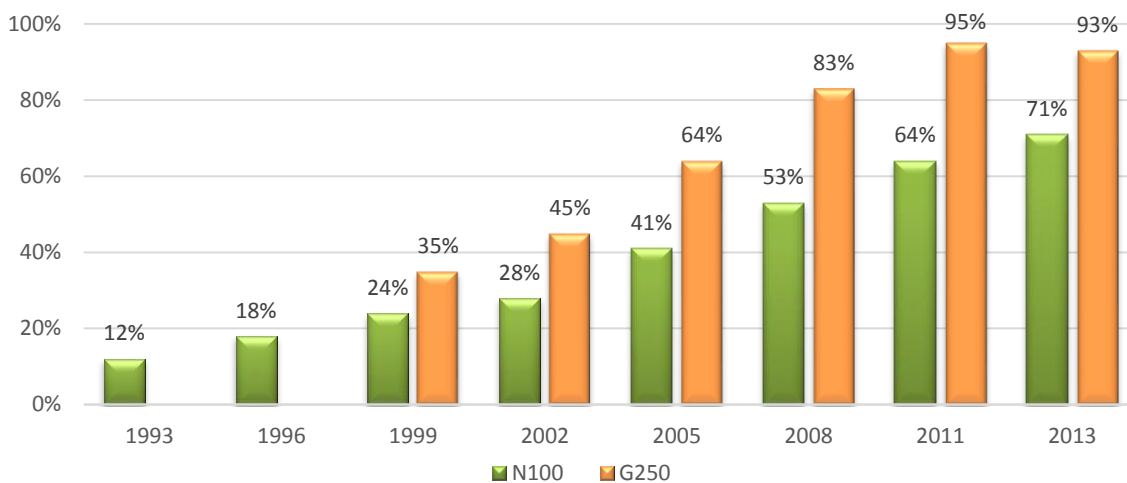
Nefinanční zprávy ve společnosti mohou hrát významnou roli jako (Pavlík, 2010):

- *komunikační nástroj* určený ke komunikaci společensky odpovědných aktivit podniku interním i externím stakeholders,
- *manažerský nástroj* sloužící k měření pokroku a určení nových strategických charakteristik a cílů.

Nefinanční reporting se velmi rychle vyvíjí až od roku 1990. Na počátku svého vývoje byl reporting zaměřován zejména na životní prostředí, v dalších letech rostl na společnosti tlak vykazovat své udržitelné podnikání. Příčinou tohoto rostoucího trendu byla bezesporu také nedávná ekonomická krize, která ochromila svět v roce 2009. Ta přiměla většinu podniků, aby zvyšovaly své povědomí a potřebu být odpovědný pro širší okruh zainteresovaných stran, čímž navýší svoji výkonnost. (Visser, 2007)

Výsledky výzkumu celosvětové sítě poradenských společností KPMG (dále jen KPMG) dokládají, že objem nefinančního reportingu za posledních 20 let intenzivně vzrostl. KPMG tento výzkum uskutečnila na 100 největších společnostech v 41 zemích po celém světě (dále jen N100), tj. na celkovém vzorku 4 100 podniků. Dále je prováděn výzkum nefinančního reportingu také na 250 celosvětově největších organizacích (dále jen G250), který je však realizován až od roku 1999. Následující obrázek č. 1 znázorňuje výsledky tohoto výzkumu, tj. vývoj nefinančního reportingu od roku 1993.

Obrázek č. 1: Vývoj objemu nefinančního reportingu v letech 1993 – 2013

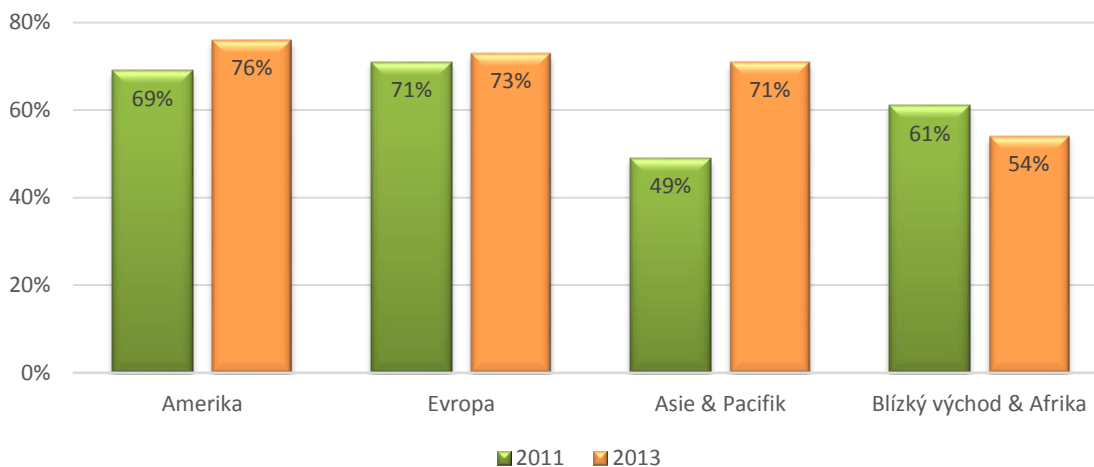
Zdroj: vlastní zpracování dle KPMG, 2013, s. 22

Zprávy o nefinančních informacích mají v posledních letech stále rostoucí význam, a to ve dvou ohledech. Za prvé, podniky jsou často významnými subjekty v rámci celé společnosti. Pokud firmy mají prospívat a získat tak důvěru a spolupráci okolních subjektů, být transparentní a odpovědné vůči řadě svých stakeholders. Za druhé, z tradičního pohledu investora poskytují zprávy pouze o finanční výkonnosti neúplný obraz o činnosti podniku a jeho vyhlídkách do budoucna. (Gazdar, 2007)

Zejména v Evropě roste počet společností, které vykazují informace o svém udržitelném podnikání v rámci svých běžných výročních (finančních) zpráv nebo prostřednictvím samostatných nefinančních reportů. U velkých nadnárodních podniků se nefinanční reporting stává normou, z územního hlediska jsou však i mezi nimi velké rozdíly. Ve Velké Británii vydalo v roce 2013 nefinanční zprávy více než 90 % největších společností, ve Francii, kde je nefinanční reporting legislativně upraven, dokonce 99 % největších podniků. Ve východní Evropě není nefinanční reporting zatím tak rozšířený, velké společnosti však již prokazují aktivitu i v této oblasti. (Visser a Tolhurst, 2010; Kašparová a Kunz, 2013)

Objem nefinančního reportingu v roce 2013 oproti roku 2011 podle různých regionů znázorňuje obrázek č. 2. Zatímco u společností se sídlem na americkém nebo evropském kontinentu došlo jen k mírnému nárůstu, podniky působící v Asii a Pacifiku objem vydávaných nefinančních zpráv výrazně zvýšily. Naopak na Blízkém východě a v Africe tento objem nefinančních reportů poklesl.

Obrázek č. 2: Nefinanční reporting podle regionu u N100

Zdroj: vlastní zpracování dle KPMG, 2013, s. 22

2.1 Rozdíl mezi finančním a nefinančním reportingem

„Finanční výkaznictví je bohaté na detaily, ale chudé na přehlednost.“ (Gazdar, 2007, s. 11) Tradiční finanční reporting je především zaměřený na zastaralé priority a postupy. Institut autorizovaných účetních v Anglii a Walesu (ICAEW) zveřejnil studii s názvem *Nové modely reportingu pro podnikání*, ve které zdůraznil pět nedostatků tradičního finančního výkaznictví (Gazdar, 2007):

- neřeší širokou škálu uživatelských potřeb,
- nezaměřuje se na nefinanční ukazatele, které indikují budoucí finanční prospěch,
- povzbuzuje čtenáře, aby se soustředili pouze na celkové příjmy a přijmuli krátkodobý přístup,
- kritéria pro uznávání aktiv znemožňují identifikaci vztahů mezi aktivy, na kterých moderní podnikání závisí,
- vyskytují se obrovské mezery mezi informační úrovní manažerů na jedné straně a investorů a ostatních stakeholders na straně druhé.

Na zlepšování standardů podnikového reportingu, které oponují tradičnímu finančnímu výkaznictví, se zaměřila již řada iniciativ po celém světě. Rada pro finanční výkaznictví (FASB) vydala několik zpráv na toto téma, ale v praxi se změnilo jen velmi málo. Robert A. Howell, odborník na finance a účetnictví, pro časopis *Fortune* poznamenal, že „výkaz zisku a ztráty, rozvaha a výkaz cash-flow jsou asi tak užitečné, jako 80 let staré cestovní mapy Los Angeles.“ (Gazdar, 2007; Stewart, 2001)

Finanční výkaznictví je odolné vůči změnám zejména z toho důvodu, jakým způsobem se vyvíjelo. Historie účetnictví sahá až do roku 1494, kdy františkánský mnich a matematik Luca Pacioli poprvé publikoval své pojednání o podvojném účetnictví. Na přelomu 18. a 19. století se v období průmyslové revoluce začíná odlišovat vlastnictví a řízení podniku, proto je nutné rozlišit účetnictví pro interní a externí uživatele. Velký zlom přichází s Velkou hospodářskou krizí v roce 1929, kdy americké účetní profese začaly vyvíjet vlastní všeobecně uznávané účetní postupy. V roce 1934 byla založena Komise pro dozor nad cennými papíry (SEC), která kontrolovala „úplné a spravedlivé“ zveřejňování finančních informací. V přibližně stejné době Alfred Sloan, prezident automobilové společnosti General Motors, navrhl pro svoji společnost vlastní účetní zprávy. Podniky vlivem rostoucí konkurence začaly soupeřit mezi sebou, čímž rostla snaha předkládat efektivní zprávy o podnikové výkonnosti. (Gazdar, 2007)

Tabulka č. 1: Rozdíl mezi finančním a nefinančním reportingem

Finanční reporting	Nefinanční reporting
Stáří více než 500 let	Stáří 10 - 20 let
Formalizovaný, silní tvůrci standardů (US GAAP, IFRS)	Žádné zákonné požadavky (GRI jako dobrovolný rámec)
Zaměřený na investory	Zaměřený na všechny stakeholders
Pevně stanovené intervaly vykazování (ročně, čtvrtletně,...)	Intervaly vykazování dle vlastního uvážení podniku

Zdroj: vlastní zpracování dle Gazdara, 2007

Předchozí tabulka č. 1 předkládá nejvýznamnější rozdíly mezi finančním a nefinančním reportingem. Nejvýraznější rozdíl mezi těmito dvěma typy výkaznictví je zejména v jejich stáří. Zatímco finanční výkaznictví je známe již několik stovek let, o nefinančním reportingu se začíná mluvit až koncem 20. století. Toto stáří má také vliv na legislativní úpravu těchto dvou reportingů, kdy finanční výkaznictví je zastřešeno zejména všeobecně uznávanými účetními principy US GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) či mezinárodními standardy finančního výkaznictví IFRS (International Financial Reporting Standards), zatímco na nefinanční reporting nejsou kladeny žádné zákonné požadavky. (Gazdar, 2007)

Dalším rozdílem je okruh stakeholders, kterým je reporting směřován. Finanční výkaznictví je zaměřeno především na investory, které informuje o své finanční výkonnosti, nefinanční reporting naopak pokrývá oblasti zájmu všech svých

zainteresovaných stran. Posledním zmiňovaným rozdílem je interval vydávání reportu, kdy v případě finančního výkaznictví je pevně stanovený, u nefinančního reportingu záleží na vlastním rozhodnutí podniku, jak často bude své nefinanční zprávy publikovat. (Gazdar, 2007)

Nespokojenost se současným stavem finančního výkaznictví vyjadřují jak investoři, tak manažeři podniků. Anita Skipper, ředitelka společnosti Aviva Investors, řekla: „Tradiční finanční zpráva nemusí nutně vypovídat o kultuře podniku, jeho výzkumu a vývoji, jeho značkách, jak se stará o své zaměstnance a jak pečuje o své zákazníky. Chceme vědět co nejvíce o těchto věcech, protože mohou být stejně důležité pro budoucí zdraví společnosti.“ (Gazdar, 2007, s. 16)

2.2 Nefinanční informace podniků

Zatímco pojem nefinanční informace je používán stále častěji, není dosud přijata jasná definice tohoto pojmu a v praxi je chápána mnoha různými způsoby. Podle Gazdara (2007) zobrazují nefinanční informace „zdroje významné hodnoty, které jsou jen zřídka kvantifikovatelné a které představují mezeru mezi účetní hodnotou a tržní kapitalizací, čímž výrazně přispívají k firemní reputaci.“ (Gazdar, 2007, s. 2) Pro akcionáře a investory jsou to ty informace, které se nevyskytují v účetní závěrce a které jsou relevantní pro investiční rozhodování. Tento termín je také někdy používán pro nehmotná aktiva a intelektuální kapitál podniků. Pro jiné jsou nefinanční informace synonymem pro udržitelné podnikání a společenskou odpovědnost podniků. (Eccles a Krzus, 2010)

V roce 2009 provedla společnost AXA Investment Managers spolu s AQ Research průzkum preferované terminologie pro informace o udržitelnosti podniku, které jsou integrovány s finančními informacemi a slouží k investičním analýzám a rozhodnutím. Tohoto průzkumu se účastnili investiční odborníci, kteří měli odpovědět na otázku, co si představují pod pojmem „informace o udržitelnosti podniku“. Výsledky průzkumu jsou vyobrazeny v následující tabulce č. 2. (Eccles a Krzus, 2010)

Tabulka č. 2: Preferovaná terminologie informací o udržitelnosti podniku

Pořadí	Terminologie
1.	Životní prostředí, sociální oblast a oblast řízení společnosti
2.	Udržitelný rozvoj
3.	Odpovědné investování
4.	Společensky odpovědné investování
5.	Sociální, environmentální a etické informace
6.	Etické informace
7.	Informace nad rámec finančních informací
8.	Rozšířené podnikání
9.	Dlouhodobé investování
10.	Nefinanční informace

Zdroj: vlastní zpracování dle Ecclese a Krzuse, 2010

Nefinanční informace jsou tedy velmi širokým pojmem. Tyto informace společnosti vykazují nad rámec informací požadovanými účetními standardy či jinou legislativou s cílem širěji informovat své akcionáře a ostatní stakeholders o své výkonnosti. V dnešní době jsou nefinanční informace nejčastěji spojovány zejména se společenskou odpovědností podniků, tedy se všemi ekonomickými, environmentálními a sociálními aspekty podnikatelské činnosti.

2.3 Formy vykazování nefinančních informací

Nefinanční reporting je realizován zejména formou tištěných zpráv (buď jako samostatná nefinanční zpráva nebo jako součást výroční zprávy), které společnosti často umísťují také v elektronické verzi na své webové stránky. Další možnou formou vykazování nefinančních informací jsou on-line prezentace prostřednictvím rubrik na internetových stránkách podniků. Stále více je využívána také kombinace těchto dvou forem. (Visser, 2007)

Velké nadnárodní společnosti již na trend publikování nefinančních zpráv zareagovaly vyhrazením speciálních internetových rubrik pro jednotlivé nefinanční oblasti či vytvářením kompletních internetových prezentací zaměřených např. na společenskou odpovědnost či trvale udržitelné podnikání. Ve východoevropských zemích je však tento přístup zatím spíše výjimkou a ani dceřiné společnosti velkých nadnárodních korporací často nemají vytvořené ani základní internetové prezentace nebo jakékoliv odkazy na nefinanční reporting svých mateřských společností. (Franc, 2006)

2.4 Teorie zainteresovaných stran

Nejčastějším vysvětlením motivace společností k nefinančnímu reportingu je teorie zainteresovaných stran (stakeholderská teorie). Tato teorie říká, že společnosti nemohou fungovat bez ohledu na své zainteresované strany. O stakeholderské teorii začíná hovořit v 80. letech 20. století americký profesor R. Edward Freeman. Tento profesor identifikuje nejdůležitější zájmové skupiny, které mají přímý či nepřímý vliv na podnik (pozitivní i negativní), nebo které podnik sám svojí činností a aktivitami přímo či nepřímo ovlivňuje. (Kuldová, 2012; Kunz, 2012)

Skupina zainteresovaných stran a význam jednotlivých členů této skupiny se u každého podniku liší. V nejširším pojetí skupina stakeholders zahrnuje zákazníky, zaměstnance, akcionáře (tzv. shareholders), obchodní partnery, dodavatele, konkurenty, zástupce státní správy, odbory, média, veřejnost a mezinárodní organizace. (Trnková, 2004)

Tyto stakeholders lze v podniku rozdělit do tří základních oblastí (Werther a Chandler, 2006):

- **podnik** (interní stakeholders) – zaměstnanci, manažeři, akcionáři a odborové organizace,
- **ekonomika** (externí stakeholders) – zákazníci, věřitelé, dodavatelé, obchodní partneři,
- **společnost** (externí stakeholders) – veřejnost, vláda, státní správa, neziskové organizace, životní prostředí.

Pro společnosti je důležité konkrétně definovat tzv. klíčové skupiny stakeholders. tj. takové zájmové skupiny, které mají vysoká očekávání, zvýšené požadavky a zároveň disponují významným vlivem, který může mít podstatné důsledky na činnost společnosti. Klíčovými skupinami stakeholders by měly být primárně směřovány finanční i nefinanční zprávy, zároveň by podnik měl vést s těmito skupinami dialog a ukázat zájem o jejich názory a postoje. To může vést k posílení důvěry a vzájemného pochopení, vzájemné inspirace a motivace či v ideálním případě vyústit v dlouhodobá partnerství. Ostatní skupiny stakeholders jsou pro společnost také důležité, ale vzhledem k jejich nižšímu vlivu či očekávání nemusí být pro podnik prioritní. Možný způsob určení klíčových skupin stakeholders znázorňuje následující obrázek č. 3. (Prskavcová, 2008; Trnková, 2004)

Obrázek č. 3: Určení klíčových stakeholders

Úroveň očekávání	Vysoká	Průměrně informovat	Vést dialog
	Nízká	Odpovídat na otázky	Zajistit spokojenost
		Nízká	Vysoká
		Úroveň vlivu na podnik	

Zdroj: vlastní zpracování dle Prskavcové, 2008

Prostřednictvím nefinančního reportingu se tak podniky snaží navázat a udržet dialog mezi ním a jeho klíčovými skupinami stakeholders. Způsob prezentování nefinančních informací zajišťuje přízeň těchto stakeholders a odvrací jejich nesouhlas s některými aktivitami společnosti. Nefinanční reporting tak neslouží pouze pro informační účely, ale lze ho chápat jako komplexní nástroj, kterým je získávána a udržována podpora určitých skupin stakeholders. (Kašparová, 2012)

2.5 Důvody nefinančního reportingu

I když nefinanční reporting není v mnoha zemích povinný, lze sledovat strmý nárůst počtu podniků, které se rozhodly dopady svých aktivit na okolní prostředí reportovat a dosahovat tak větší transparentnosti. Za tím, aby společnosti začaly vydávat své nefinanční zprávy, stojí hned několik důvodů. Pro společnosti je rozhodující zejména schopnost poskytnout komplexní informace dle potřeb různých skupiny stakeholders a možnost porovnání své výkonnosti s jinými podniky v oboru. Navíc podniky do vykazování nefinančních informací „tlačí“ také vyšší nároky na plnění závazků vůči všem svým stakeholders. (Byznys pro společnost, 2012)

Dle Kašparové a Kunze (2013) jsou nejčastějším impulsem pro zahájení nefinančního reportingu tyto dva hlavní důvody:

- **etické důvody** – reagování společnosti na změnu očekávání stakeholders od podniků, která byla způsobena finančními, ekologickými, sociálními či jinými skandály, které nastaly v předchozích letech,
- **posílení reputace a značky** – činnost velkých společností ovlivňuje větší okruh stakeholders, dostávají se tak pod podrobnější dozor. Jsou na ně často vyvíjeny

daleko vyšší požadavky, než na menší podniky, proto usilovněji hledají různé způsoby, jak chránit a posilovat své dobré jméno.

Na druhé straně rovněž existuje celá řada důvodů, proč společnosti nefinanční informace o své činnosti nevykazují. Jedním z důvodů může být neznalost problematiky nefinančního reportingu a nepřehlednost standardů a norem, která je způsobena jejich vysokým počtem upravujících zejména problematiku společenské odpovědnosti na národní i mezinárodní úrovni. Společnosti si tak často neví rady s tím, jak proces nefinančního reportingu uchopit a jakým způsobem zvolit oblasti a indikátory, o kterých by měly informovat. (Kašparová a Kunz, 2013)

Dalším důvodem nereportování témat nefinančního charakteru je vnímání citlivosti údajů, které společnosti vykazují. Společnosti mají často obavy, že zveřejnění určitých informací jim může spíše uškodit, zejména ze strany konkurence či nevládních organizací. V neposlední řadě společnosti od nefinančního reportingu odrazuje také očekávané zvýšení nákladů, které by doprovázelo implementaci nefinančního reportingu do podnikových procesů. (Kašparová a Kunz, 2013)

2.6 Výhody plynoucí z nefinančního reportingu

Využíváním nefinančního reportingu mohou společnosti dosáhnout celé řady benefitů. Celosvětová síť poradenských společností KPMG identifikovala tyto výhody, které nefinanční reporting přináší (Kašparová, 2011):

- **prokázání transparentnosti** – nefinančním reportováním společnost propaguje závazek řídit své ekonomické, environmentální a sociální dopady a demonstrováním transparentnosti vytváří základnu pro dialog se svými zainteresovanými stranami;
- **vytvoření konkurenční pozice a tržní diferenciace** – nefinanční reporting se stává pro společnosti prostředkem pro odlišení značky, výrobků a služeb;
- **tvorba dobrého jména** – nefinanční výkaznictví je používáno k řízení vnímání podniku v očích zainteresovaných stran a skrze něj napomáhá chránit a zvyšovat dobré jméno podniku;
- **motivace zaměstnanců a přilákání nových talentů** – stávající i potenciální zaměstnanci mají určitá očekávání vůči chování společnosti, proto jsou pro ně

nefinanční informace při zvažování změny zaměstnavatele důležitým rozhodovacím aspektem;

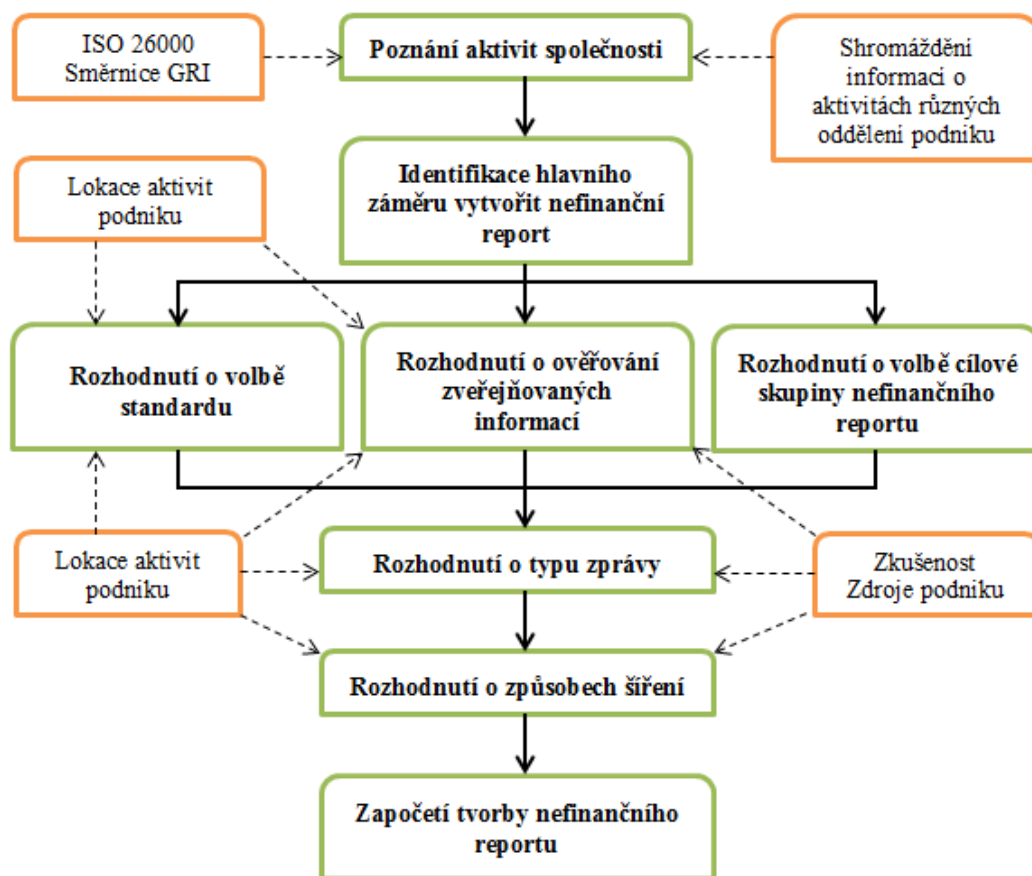
- **posílení řízení rizika** – nefinanční reporting napomáhá demonstrovat závazek k efektivnímu řízení rizika a vykazovat výkonnost podniku v této oblasti;
- **přilákání dlouhodobého kapitálu** – prostřednictvím demonstrace schopnosti podniku sladit své zájmy se zájmy různých zainteresovaných skupin dochází ke snižování potenciačního rizika pro investory a zajišťování příznivých finančních podmínek;
- **zlepšení systémů řízení** – třídění a analýza dat o zdrojích, materiálech a společensky odpovědných aktivitách napomáhá k identifikaci příležitostí pro úsporu nákladů a tvorbu příjmů;
- **podpora inovací** – zkoumání zájmů různých skupin zainteresovaných stran a zvedení nových procesů kvůli sestavení nefinanční zprávy podporuje inovativní výkonnost podniku;
- **sladění podnikových aktivit s legislativou daného státu** – propracované postupy a procesy nefinančního reportingu mohou identifikovat oblasti, které mohou být do budoucna potenciačně regulovány;
- **udržení práva podnikat** – schopnost společnosti komunikovat otevřeně, čestně a efektivně o svých aktivitách, výkonnosti a způsobu řízení může být zásadní pro životaschopnost, růst a dlouhodobý úspěch společnosti.

2.7 Tvorba nefinančního reportu

2.7.1 Kroky tvorby nefinančního reportu

Podnik by si měl před samotnou tvorbou nefinančního reportu vymezit jednotlivé kroky, které je zapotřebí učinit. Schéma těchto kroků je znázorněno na následujícím obrázku č. 4.

Obrázek č. 4: Postupné kroky tvorby nefinančního reportu

Zdroj: vlastní zpracování dle Kašparové a Kunze, 2013

Dle Kašparové a Kunze (2013) by měla společnost učinit následujících osm kroků, které předcházejí vytvoření samotného nefinančního reportu:

1) Poznání aktivit společnosti

Na počátku úvah o vytvoření nefinanční zprávy je dobré nejprve zjistit, o jakých aktivitách by měla společnost reportovat. Poznání aktivit různých oddělení podniku vytváří základ výběru témat, která tvoří konečný obsah nefinančního reportu. Jelikož se v poslední době ve spojitosti s nefinančním reportingem nejvíce hovoří o společenské odpovědnosti firem, bude se jednat zejména o společensky odpovědné aktivity daného podniku.

2) Identifikace hlavního záměru tvorby nefinančního reportu

Hlavní záměr tvorby nefinanční zprávy určuje témata, která budou ve zprávě primárně zohledněna, jaký rozsah a propracovanost budou mít zveřejňované informace, jak velký důraz bude kladen na jejich důvěryhodnost a komu budou dané informace směřovány.

3) Rozhodnutí o volbě standardu

Je na rozhodnutí společnosti, zda se při tvorbě nefinanční zprávy bude řídit některým ze stávajících dobrovolných standardů. Nejčastěji připadá v úvahu využívání normy ISO 26000 či reportingového rámce GRI. Pokud podnik působí pouze na území České republiky, je možné se držet také modelu KORP. Jednotlivým standardům je podrobněji věnována kapitola 4.

4) Rozhodnutí o ověřování zveřejňovaných informací

Podnik se dále může rozhodnout, zda nechá svou nefinanční zprávu ověřit třetí nezávislou stranou. Je-li primárním záměrem tvorby nefinančního reportu snaha společnosti odlišit se od konkurenčních podniků, může toto ověření nefinanční zprávy posílit její konkurenční pozici.

5) Rozhodnutí o volbě cílové skupiny

Je zapotřebí určit, kterým skupinám stakeholders bude nefinanční zpráva primárně směřována, a na základě tohoto rozhodnutí provést výběr a způsob zpracování jednotlivých témat nefinančního reportu. Pokud podnik vytváří nefinanční report pouze z důvodu splnění legislativních požadavků či kvůli budování dobrého jména společnosti, bude okruh cílového publika velmi široký. Podnik tedy musí brát ohled na to, aby obsah reportu odpovídal požadavkům jeho cílových čtenářů.

6) Rozhodnutí o typu zprávy

Dalším rozhodnutím společnosti je volba typu zprávy, tj. zda budou nefinanční informace integrovány do výroční zprávy, kterou mnoho společností vytváří ve většině případů ze zákona, či bude vhodnější využít pro demonstraci podnikových aktivit specializovaný nefinanční report.

7) Rozhodnutí o způsobech šíření

Posledním důležitým bodem před tvorbou nefinanční zprávy je rozhodnutí, jak bude podnik svoji nefinanční zprávu publikovat. Místo tištěné publikace je dnes vhodnější vložení nefinančního reportu na internetové stránky ve formátu PDF. Nejenže je tento způsob šíření mnohem méně nákladný, ale je zde i vyšší pravděpodobnost, že bude report k dispozici všem zainteresovaným stranám. Vhodné je také využití obsahu reportu pro vytvoření specializované sekce na internetových stránkách společnosti.

8) Započetí tvorby nefinančního reportu

Po splnění všech předchozích kroků může společnost začít s tvorbou konečného nefinančního reportu. Je třeba dbát na to, že základním předpokladem čtenosti zprávy je přesvědčení čtenářů o jeho informační hodnotě. Nutné je také uvážit, jaký je vhodný rozsah nefinanční zprávy.

2.7.2 Hlavní části nefinančního reportu

Společnost by měla v úvodu své nefinanční zprávy uvádět základní firemní hodnoty a vize a informovat o začlenění společensky odpovědného chování do své podnikové strategie. Dále by zde měly být vytyčené cíle v jednotlivých oblastech a popsán způsob, jakým jsou do podnikové strategie zapojeni stakeholders společnosti. Součástí úvodní části by měly být také informace o využívaném standardu či směrnici, podle kterých byla zpráva připravována. Vhodné je také zahrnout úvodní slovo ředitele či manažera, který zhodnotí klíčové části reportu ze svého pohledu. (Steinerová, 2008)

Dalším bodem nefinančního reportu by měl být základní přehled o (Steinerová, 2008):

- podniku a odvětví, ve kterém působí,
- hlavních produktech a službách,
- vlastnické a organizační struktury,
- počtu zaměstnanců,
- objemu vyrobených produktů či poskytnutých služeb,
- získaných certifikátech a zavedených kodexech.

V neposlední řadě by nefinanční zpráva měla obsahovat přímý a konkrétní popis jednotlivých činností podniku v ekonomické, environmentální a sociální oblasti pomocí kvalitativních i kvantitativních indikátorů. Při volbě indikátorů se mohou společnosti inspirovat některým ze standardů, což zvýší důvěru stakeholders ke zveřejňovaným informacím. Nakonec lze zprávu oživit uvedením několika příkladů ze života podniku, např. lze zveřejnit výpověď pracovníka, který přispěl v rámci dobrovolnického programu k rozvoji nějaké neziskové organizace. Tím je možné odlehčit suchá fakta a zvýšit tak čtivost reportu. (Steinerová, 2008)

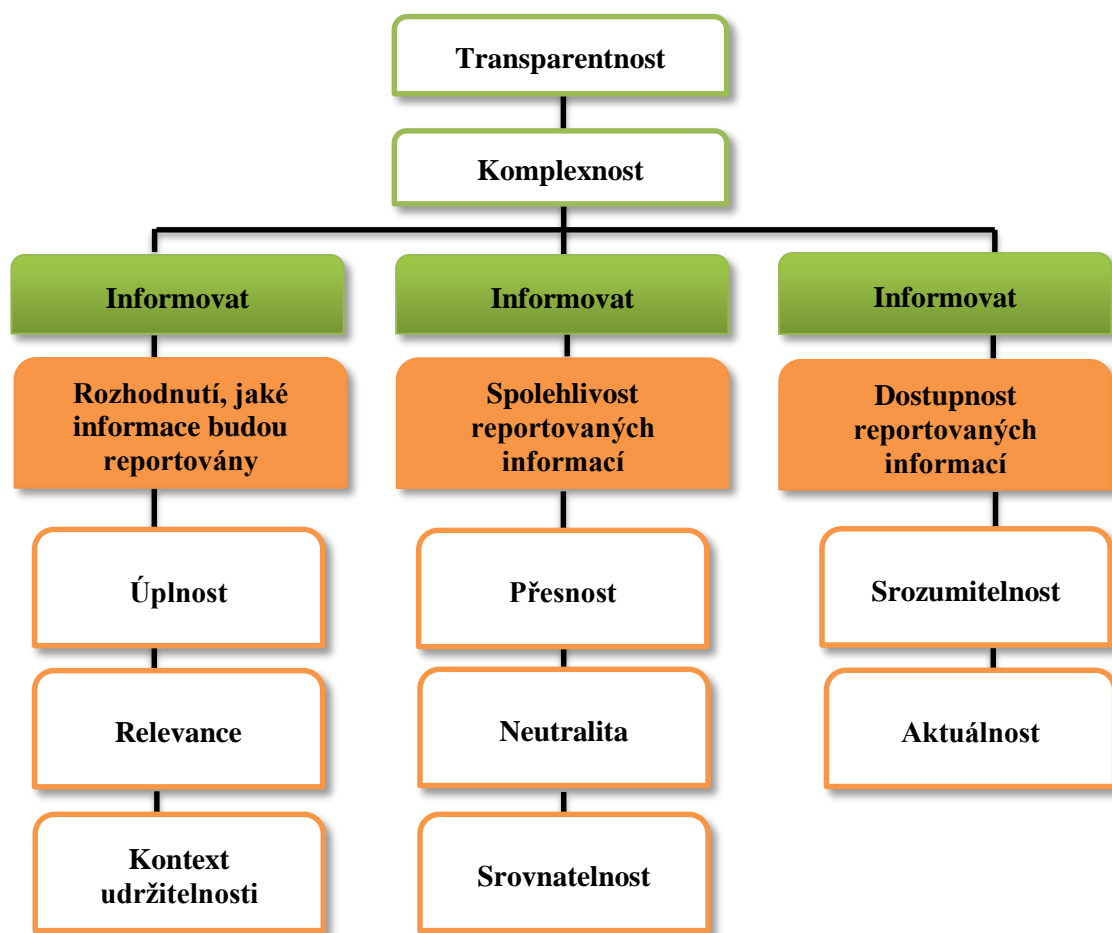
2.7.3 Principy tvorby nefinančního reportu

Aby byly nefinanční reporty dostatečně transparentní, měly by podniky při tvorbě svých nefinančních zpráv dodržovat následující principy (Gregor, 2007):

- **Komplexnost a podstatnost:** Informace by měly zahrnovat všechny oblasti, ve kterých má činnost podniku významné ekonomické, environmentální a sociální dopady, případně které by mohly podstatně ovlivnit rozhodování zainteresovaných stran. Informace by se měly týkat také všech globálních společenských problémů, kterých se aktivity podniku nějak dotýkají.
- **Kontext trvalé udržitelnosti:** Z nefinančních informací by mělo být patrné, jakým způsobem společnost směřuje k dosažení svých stanovených cílů. Nezbytně nutné je definování a vysvětlení vize podniku do budoucna a stanovení konkrétních cílů, jejichž naplnění považuje v dlouhodobém horizontu za důležité.
- **Označení stakeholders a obchodních partnerů:** Společnost by měla ve svém reportu identifikovat veškeré zainteresované subjekty a vysvětlit způsob reakce na jejich očekávání a zájmy. Dále by měla informovat o svých obchodních partnerech, zejména dceřiných společnostech a subdodavatelích.
- **Ověřitelnost:** V nefinanční zprávě by měly být popsány zdroje informací tak, aby je bylo možné ověřit a byly spolehlivé. Dále by měly být uvedeny další informace a skutečnosti, které podporují věrohodnost poskytovaných informací.
- **Srozumitelnost:** Zpráva by měla být koncipována tak, aby informace v ní obsažené byly srozumitelné pro všechny zainteresované strany.
- **Porovnatelnost:** Informace by měly být sdělovány způsobem, který umožňuje porovnávání jejich vývoje v časovém horizontu, ke vztahu k legislativním požadavkům či se zprávami jiných podnikatelských subjektů.
- **Přesnost:** Zpráva by měla poskytovat dostatečně přesné a detailní informace, které umožňují správné posouzení výkonnosti podniku. Ve zprávě by měly být dostatečně popsány metody měření a způsoby výpočtů tak, aby bylo možné jejich ověření. U kvalitativního hodnocení by měla být data adekvátně zdůvodněna.

- **Vyváženost:** Nefinanční report by měl popisovat jak pozitivní, tak negativní aspekty činnosti společnosti, aby bylo možné posoudit její celkovou výkonnost a porovnat její vývoj v jednotlivých letech.
- **Pravidelnost a aktuálnost:** Vydávání nefinančních zpráv by mělo probíhat v pravidelných časových intervalech. Aktuální informace by měly být dostupné v době, kdy stakeholders potřebují učinit důležité rozhodnutí ve vztahu k danému podniku. Nezbytným předpokladem je uvedení období, ke kterému se zveřejňované informace vztahují.

Obrázek č. 5: Principy reportování

Zdroj: vlastní zpracování dle Bartošové, 2006

Pokud nebude nefinanční zpráva sestavována podle těchto základních principů, mohou se podniky dopouštět tzv. greenwashingu. Podle Gregora (2007) je greenwashing „kterákoliv aktivita, která vzbuzuje dojem, že společnost jedná odpovědně, ačkoli tomu tak není.“ (Gregor, 2007, s. 32) Jedná se tedy o nedostatek důvěryhodnosti informací zveřejňovaných ve zprávách nebo na internetových stránkách podniků.

2.8 Problémy nefinančního reportingu

Velkým celosvětovým problémem zůstává různorodá kvalita nefinančních reportů a obtížnost či dokonce nemožnost jejich vzájemného porovnání. Jako východisko tohoto problému je nejčastěji považováno využívání jednotného standardu zaměřeného na nefinanční reporting. Blíže o jednotlivých standardech je pojednáno v kapitole 4. (Kašparová a Kunz, 2013)

Hlavní problém nefinančního reportingu spočívá v jeho dobrovolnosti a neexistenci legislativních požadavků na zveřejňování nefinančních informací. Otázkou tedy zůstává, jak ověřit pravdivost informací uváděných v nefinančních zprávách a jak obecně definovat kritéria, podle kterých by tyto zprávy bylo možné objektivně hodnotit. Často totiž není v silách většiny zainteresovaných stran ověřovat si, zda to, co podniky vykazují ve svých reportech, plní také ve skutečnosti. (Franc, 2006; Trnková, 2004)

Podniky v některých případech zařazují do svých reportů prohlášení o ověření publikovaných informací třetí stranou, což zvyšuje důvěryhodnost těchto informací v očích stakeholders. Přesto využívání tohoto prohlášení v nefinančních zprávách příliš neroste. Dle výzkumu KPMG z roku 2013 toto prohlášení uvádí ve svých nefinančních reportech 59 % podniků. Ověření zveřejňovaných informací může být provedeno různými subjekty, v průběhu posledních let však dochází k upevnění pozice čtyř největších auditorských společností (nazývaných také jako Big 4¹), které lze v případě tohoto typu ověření považovat za hlavní poskytovatele. (Kašparová a Kunz, 2013)

2.9 Nefinanční reporting v České republice

Nefinanční reporting v České republice je v současné době dobrovolný, nejsou na něj kladeny žádné legislativní požadavky. Legislativně upravený je pouze obsah výroční zprávy. Dle Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví musí výroční zpráva obsahovat minimálně nefinanční informace o (ZoÚ, § 21, odst. 1 a 2):

- vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení podniku,
- předpokládané vývoji činnosti podniku,
- aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,
- existenci organizační složky podniku v zahraničí.

---

¹ Jedná se o společnosti Deloitte, Ernst & Young, KPMG a PricewaterhouseCoopers.

Dle výzkumů, které se v minulosti zabývali stavem nefinančního reportingu v českém prostředí, není pro české podniky nefinanční reporting prioritní oblastí zájmu. Výsledky výzkumu KPMG z roku 2008 ukazují, že nefinanční report vydává pouze 14 % analyzovaných českých podniků, z toho 58 % zahrnuje nefinanční informace do výročních zpráv a 33 % vydává samostatné nefinanční reporty. (Kašparová, 2011)

Výzkumem v oblasti nefinančního reportingu se v České republice zabývala také Kuldová (2012), která analyzovala reportování o společenské odpovědnosti u 100 nejvýznamnějších plátců daně z příjmů právnických osob v roce 2010. Výsledky tohoto výzkumu dokládají, že společensky odpovědné aktivity reportuje 43 % českých podniků, přičemž do výročních zpráv zahrnuje společenskou odpovědnost pouze 14 % z těchto firem. (Kuldová, 2012)

Dále je možné uvést výsledky ankety Czech TOP 100 za rok 2012, ve které bylo zjištěno, že z 50 největších českých podniků (dle dosaženého obrátu v roce 2012) vydává vlastní Zprávu o společenské odpovědnosti či Zprávu o udržitelnosti jen devět těchto společností, z nichž čtyři odkazují na rámec, na základě kterého byla zpráva sestavena. (Czech BCSD, 2014)

3 OBSAH NEFINANČNÍCH REPORTŮ

Nefinanční reporty lze považovat nejen za výstup procesu řízení společnosti, ale také jako vstup pro celou řadu dalších aktivit. Reporty mohou napomáhat vnést systémový přístup do řízení společensky odpovědných aktivit, identifikovat budoucí příležitost a rizika a přispívat tak ke zvyšování konkurenceschopnosti daného podniku. Informace obsažené v reportech jsou také základem rozhodovacích procesů různých skupin stakeholders. (Kašparová a Kunz, 2013)

Společnosti potřebují k identifikaci, měření a vykazování nefinančních informací přijmout jednotnou strategii na regionální úrovni. Například zatímco stakeholders v Německu požadují zejména informace o kontrole kvality, zainteresované strany ve Skandinávii spíše očekávají informace z oblasti životního prostředí. (Gazdar, 2007)

3.1 Témata obsažená v nefinančních reportech

Volbu témat, která budou obsahem nefinančních reportů, ovlivňuje celá řada faktorů. Podle Kašparové a Kunze (2013) lze mezi nejvýznamnější faktory ovlivňující témata v nefinančních zprávách zařadit tyto faktory:

- **velikost podniku** – malé a střední podniky jsou v těsnějším kontaktu se svými stakeholders, mohou tedy demonstrovat plnění svých závazků přímými cestami na rozdíl od podniků velkých, které musí využívat kvůli širokému okruhu stakeholders neosobní formy kontaktu v podobě nefinančních reportů,
- **vlastnictví podniku** – nejčastěji vydávají nefinanční reporty veřejně obchodovatelné společnosti a státní podniky, zatímco rodinné podniky a družstva mají nižší úroveň reportování,
- **odvětví** – nejvíce reportují společnosti, které působí v tzv. environmentálně citlivém odvětví² a v odvětví těžby nerostných surovin.

Nejen obsah, ale i formát a struktura nefinančních reportů se napříč podniky značně liší, jelikož ve většině případů je nefinanční reporting dobrovolný a neexistují žádné legislativní požadavky na podobu nefinančních reportů. Nefinanční zpráva se tak může vztahovat na všechny aspekty nefinanční výkonnosti, nebo být zaměřena pouze

---

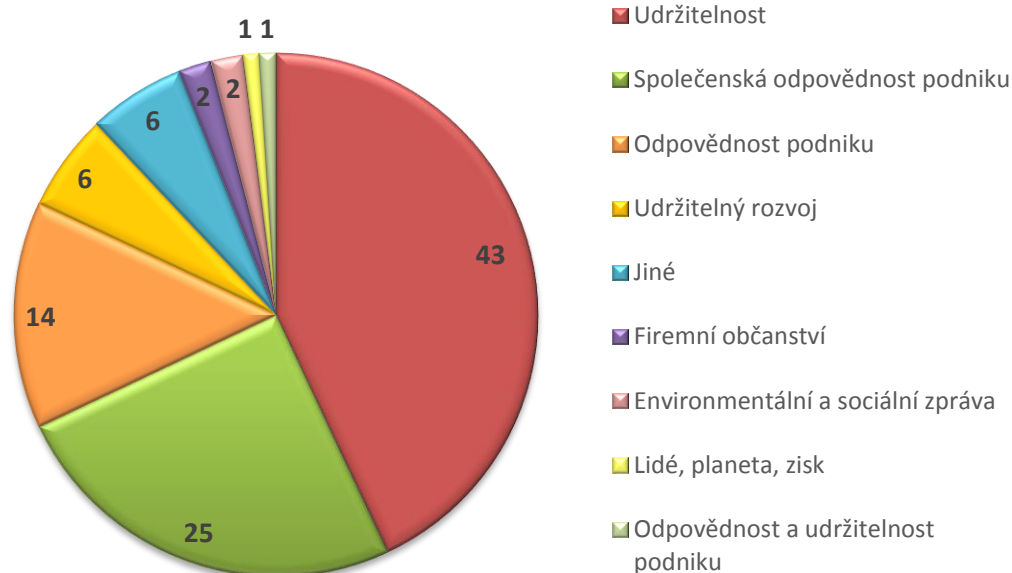
² Odvětví, ve kterém působí podniky s výraznými negativními dopady na životní prostředí. (Kašparová a Kunz, 2013)

na vybraná témata. Název nefinanční zprávy nejčastěji odráží její obsah, obecně je možné se setkat s těmito typy reportů (Visser, 2007):

- Zpráva o společenské odpovědnosti podniku (Corporate Social Responsibility Report, CSR Report),
- Zpráva o udržitelném rozvoji (Sustainability Report),
- Environmentální zpráva (Environmental Report),
- Sociální zpráva (Social Report),
- Zpráva o firemním občanství (Corporate Citizenship Report).

Úplně první nefinanční reporty popisovaly činnosti podniku na zabránění negativních dopadů jeho aktivit na životní prostředí. Postupně se v nefinančních zprávách začaly objevovat informace o společenské oblasti podnikání, především o filantropických aktivitách. Na začátku 21. století již společnosti vydávají nefinanční reporty zahrnující všechna témata společenské odpovědnosti. V posledních letech má rostoucí tendenci také vydávání tzv. integrovaných reportů, tj. klasických výročních zpráv, do kterých jsou nefinanční reporty integrovány. (Kašparová, 2011)

Obrázek č. 6: Terminologie reportingu u N100 v roce 2013 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle KPMG, 2013

Názvy nefinančních reportů se liší napříč odvětvími i regiony, ve kterých společnosti působí. Dle výzkumu KPMG z roku 2013 je u N100 společností nejčastěji používaným názvem nefinančního reportu „**Zpráva o udržitelnosti**“ (Sustainability Report), kterou vydává 43 % sledovaných společností. Druhým celosvětově nejpoužívanějším názvem

je „Zpráva o společenské odpovědnosti podniku“ (Corporate Social Responsibility Report). Četnost používaných termínů nefinančních zpráv je zobrazena na obrázku č. 6. (KPMG, 2013)

V posledních letech se velmi často vedou diskuze o tom, jaký je rozdíl, příp. vztah mezi společenskou odpovědností podniku a udržitelným rozvojem. Je to tím, že oba koncepty používají řadu překrývajících se pojmů. Do společenské odpovědnosti podniků je integrováno pojmosloví spojené s udržitelným rozvojem, včetně jeho tří základních pilířů. Společenská odpovědnost firem je také často vyzdvihována jako velmi významná část udržitelného rozvoje. (Kunz, 2012)

Mnozí autoři a instituce proto mezi těmito pojmy často nevidí rozdíl, podle normy ISO 26000 se však jedná o poměrně rozdílné koncepty. Dle této normy je společenská odpovědnost úzce propojena s udržitelným rozvojem, ale udržitelnost daného podniku nemusí být vždy v souladu s udržitelností celé společnosti. Iniciativa GRI naopak chápe reportování o udržitelném rozvoji jako synonymum k reportování o společenské odpovědnosti. (Kašparová a Kunz, 2013)

Ani společnosti v mnoha případech nerozlišují mezi zprávou o udržitelném rozvoji a zprávou o společenské odpovědnosti. Rozdíl může být chápán tak, že aktivity udržitelného rozvoje by měly zaujímat vzájemný vztah mezi všemi finančními a nefinančními aspekty podnikání z pohledu ekonomického, ekologického a sociálního, zatímco společenská odpovědnost je obrazem vlastního rozhodnutí podniku a vnímání své vlastní zodpovědnosti vůči celé společnosti. Udržitelný rozvoj by tak měl být cílem, o jehož naplnění podnik usiluje prostřednictvím svého společensky odpovědného chování. (Zborková, 2013)

3.2 Zpráva o udržitelném rozvoji

Nejčastěji zmiňovaným názvem nefinančního reportu u 4 100 podniků po celém světě je Zpráva o udržitelnosti (Sustainability Report). (KPMG, 2013) Jiným způsobem je možné tuto zprávu nazvat jako Zprávu o udržitelném rozvoji či Zprávu o trvale udržitelném rozvoji (Sustainable Development Report). Všechny tyto reporty řeší však jednotné téma, a to udržitelný rozvoj podniku (či trvale udržitelný rozvoj)³.

---

³ Z počátku byl anglický termín „sustainable development“ překládán do češtiny jako „trvale udržitelný rozvoj, v posledních letech se užívá spíše zkrácený pojem „udržitelný rozvoj“. (Kunz, 2012)

3.2.1 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj představuje změnu v chování lidské společnosti, která spočívá v integraci a rovnováze tří hlavních pilířů: ekonomického, ekologického a sociálního. Hlavní myšlenkou udržitelnosti je dosažení harmonického stavu ekonomického rozvoje, životního prostředí a sociálního prostředí. (Kunz, 2012)

Výraz trvale udržitelný rozvoj se poprvé objevil v roce 1987 ve zprávě Světové komise pro životní prostředí a rozvoj, která byla publikována pod názvem *Naše společná budoucnost*. V této zprávě je trvale udržitelný rozvoj definován jako „rozvoj, který naplní potřeby současné generace, aniž by ohrozil možnosti naplnit potřeby generací příštích.“ (Jeníček, 2010, s. 6)

Trvale udržitelný rozvoj definuje také český právní řád v zákoně č. 17/1992 Sb., o životním prostředí: „Trvale udržitelný rozvoj společností je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému.“ (ZoŽP, § 6)

Oblasti udržitelného rozvoje se také intenzivně věnuje Evropská unie, která ve svém dokumentu *Strategie udržitelného rozvoje EU* vytyčila jako své hlavní cíle ochranu životního prostředí, sociální spravedlnost a soudružnost, hospodářskou prosperitu a plnění mezinárodních povinností EU. (Jeníček, 2010)

Tento dokument dále vymezuje hlavní zásady a úkoly v jednotlivých tematických oblastech (Jeníček, 2010):

- změna klimatu a čistá energie,
- udržitelná doprava,
- udržitelná spotřeba a výroba,
- ochrana a řízení přírodních zdrojů,
- veřejné zdraví,
- sociální začlenění, demografie a migrace,
- celosvětová chudoba a problémy udržitelného rozvoje.

Svoji strategii udržitelného rozvoje má i Česká republika. V roce 2010 byla schválena aktualizovaná strategie s názvem *Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky*, která vychází z cílů stanovených Evropskou unií. (Kunz, 2012)

3.3 Zpráva o společenské odpovědnosti podniku

Druhým nejčastěji vydávaným nefinančním reportem je podle výzkumu KPMG Zpráva o společenské odpovědnosti podniku (Corporate Social Responsibility Report, CSR Report). (KPMG, 2013)

To, že jeden podnik vydává Zprávu o společenské odpovědnosti a jiný Zprávu o udržitelném rozvoji nemusí nutně znamenat, že informují své stakeholders o různých tématech. Jak již bylo v této práci zmíněno, mnoho autorů i organizací nevidí v těchto dvou konceptech výrazný rozdíl, někteří je dokonce považují za synonymum. Proto mohou podniky v obou zprávách vykazovat shodné informace.

Ve většině odborných publikací zabývajících se touto oblastí se také velmi často hovoří o nefinančním reportingu ve spojitosti s vykazováním společenské odpovědnosti podniku. Proto se tato práce věnuje zejména informacím o společensky odpovědných aktivitách podniků a mezi těmito dvěma typy zpráv není viděn výrazný rozdíl.

3.3.1 Společenská odpovědnost podniku

V posledních letech je pojem společenská odpovědnost podniku (Corporate Social Responsibility, CSR) velmi často skloňovaným výrazem. Přesto neexistuje jednotná všeobecná definice tohoto pojmu. Je to zejména proto, že společenská odpovědnost nemá vymezené žádné konkrétní hranice a je založena především na dobrovolnosti. Je to určitý trend, který apeluje na změnu zaměření podniků z krátkodobých cílů na cíle dlouhodobé. (Trnková, 2004)

Společenská odpovědnost představuje koncept, v jehož rámci se od společnosti očekává odpovědné chování při jejích každodenních podnikových aktivitách a tvorbě její strategie vůči všem zainteresovaným stranám. Tento koncept vychází z předpokladu, že podniky svými aktivitami ovlivňují své okolní prostředí. Chování společensky odpovědných podniků by tedy mělo být takové, aby zohledňovalo veškeré potřeby vnitřního i vnějšího prostředí podniku, bylo transparentní, přispívalo k udržitelnému rozvoji a napomáhalo ke zlepšování stavu celé společnosti. (Franc, 2006)

Evropská komise definovala společenskou odpovědnost v tzv. Evropské knize jako „dobrovolné integrování ekologických a sociálních hledisek do každodenních podnikových operací a interakcí s podnikovými stakeholders.“ (Evropská komise, 2001, s. 8)

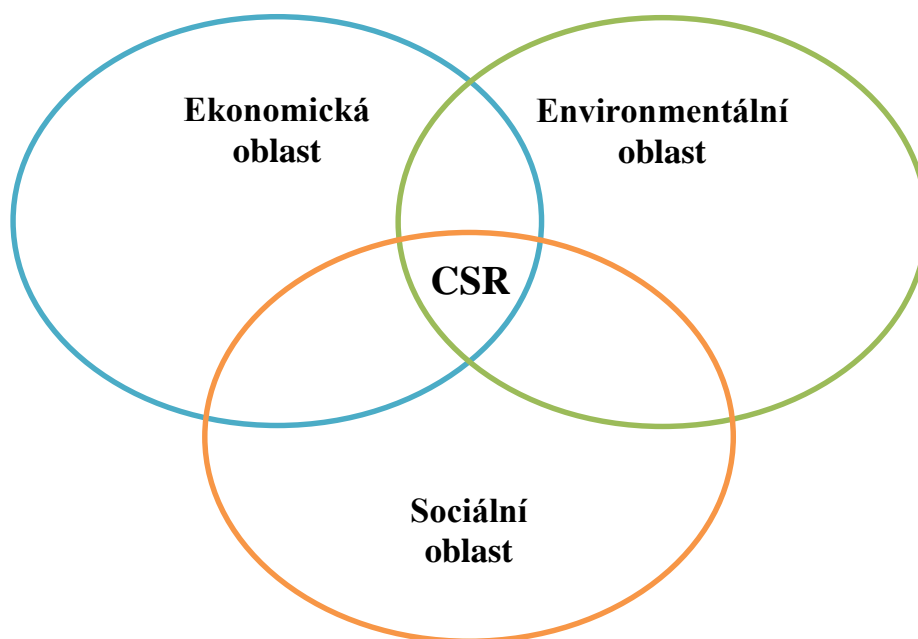
Podle sdružení společensky odpovědných podnikatelů Business Leaders Forum je společenská odpovědnost „dobrovolný závazek firem chovat se v rámci svého fungování odpovědně k prostředí, ve kterém podnikají.“ (Steinerová, 2008, s. 5)

3.3.2 Oblasti společenské odpovědnosti

Společensky odpovědné podniky se podle tohoto konceptu musí přestat orientovat pouze na zisk a posunout svůj pohled na fungování podniku k širšímu okruhu společenských vztahů, k tzv. třem „Pé“ – Profit (zisk), People (lidé) a Planet (planeta). Znamená to, že fungování společnosti je postaveno na třech základních pilířích společenské odpovědnosti (tzv. **triple-bottom-line**), kdy se společnost soustředí na tyto oblasti svého působení (Prskavcová, 2008):

- ekonomická oblast (profit),
- environmentální oblast (planet),
- sociální oblast (people).

Obrázek č. 7: Oblasti společenské odpovědnosti podniku

Zdroj: vlastní zpracování dle Prskavcové, 2008

Společenská odpovědnost každého podniku by měla naplňovat všechny tyto tři oblasti. Každá oblast je však zaměřena na specifické zainteresované skupiny a obsahuje odlišné problémy, které se daných skupin týkají a o kterých by společnost měla informovat ve svých nefinančních reportech. (Steinerová, 2008)

Tabulka č. 3: Stakeholders a problémy jednotlivých oblastí CSR

	Ekonomická oblast	Sociální oblast		Environmentální oblast
	Trh	Pracoviště	Místní komunita	Životní prostředí
Stakeholders	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastníci ▪ zákazníci ▪ obchodní partneři ▪ investoři ▪ vládní instituce ▪ média 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaměstnanci ▪ odbory 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ státní orgány ▪ neziskové organizace ▪ veřejnost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ environmentální skupiny ▪ organizace z oblasti životního prostředí
Problémy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalita ▪ inovace ▪ bezpečnost produktů ▪ očekávání zákazníků ▪ odpovědné řízení dodavatelských řetězců ▪ etická reklama ▪ transparentnost ▪ ochrana duševního vlastnictví ▪ korupce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ různorodost na pracovišti ▪ rovné příležitosti ▪ zdraví a bezpečnost ▪ školení a rozvoj pracovníků ▪ uspokojení z práce ▪ platy, odměny a požitky ▪ vytváření pracovních míst ▪ pracovní práva ▪ lidský kapitál 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ filantropie ▪ sociální integrace ▪ péče o zdraví ▪ vzdělávání ▪ kvalita života ▪ ekonomická obnova a rozvoj ▪ místní infrastruktura ▪ bezpečnost ▪ lidský kapitál ▪ lidská práva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrana přírodních zdrojů ▪ recyklační program ▪ úspora energie, vody ▪ nakládání s odpady ▪ znečištění ▪ balení a přeprava ▪ soulad s normami a standardy ▪ ekologická výroba

Zdroj: vlastní zpracování dle Steinerové, 2008 a Zdražilové, 2011

3.4 Integrované reporty

Integrovaný report kombinuje vykazování jak finančních, tak i nefinančních informací v jediném dokumentu a demonstruje vztah mezi těmito dvěma oblastmi, tj. jak finanční výkonnost podniku přispívá k nefinanční výkonnosti a naopak. Vydávání integrovaného reportu s sebou nese celou řadou výhod, např. lepší pochopení vztahu mezi finanční a nefinanční výkonností, zlepšení vnitřních systémů měření a regulace, nižší riziko poškození dobré pověsti, větší zapojení zaměstnanců a budování lepších vztahů s ostatními stakeholders. Téměř ve všech případech společnosti vydávající integrované reporty začaly tím, že původně vytvářely pouze samostatné nefinanční zprávy o společenské odpovědnosti či udržitelném rozvoji. (Oringel, 2012)

K problematice integrovaného reportingu se vyjádřil na fóru pořádaném Accountability for Sustainability (A4S) v roce 2009 princ z Walesu, který zde vyzval k založení organizace, která by prováděla dohled nad tvorbou mezinárodního integrovaného přístupu k reportingu. V roce 2010 na to A4S reagovala a společně s GRI a Mezinárodní federací účetních (International Federation of Accountants) vytvořila Mezinárodní radu pro integrované reportování (International Integrated Reporting Council, IIRC). (Kašparová a Kunz, 2013)

Integrovaný reporting podle IIRC „sdržuje významné informace o strategii, řízení, výkonnosti a příležitostech podniku, a to způsobem, který odráží obchodní, sociální a environmentální oblasti, ve kterých společnost působí. Poskytuje tak jasný a přehledný obraz o hospodaření a tvorbě hodnoty podniku v krátkodobém i dlouhodobém horizontu.“ (Oringel, 2012)

Podle této rady dochází kvůli velkému množství odlišných metodik a různých národních nařízení pro sestavování zpráv k tvorbě různorodých nefinančních reportů a na základě tlaku na větší rozpracovanost informací narůstá také jejich délka, což v konečném důsledku ztěžuje jejich porovnatelnost. (Kašparová a Kunz, 2012)

Posláním IIRC je tedy vytvořit celosvětově uznávaný rámec pro podávání integrovaných zpráv, který přinese integraci finančních a nefinančních informací v jasné, stručné, konzistentní a srovnatelné podobě, aby podniky mohly lépe přijímat rozhodnutí v oblasti udržitelného rozvoje a aby investoři a další stakeholders lépe pochopili, jak je společnost opravdu výkonná. (Oringel, 2012)

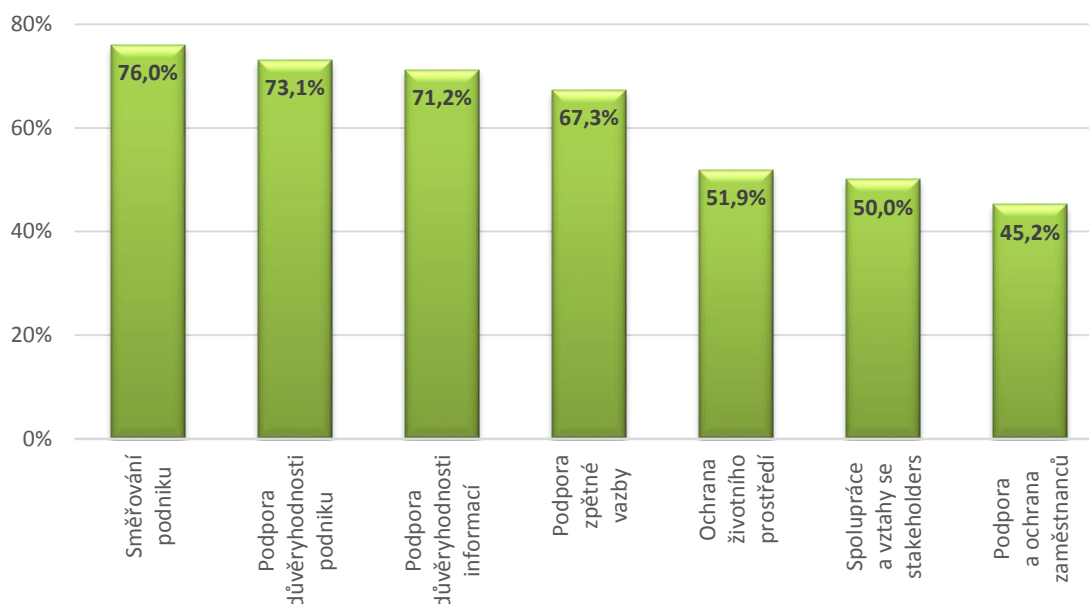
3.5 Obsah nefinančních reportů v České republice

Vzhledem k tomu, že reportování nefinančních informací není v ČR v současné době příliš rozšířené, neexistuje ani příliš výzkumů, které by se touto oblastí zabývaly. Formou nefinančního reportingu v ČR se zbývala ve svém výzkumu v roce 2008 společnost KPMG, ve výzkumech v následujících letech se data z ČR již nevyskytovala. Z tohoto výzkumu vyplynulo, že ze 14 % reportujících podniků jich 58 % pouze zahrnuje nefinanční informace do svých výročních zpráv, 33 % vydává samostatnou nefinanční zprávu a 9 % podniků využívá integrovaný report. Společností, které v ČR nevykazují nefinanční informace vůbec, je tedy 86 %. (Kašparová, 2011)

Výzkumem společensky odpovědných témat, která nejčastěji obsahovaly výroční zprávy z roku 2005, se zabývali Kašparová a Škapa (2007). Výsledky tohoto výzkumu vyplývá, že nejčastěji zmiňovanými nefinančními tématy v českých výročních zprávách jsou ochrana životního prostředí (64 %) a kvalita výrobků a služeb (61 %). (Kašparová a Škapa, 2007)

Obdobným šetřením se posléze zabývala pouze Kašparová (2011). Předmětem tohoto šetření bylo, o jakých společensky odpovědných tématech informují podniky ve svých výročních zprávách za rok 2006. Výsledky tohoto výzkumu znázorňuje následující obrázek č. 8.

Obrázek č. 8: Výskyt nejčastěji uváděných témat ve výročních zprávách v ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle Kašparové a Kunze, 2013

Jak vyplývá z grafu na obrázku č. 8, výroční zprávy českých podniků za rok 2006 nejčastěji obsahovaly informace o směrování podniku, a to zejména v ekonomické oblasti a v oblasti výroby či produktu. Velmi často jsou uváděny také informace o podpoře důvěryhodnosti podniku, vyjádřenou zejména skrze informaci o certifikaci dle určité normy (nejčastěji ISO 9001 a ISO 14001). Podpora důvěryhodnosti informací je také často uváděným údajem, který je vyjadřován prostřednictvím prohlášení představenstva, dozorčí rady nebo jejich členů o kvalitě údajů (Kašparová a Kunz, 2013)

4 NORMY A INICIATIVY V OBLASTI NEFINANČNÍHO REPORTINGU

Na poli nefinančního reportingu v současnosti existuje již množství různých iniciativ, jejichž kvalita, účel a šíře záběru se často odlišuje. To vede k chaosu jak na straně podniků, které chtějí podstoupit nezávislý audit, tak na straně zainteresovaných stran, které dané informace hledají. Směrnice a normy představují významný nástroj v řízení společensky odpovědných aktivit, jejichž vykazování se stalo i přes dobrovolný charakter nedílnou součástí strategie firem. (Kuldová, 2010; Trnková 2004)

Dosud nejkomplexnějšími a nejvýznamnějšími iniciativami globálního významu v oblasti nefinančního reportingu jsou směrnice OECD pro nadnárodní podniky (OECD Guidelines for Multinational Enterprises) a Global Reporting Initiative (GRI). (Trnková, 2004) V následujících kapitolách jsou kromě těchto dvou iniciativ stručně charakterizovány vybrané nejznámější standardy upravující nefinanční reporting.

4.1 Global Reporting Initiative (GRI)

Global Reporting Initiative (GRI) je nezávislou mezinárodní organizací sídlící v Amsterdamu, jejíž cílem je vytvořit důvěryhodný a globálně uznávaný rámec pro reporting v oblasti ekonomického, environmentálního a sociálního působení společností, který bude použitelný pro podniky různých velikostí, zaměření i regionů. (Zadrazilová, 2011)

Svoji první verzi směrnice vydává v roce 2000 po konzultacích s různými skupinami stakeholders (především s podnikateli, investory, zaměstnanci, veřejností, účetními a akademiky), v roce 2002 přichází její druhá verze. Od roku 2006 je vydána třetí verze označovaná jako G3. V roce 2011 došlo pouze k aktualizaci této verze na G3.1. V roce 2013 přišla GRI s nejnovější verzí směrnice G4, v níž jsou více zohledňovány zájmy uživatelů zpráv. (Kašparová a Kunz, 2013)

GRI doporučuje, aby společnosti, které připravují zprávu dle GRI poprvé, používaly již nejnovější verzi G4. U podniků, které dosud používaly verze G3 nebo G3.1, bude záležet na jejich vlastním rozhodnutí, zda přejdou na pokyny G4. Každopádně všechny zprávy publikované po 31. prosinci 2015 by pravděpodobně měly již být v souladu s pokyny G4. (GRI, 2015) Pro české podniky však na rozdíl od předchozích verzí nebyly pokyny G4 dosud přeloženy.

Dle GRI je vykazování udržitelného rozvoje „široký výraz zahrnující synonyma k jiným slovním spojením, která označují vykazování ekonomických, environmentálních a společenských dopadů a vlivů (např. tzv. triple-bottom-line, reporting o společenské odpovědnosti atd.).“ (GRI, 2006, s. 3)

Obsahem reportingového rámce GRI jsou všeobecně i sektorově zaměřené dokumenty, na nichž se shodl široký okruh stakeholders z celého světa jako na všeobecně aplikovatelných dokumentech, které jsou vhodné pro vykazování výsledků podniků v oblastech udržitelného rozvoje. Reportingový rámec GRI se v současné době skládá ze čtyř dokumentů (GRI, 2006):

- **Pokyny pro Sustainability Reporting (Sustainability Reporting Guidelines)** – definují požadavky na obsah zprávy, zajištění kvality reportovaných informací a základní údaje, které by měly být součástí každého reportu,
- **Protokoly ukazatelů (Indicator Protocols)** – každému indikátoru výkonnosti je věnován jeden protokol, který definuje daný ukazatel a obsahuje pokyny a další informace o tom, jak zprávu připravit,
- **Sektorové dodatky (Sector Supplements)** – doplňují pokyny vysvětlivkami a návody, jak je aplikovat v konkrétním sektoru,
- **Technické protokoly (Technical Protocols)** – slouží jako nápověda pro řešení případných problémů ve vykazování, včetně např. stanovení rozsahu reportu.

4.1.1 Pokyny pro Sustainability Reporting

První část pokynů pro Sustainability Reporting popisuje požadavky na stanovení obsahu, kvality a hranic zprávy. Jsou zde stanoveny zásady pro obsah reportu, jako je závažnost, zapojení stakeholders, kontext udržitelného rozvoje a úplnost. Mezi zásady stanovení kvality patří vyváženost, porovnatelnost, přesnost, včasnost, srozumitelnost a spolehlivost. Druhá část pokynů je věnována základním údajům, které by měly být v každé zprávě zveřejněny. Údaje jsou členěny do pěti oblastí (GRI, 2006):

1. Strategie a analýza,
2. Profil podniku,
3. Parametry zprávy,
4. Struktura řízení, závazky k externím iniciativám a zapojení,
5. Manažerský přístup a ukazatele výkonnosti.

Podrobný popis jednotlivých oblastí, které by měly být zveřejněny v nefinančních reportech sestavených dle GRI, je uveden v Příloze A této práce.

4.1.2 Aplikační úrovně GRI

Reportingový rámec GRI pracuje se třemi aplikačními úrovněmi. Jednotlivé aplikační úrovně jsou označeny písmeny A, B a C, kdy úroveň A je určena pro pokročilé uživatele a úroveň C pro úplné začátečníky. Ke každé úrovni je možné připojit znaménko „+“, které vypovídá o tom, že zpráva byla ověřena třetí stranou. Danou aplikační úroveň si zvolí sama reportující společnost na základě vlastního zhodnocení obsahu a množství zveřejňovaných výkonnostních indikátorů. Je třeba zdůraznit, že aplikační úroveň odpovídá rozsahu zprávy a množství údajů v ní zveřejněných, nikoli kvalitě podnikové výkonnosti. Obrázek č. 9 ukazuje, jaká kritéria je nutné splnit v jednotlivých aplikačních úrovních. (GRI, 2006)

Obrázek č. 9: Kritéria aplikačních úrovní GRI dle G3

Aplikační úrovně	C	C+	B	B+	A	A+
G3 Profil organizace VSTUP	Zpráva obsahuje body: 1.1 2.1 - 2.10 3.1 - 3.8, 3.10 - 3.12 4.1 - 4.4, 4.14 - 4.15		Zpráva obsahuje všechna kritéria úrovně C plus: 1.2 3.9, 3.13 4.5 - 4.13, 4.16 - 4.17		Stejně požadavky jako u úrovni B	
G3 Údaje o manažerském přístupu VSTUP	Nejsou vyžadovány	Zpráva externě kontrolována	Údaje o manažerském přístupu pro všechny kategorie ukazatelů	Zpráva externě kontrolována	Údaje o manažerském přístupu pro všechny kategorie ukazatelů	Zpráva externě kontrolována
G3 Ukazatele výkonu & ukazatele uvedené v sektorových dodatcích VSTUP	Zpráva obsahuje alespoň 10 ukazatelů výkonu, přičemž společenská, ekonomická a environmentální oblast musí být (každá) zastoupena alespoň jedním ukazatelem.		Zpráva obsahuje alespoň 20 ukazatelů výkonu, přičemž oblasti, ekonomická a environmentální, oblasti lidských práv a pracovních záležitostí a oblast společenská a oblast odpovědnosti za produkty musí být (každá) zastoupena alespoň jedním ukazatelem.		Zpráva obsahuje, s přihlédnutím k zásadě významnosti, všechny základní ukazatele G3 a sektorové dodatky* (tj. zpráva buď a) tyto ukazatele zahrnuje nebo b) uvádí, proč konkrétní ukazatele nejsou zahrnuty).	

*Konečná verze Sektorového dodatku

Zdroj: GRI, 2006, s. 51

4.1.3 Ukazatele výkonnosti

Reportingový rámec GRI obsahuje celkem 10 ekonomických, 16 environmentálních a 24 sociálních ukazatelů výkonnosti. Každý ukazatel má buď základní, nebo doplňující charakter. Každému indikátoru je věnován speciální protokol (Indicator Protocol), ve kterém mohou uživatelé nalézt podrobnou definici a metodologii postupů

při vykazování jednotlivých ukazatelů. V Příloze B této práce je uveden stručný přehled kategorií a podkategorií indikátorů výkonnosti v jednotlivých oblastech. (GRI, 2006)

Ukazatele výkonnosti v ekonomické oblasti se zabývají přímými i nepřímými dopady aktivit podniku na ekonomické podmínky jednotlivých stakeholders i na lokální, národní i globální ekonomické systémy. Finanční výsledky podniku jsou běžnou součástí finančních výkazů, neobjevuje se v nich však celkový příspěvek společnosti k udržitelnému rozvoji širšího ekonomického systému, což je častým požadavkem uživatelů nefinančních zpráv. (GRI, 2006)

Indikátory v environmentální oblasti sledují dopady činnosti podniku na životní prostředí, měří efektivitu vztahu ke vstupům (např. materiál, energie a voda) a výstupům (např. emise, odpad a odpadní vody). Dále se zabývají otázkami biodiverzity, dodržováním ekologických předpisů, těžbou nerostných surovin či vlivem produktů a služeb na životní prostředí. (GRI, 2006)

Sociální ukazatele výkonnosti souvisí s dopady aktivit podniku na okolní sociální systémy, ve kterých podnik působí. Tyto ukazatele popisují klíčové aspekty výkonnosti podniku vzhledem k (GRI, 2006):

- **pracovním podmínkám** – např. péče o zaměstnance, jejich bezpečnost a zdraví, vzdělávání, diverzita,
- **respektování lidských práv** – např. diskriminace, svoboda sdružování, dětská a nucená práce,
- **okolní společnosti** – např. místní komunita, korupce, protikonkurenční chování,
- **přijímání odpovědnosti za produkty** – např. zdraví a bezpečnost zákazníků, označení produktů a služeb.

4.2 Směrnice OECD pro nadnárodní společnosti

Směrnice OECD⁴ pro nadnárodní společnosti (OECD Guidelines for Multinational Enterprises) obsahuje řadu dobrovolných pravidel a doporučení formulovaných vládami a adresovaných nadnárodním podnikům, které působící na jejich území. Cílem je zajistit fungování podniků v souladu s vládní politikou, posílit vzájemnou důvěru mezi podniky a okolní společností, pomoci ke zlepšení oblasti zahraničních investic a zvýšit přispívání podniků k udržitelnému rozvoji. (MPO, 2013)

---

⁴ Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

Směrnice OECD poskytují normy a zásady pro ověřené postupy v souladu s platnými právními předpisy i mezinárodními standardy. Tyto směrnice pokrývají většinu oblastí firemní etiky, zejména pak transparentnost podniku, zaměstnanecké a odvětvové vztahy, lidská práva, životní prostředí, zveřejňování informací, protikorupční opatření, zájmy spotřebitelů, vědu a techniku, konkurenční boj a zdanění. (Zadražilová, 2011)

Co se týče nefinančního reportingu, dle OECD by podniky „měly zajistit, aby byly včasné zpřístupňovány přesné informace o všech zásadních záležitostech, které se týkají jejich činnosti, struktury, výkonnosti, finanční situace, vlastnických vztahů a řízení podniku. Tyto informace by měly být přístupné za celý podnik a ve vhodných případech i dle obchodního či geografického uspořádání.“ (MPO, 2013, s. 16) Zveřejňování informací by také mělo být přizpůsobeno velikosti, povaze a umístění podniku s ohledem na náklady, obchodní tajemství a ostatní konkurenční zájmy. (MPO, 2013)

Tyto směrnice vyzývají podniky k větší otevřenosti při zveřejňování informací svým stakeholders. Měly by být reportovány např. (Kunz, 2012):

- plány a cíle podniku,
- vlastnické vztahy a hlasovací práva,
- seznamy členů správní rady a top managementu,
- předvídatelné rizikové faktory,
- vztahy k zaměstnancům a ostatním stakeholders.

Pro společnosti je dodržování těchto směrnic dobrovolné, jednotlivé vlády jsou však povinné je implementovat. Každá vláda musí ve své zemi zřídit tzv. národní kontaktní místo (National Contact Point), jehož úkolem je zajištění správného pochopení obsahu směrnic, zodpovězení jakýchkoliv dotazů ohledně těchto směrnic a řešení jakýchkoliv problémů ohledně jejich implementace. (Franc, 2006)

4.3 Globální dohoda OSN

Globální dohoda OSN (UN Global Compact) je mezinárodní iniciativa podporující podniky v implementaci ekologických a společensky odpovědných postupů a metod, o kterých následně informují své stakeholders. V rámci této iniciativy bylo přijato deset principů ve čtyřech základních oblastech (lidská práva, pracovní podmínky, životní prostředí a protikorupční opatření). Globální dohoda OSN vyzývá podniky, aby přijaly těchto deset principů, uplatňovaly je ve své činnosti a vyhledávaly aktivity a projekty,

kteře budou podporovat principy a cíle OSN. Podstatou této dohody je zařadit dobré obchodní jednání a vystupování podniku do jeho firemní strategie. (Asociace společenské odpovědnosti, 2014b)

Členské podniky Globální dohody mají povinnost vydávat veřejně dostupnou zprávu pod názvem „Communication on Progress“ (COP). Jedná se o roční zprávu, ve které podnik informuje své stakeholders o úsilí a pokrocích při implementaci Globální dohody a jejích deseti principů. Každá tato zpráva musí splňovat minimální obsahové a formální požadavky. Velmi často bývá integrována do jiných zpráv, např. zpráv o společenské odpovědnosti či výročních zpráv. Pokud podniky tuto zprávu nevydají, jsou na internetových stránkách Globální dohody vedeny jako nekomunikující a po roce jsou vyřazeny ze seznamu signatářů. (Zadrazilová, 2011)

Globální dohoda OSN v této zprávě požaduje konkrétní a kvantifikovatelné informace o pozitivních i negativních aspektech výkonnosti podniku v nefinančních oblastech, které jsou touto dohodou vymezeny. Také apeluje na společnosti, aby využívaly externí ověření svých reportů. (Kašparová a Kunz, 2013)

4.4 ISO 26000

Norma ISO 26000 – Pokyny pro oblast společenské odpovědnosti byla publikována v roce 2010 po dlouhém procesu schvalování a připomínek, na kterém se podílely různé skupiny stakeholders: vláda, průmysl, spotřebitelé, odborové a nevládní organizace a výzkumné ústavy. Tato norma je zcela dobrovolná a není určena k certifikaci. Jejím účelem je poskytovat komplexní návod pro všechny typy organizací, tj. nejen pro soukromé podniky, ale také pro veřejné i neziskové organizace. Má jim napomoci implementovat společensky odpovědné chování do svých strategií, systémů, procesů a postupů. (Zadrazilová, 2011)

Obdobně jaké jiné standardy také norma ISO 26000 obsahuje definici základních termínů společenské odpovědnosti, udává sedm základních principů, kterých by se organizace při svém odpovědném chování měly držet, a vymezuje sedm klíčových témat, o kterých by organizace měly podávat informace (Kunz, 2012):

- řízení a správa organizace,
- lidská práva,
- pracovní podmínky,

- životní prostředí,
- etické podnikání,
- péče o spotřebitele,
- rozvoj místní komunity.

Norma ISO 26000 doporučuje vydávání nefinančních reportů o společenské odpovědnosti ve vhodných časových intervalech, přičemž by organizace při tvorbě své zprávy měly přihlídnout k účelu této zprávy a ke svým zkušenostem s reportingem, čemuž by měl být podřízen její rozsah. V této normě je také doporučováno externí ověření reportů a je zde uvedeno několik způsobů, jak toto ověření provádět. (Kašparová a Kunz, 2013)

4.5 SA 8000 Social Accountability

Standard SA 8000 je orientován především na zlepšování pracovních podmínek. Představuje globálně uznávané měřítko mezi dobrovolnými normami, které podniky využívají k posílení své dobré reputace a k měření vlastní výkonnosti. Zdůrazňuje požadavky na sociální odpovědné chování v oblasti pracovní doby, odměňování, dětské a nucené práce, zdraví a bezpečnosti pracovníků, diskriminace, disciplinárních praktik a svobody sdružování. Jako jeden z mála je tento standard certifikovaný. (Kuldová, 2010)

V tomto standardu není definován přesný obsah nefinanční zprávy ani žádné indikátory měření výkonnosti. Jelikož tvůrci standardu SA 8000 začali úzce spolupracovat s iniciativou GRI, lze očekávat, že v rámci tohoto standardu bude v nejbližší době doporučováno využívání indikátorů GRI. (Kašparová, 2011)

4.6 AA 1000 AccountAbility

Série AA 1000 je komplexně aplikovatelný soubor norem pro všechny typy organizací v jakémkoliv sektoru. Vznikla v roce 1999 s cílem přispívat k větší transparentnosti jednotlivých činností řízení organizace. Hlavním těžištěm této série je společenská oblast odpovědnosti podniku. Zahrnuje v sobě celou řadu aspektů od identifikace klíčových stakeholders, společensky odpovědné strategie a komunikace se stakeholders po sociální a etický audit, volbu indikátorů měření výkonnosti a CSR reportování. (Kunz, 2012)

V sérii norem AA 1000 je definován základní obsah nefinančního reportu. Je zde navíc zakotven požadavek na prokázání vztahu výkonnosti podniku k jeho cílům v sociální a etické oblasti a ověření zprávy třetí stranou. (Kašparová a Kunz, 2013)

4.7 EMAS

Dobrovolný standard EMAS funguje na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001. Standard je určen jak pro soukromé podniky, tak pro vládní organizace. Prostřednictvím tohoto standardu se podnik může veřejně přihlásit k ochraně životního prostředí a zavést systém environmentálního managementu EMS do své strategie. Podobným nástrojem pro aplikaci systému EMS je norma ISO 14001. (Kuldová, 2010)

Na rozdíl od této normy však EMAS ukládá podnikům povinnost zveřejňovat každoročně externě ověřené environmentální prohlášení. EMAS v tomto prohlášení vyžaduje popis environmentálních politik, stanovených cílů v oblasti životního prostředí a zveřejnění přímých i nepřímých environmentálních aspektů. (Kašparová a Kunz, 2013)

4.8 Srovnání jednotlivých standardů

Většina výše uvedených norem a standardů obsahuje doporučení či požadavky ve všech oblastech společensky odpovědného chování. Pouze standardy SA 8000 a EMAS zahrnují pouze jednu z uvedených oblastí, SA 8000 je zaměřen na sociální aspekty podnikání, EMAS řeší pouze otázky týkající se životního prostředí.

I ve vymezení obsahu zpráv se jednotlivé standardy liší, podrobně je obsah reportu rozebrán pouze v reportingovém rámci GRI a ve standardu EMAS, konkrétněji pak v normě ISO 26000 a sérii AA 1000. Série AA 1000 také požaduje ověření zveřejňovaných informací třetí stranou, stejně jako standard EMAS. V rámci GRI je ověřování informací ponecháno na uvážení podniku, externě ověřené zprávy jsou pak označeny znaménkem „+“ za označením aplikační úrovně.

Požadavek na rozsah reportu je zmíněn ve všech uvedených standardech kromě Globální dohody OSN. V té je ale naopak požadováno každoroční zveřejňování veřejně dostupné zprávy. Stejně tak EMAS stanovuje každoroční periodu vydávání reportu. U ostatních standardů jsou pouze obecně doporučovány vhodné časové lhůty

pro reportování s výjimkou série AA 1000, která tuto problematiku nezmiňuje vůbec. Srovnání jednotlivých standardů v oblasti nefinančního reportu zobrazuje tabulka č. 4.

Tabulka č. 4: Srovnání jednotlivých standardů v oblasti nefinančního reportingu

Standard	Zahrnuté oblasti	Vymezení obsahu reportu	Požadavek na ověření informací	Požadavek na rozsah reportu	Požadavek na periodu vydání reportu
Rámec GRI	Ekonomická Environmentální Sociální	konkrétní	ano	ano	obecný
Směrnice OECD	Ekonomická Environmentální Sociální	obecné	apel	ano	obecný
Globální dohoda OSN	Ekonomická Environmentální Sociální	obecné	apel	ne	ano
ISO 26000	Ekonomická Environmentální Sociální	konkrétnější	apel	ano	obecný
SA 8000	Sociální	obecné	ne	ano	obecný
AA 1000	Ekonomická Environmentální Sociální	konkrétnější	ano	ano	ne
EMAS	Environmentální	konkrétní	ano	ano	ano

Zdroj: vlastní zpracování dle Kašparové a Kunze, 2013

4.9 Legislativa Evropské unie

Rada EU v dubnu 2014 oficiálně přijala návrh směrnice o zveřejňování nefinančních informací⁵, který velkým společnostem uděluje povinnost provádět nefinanční reporting. Cílem této nové směrnice je posílení transparentnosti a odpovědnosti podniků, snížení administrativní zátěže a zajištění rovných podmínek pro společnosti v rámci celé EU. (Asociace společenské odpovědnosti, 2014a)

K vytvoření této nové směrnice vedla nedostatečná transparentnost nefinančních informací a chybějící rozmanitost řídicích a dozorčích orgánů. Společnostmi zveřejňované informace ve většině případů neodrážejí potřeby zainteresovaných stran. Velmi nízký je také dosavadní počet vydávaných reportů, z celkového počtu zhruba

⁵ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS, pokud jde o zveřejňování nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými společnostmi a skupinami.

42 000 velkých společností v EU každoročně formálním způsobem zveřejňuje své nefinanční informace přibližně 2 500 podniků. (Evropská komise, 2013)

Velké evropské společnosti, které mají více než 500 zaměstnanců a které k rozvahovému dni vykazují bilanční sumu přesahující 20 mil. EUR nebo roční obrat převyšující 40 mil. EUR, budou na základě této směrnice povinné zveřejňovat výkaz obsahující důležité nefinanční informace, které se týkají (Evropská komise, 2013):

- environmentálních, sociálních a zaměstnaneckých otázek,
- dodržování lidských práv,
- boje proti korupci a úplatkářství,
- rozmanitosti (diverzity).

Při zveřejňování těchto informací nebude stanoven povinný formát, informace mohou být součástí výroční zprávy podniku či tvořit samostatný dokument, který odpovídá hospodářskému roku. Společnosti při zveřejňování nefinančních informací mohou vycházet z vnitrostátních či mezinárodních reportingových rámců, jako je Globální dohoda OSN, směrnice OECD pro nadnárodní společnosti, norma ISO 26000 či globální iniciativa GRI, a ve zprávě pak zveřejnit informace o použití daného rámce. (Evropská komise, 2013)

Členské státy EU budou muset zahrnout tuto směrnici do své legislativy do roku 2016, velké společnosti pak budou povinné vykazat nefinanční informace nejpozději v hospodářském roce 2017. Směrnice by se v EU měla dotknout kolem 6 000 podniků, v České republice se bude týkat například společnosti Agrofert, ČEZ nebo České pošty. (Asociace společenské odpovědnosti, 2014a)

5 VÝZKUM ZVEŘEJŇOVÁNÍ NEFINANČNÍCH INFORMACÍ V ČR

Tato kapitola je věnována výzkumu stavu zveřejňování nefinančních informací u podnikatelských subjektů v ČR. Výzkum je rozdělen do dvou dílčích částí. V první části bude proveden výzkum zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR. Druhá část výzkumu je zaměřena na celkové reportování o společenské odpovědnosti těchto podniků.

5.1 Výzkum zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách

Předmětem prvního dílčího výzkumu je analýza současného stavu zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách (dále také VZ) podnikatelských subjektů v České republice.

5.1.1 Význam a cíle výzkumu

Na téma nefinančního reportingu bylo v celosvětovém měřítku realizováno již velké množství výzkumů. Nefinanční reporting v ČR však v současné době není zatím příliš rozšířen a průzkumů zabývajících se zveřejňováním nefinančních informací v českém prostředí je velmi málo (viz kapitoly 2.9 a 3.5). Nárůst významu vykazování nefinančních informací a aktuálnost tohoto tématu dokládá také směrnice o zveřejňování nefinančních informací, která byla přijata Evropským parlamentem v roce 2014 a které by se měla dotýkat také českých podniků. Nefinanční reporting v ČR není doposud nijak legislativně upraven, legislativním požadavkům podle Zákona o účetnictví podléhá pouze obsah výroční zprávy (viz kapitola 2.9).

Na základě výše uvedených skutečností je snahou tohoto výzkumu identifikovat, jaký je současný přístup českých podniků ke zveřejňování nefinančních informací ve svých výročních zprávách jako v jediném zákonem požadovaném dokumentu. Hlavními cíli prováděného výzkumu je zjištění:

- jaký prostor dávají podniky ve výročních zprávách popisu informací (finančních i nefinančních) o své činnosti,
- o jakých nefinančních tématech podniky ve svých výročních zprávách informují,
- jaký je vztah mezi velikostí podniku a objemem zveřejňovaných nefinančních informací,

- zda výroční zprávy obsahují vyjádření, která zvyšují důvěryhodnost vykazovaných nefinančních informací,

5.1.2 Metodika výzkumu

Účelem tohoto výzkumu je získat měřitelná data o četnosti určitých znaků ze sekundárních zdrojů, proto byla zvolena metoda kvantitativního výzkumu. Konkrétně se jedná o metodu obsahové analýzy textu, jejíž podstatou je poskytnout číselně vyjádřený popis znaků analyzovaných dokumentů a zjistit pomocí statistických metod frekvenci těchto znaků (nejčastěji pomocí absolutního a relativního počtu či průměru). (Gavora, 2008)

Při výběru výzkumného vzorku byl brán ohled na to, že dle Zákona o účetnictví mají povinnost sestavovat a zveřejňovat výroční zprávy ty podniky, které mají povinnost ověřovat své účetní závěrky auditorem. (ZoÚ, § 20 a § 21) Na základě stanovených kritérií pro ověření auditorem se dá předpokládat, že výroční zprávu budou publikovat spíše velké významné podniky, než menší společnosti.

Stav zveřejňování nefinančních informací je proto analyzován na seznamu TOP 100 obdivovaných firem České republiky 2014. Tento žebříček byl sestavován na základě řady nefinančních kritérií, jako např. inovace, kvalita managementu, odpovědnost k životnímu prostředí, podpora regionu, vztah ke společnosti, charitativní a obecně prospěšné projekty. (CZECH TOP 100, 2014) Dle těchto kritérií lze usuzovat, že hodnoceným společnostem není cizí pojem společenská odpovědnost.

Z vybraného seznamu 100 podniků byly vyřazeny státní podniky, družstva, nadace a neziskové organizace. Dále byly z výzkumného vzorku odebrány společnosti, u kterých nebyla nalezena výroční zpráva za rok 2013. Konečný výzkumný vzorek tvoří tedy 90 podniků. Analýza se týkala pouze textové (popisné) části výroční zprávy za rok 2013, tj. do výzkumu nebyla zahrnuta účetní závěrka, příloha k účetní závěrce a zpráva o vztazích mezi propojenými osobami, příp. další strany výroční zprávy neinformující o činnosti podniku (např. údaje o plných mocích).

Vyroční zprávy byly primárně vyhledávány ve Veřejném rejstříku a Sbírce listin na oficiálním serveru českého soudnictví Justice.cz. Pokud zde zpráva nebyla nalezena, byla hledána na internetových stránkách společnosti. Zjištěná data byla zpracována prostřednictvím aplikace MS Excel a následně analyzována pomocí statistických metod.

5.1.3 Stanovení výzkumných otázek

Pro stanovení výzkumných otázek byl využit deduktivní postup, kdy se nejprve vymezí výzkumný oblast, která je postupně zužována až na konkrétní specifické výzkumné otázky. (Punch, 2008). Výzkumná oblast je u obou výzkumů totožná, tj. „Nefinanční reporting podniků v ČR.“ Výzkumné téma v tomto případě je „zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR“ a výzkumným cílem je tedy „analyzovat stav zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR.“ Dále je tento výzkumný cíl převeden na obecnou výzkumnou otázku, která je dále konkretizována specifickými výzkumnými otázkami (Punch, 2008):

Obecná výzkumná otázka (dále také OVOa): Jaký je stav zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR?

1. Specifická výzkumná otázka (dále také SVO1a): Jaký prostor je věnovaný textovému popisu informací (finančních i nefinančních) ve výročních zprávách podniků v ČR?

Cílem této otázky je zjistit, zda se ve výročních zprávách vůbec vyskytuje textová (popisná) část, tj. souvislý text (popis) obsahující finanční i nefinanční informace o činnosti podniku. Po textové části ve většině případů následuje účetní závěrka, zpráva o vztazích a prohlášení nezávislého auditora. Prostor výroční zprávy věnovaný popisu informací byl posuzován jako poměr stran souvislé textové části k celkovému počtu stran výroční zprávy.

2. Specifická výzkumná otázka (dále také SVO2a): Jaké nefinanční informace podniky v ČR ve svých výročních zprávách zveřejňují?

Odpověď na tuto otázku je hledána v textové části výroční zprávy, tj. o jakých nefinančních informacích jde zde nejvíce pojednáváno. Dle Zákona o účetnictví by měla výroční zpráva povinně obsahovat informace o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení podniku, o skutečnostech, které nastaly po rozvahovém dni, o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky, o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje a v oblasti ochrany životního prostředí, o pracovněprávních vztazích a o existenci organizační složky podniku v zahraničí. (ZoÚ, § 21) Lze tedy očekávat, že tyto zákonem požadované informace budou mezi nejvíce vyskytovanými nefinančními informacemi.

3. Specifická výzkumná otázka (dále také SVO3a): Existuje vztah mezi velikostí podniku a množstvím zveřejňovaných nefinančních informací?

Tato otázka vychází z předpokladu, že větší podniky vykazují větší objem nefinančních informací než podniky menší (Kašparová, 2011; Kašparová a Škapa, 2007). Je to dáno zejména větším okruhem zainteresovaných stran, které vyvíjejí na podniky větší tlak v případě transparentnosti a vykazování informací o činnosti podniku.

4. Specifická výzkumná otázka (dále také SVO4a): Obsahují výroční zprávy vyjádření, která zvyšují důvěryhodnost zveřejňovaných informací?

Cílem této otázky je najít odpověď na to, zda sledované výroční zprávy obsahují vyjádření, jejichž cílem je zvýšit důvěryhodnost zveřejňovaných nefinančních informací. V rámci této otázky je zjišťován výskyt čtyř druhů vyjádření:

- *Zpráva nezávislého auditora o ověření účetní závěrky*

Povinnost vyhotovení této zprávy udává auditorským společností Zákon o auditorech (ZoA, § 20), ověřování účetní závěrky auditorskou společností a zařazení zprávy auditora do výroční zprávy je dáno Zákonem o účetnictví (ZoÚ, § 20 a § 21).

- *Zpráva nezávislého auditora o souladu informací ve výroční zprávě s účetní závěrkou*

Tato zpráva nemusí však již být dle Zákona o auditorech povinnou součástí zprávy auditora, tj. ani celkové výroční zprávy (ZoA, § 20, odst. 2).

- *Prohlášení představenstva nebo dozorčí rady o kvalitě údajů uváděných ve výroční zprávě*

Prohlášení dozorčí rady o správnosti zveřejňovaných informací lze očekávat na základě Obchodního zákoníku, který dozorčí radě v případě akciové společnosti (příp. společnosti s ručením omezeným) ukládá dohled nad činností představenstva (příp. jednatelů) a uskutečňováním podnikatelské činnosti podniku. U společnosti s ručením omezeným pak dozorčí rada předkládá zprávu o podnikatelské činnosti valné hromadě (ObchZ, § 138 a § 197). U akciové společnosti má povinnost tuto zprávu včetně účetní závěrky předložit představenstvo (ObchZ, § 192) a dle Obchodního zákoníku má být tato zpráva vždy součástí výroční zprávy. Proto se lze domnívat, že včetně této zprávy bude uvedeno i prohlášení o správnosti vykazovaných informací.

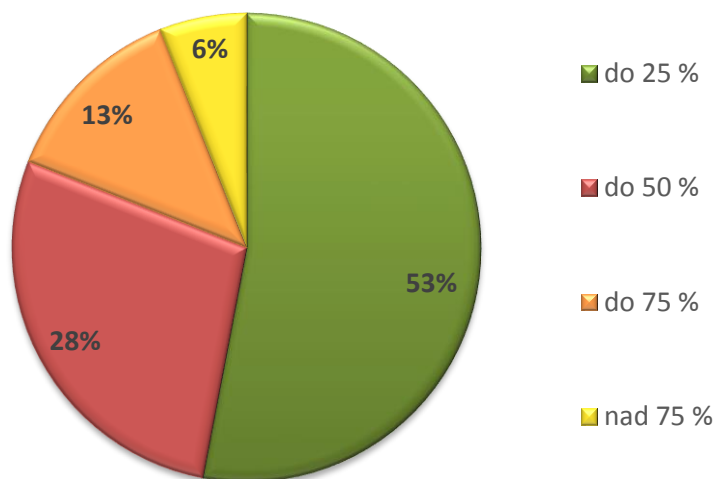
- *Identifikace osob odpovědných za sestavení výroční zprávy*

Zjištění identifikace osob odpovědných za výroční zprávu vychází z výsledků výzkumu KPMG, ze kterých vyplývá, že nejvíce jsou v reportech identifikovány členové představenstva jako osoby odpovědné za zveřejňované informace. (KPMG, 2013, s. 71) Identifikace členů představenstva lze předpokládat také na základě povinnosti dané Obchodním zákoníkem, který představenstvu ukládá povinnost předkládat valné hromadě zprávu o podnikatelské činnosti podniku, která by měla být také součástí výroční zprávy. (ObchZ, § 192)

5.1.4 Vyhodnocení výzkumné části

Na úvod výzkumu bylo nutné zjistit, zda se ve výročních zprávách vůbec vyskytuje souvislý text obsahující finanční i nefinanční informace o činnosti podniku. Analýzou bylo zjištěno, že ve všech 90 zkoumaných výročních zprávách se textová část vyskytuje, její rozsah se však výrazně liší. Prostor věnovaný textové části ve výročních zprávách znázorňuje následující obrázek č. 10.

Obrázek č. 10: Prostor věnovaný textové části ve výročních zprávách (N = 90)

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z výsledků této analýzy vyplývá, že nejvíce podniků věnuje prostor pro informování o své činnosti do 25 % výroční zprávy (48 podniků, tj. 53 %), do poloviny výroční zprávy se vyskytuje textová část u 25 podniků (tj. 28 %). Do 75 % výroční zprávy je věnován prostor pro zveřejnění informací o činnosti společnosti u 12 podniků (tj. 13 %).

Více jak tři čtvrtiny výroční zprávy pro popis svých finančních i nefinančních aktivit věnuje pouhých 5 podniků (tj. 6 %). Zde se jednalo o velmi rozsáhlé výroční zprávy čítající stovky stran.

Odpověď na SVO2a byla hledána právě v textové (popisné) části výročních zpráv. Tabulka č. 5 předkládá dvacet nejčastěji vyskytovaných nefinančních informací ve výročních zprávách sledovaných podniků za rok 2013. Přehled objemu všech vykazovaných informací nefinančního charakteru dle jednotlivých oblastí CSR je uveden v Přílohách C až F této práce. V uvedené tabulce jsou *kurzívou* znázorněny informace, které by výroční zprávy měly obsahovat dle Zákona o účetnictví.

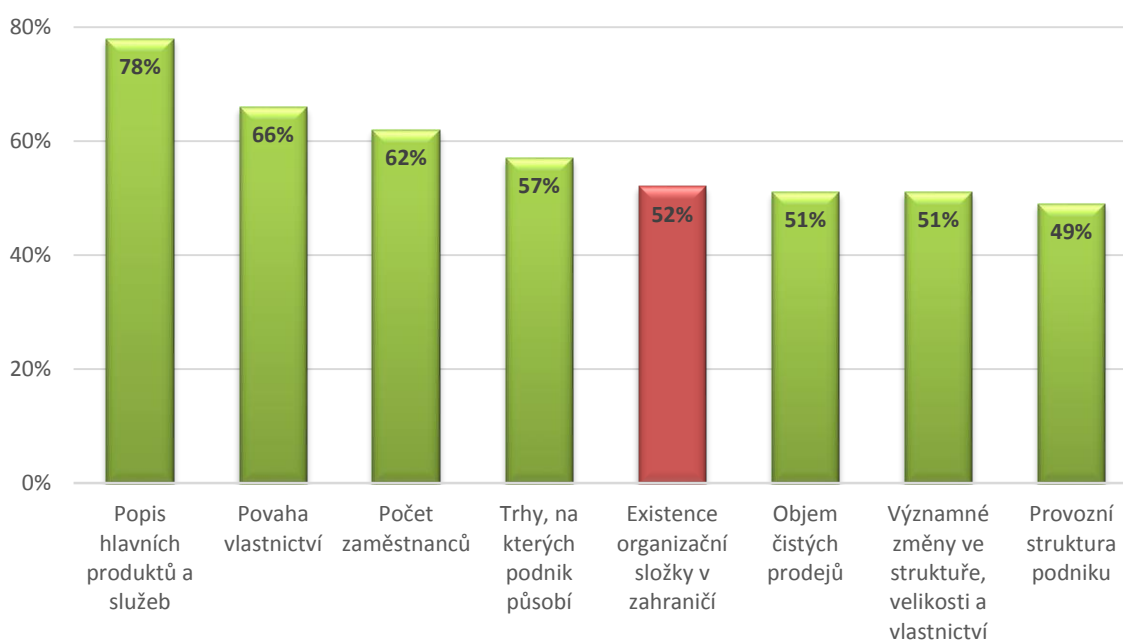
Tabulka č. 5: Dvacet nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách (N = 90)

Pořadí	Nefinanční informace	Absolutní četnost	Relativní četnost	Oblast CSR
1.	Základní profil podniku	86	96 %	obecné informace
2.	<i>Zhodnocení činnosti podniku v aktuálním období</i>	68	76 %	<i>obecné informace</i>
3.	<i>Výhled činnosti podniku na následující období</i>	67	74 %	<i>obecné informace</i>
4.	<i>Aktivity v oblasti výzkumu a vývoje</i>	66	73 %	<i>ekonomická</i>
5.	<i>Skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni</i>	59	66 %	<i>obecné informace</i>
6.	Vztahy se stakeholders	51	57 %	sociální
7.	<i>Aktivity na ochranu životního prostředí</i>	51	57 %	<i>environmentální</i>
8.	<i>Pracovněprávní vztahy</i>	49	54 %	<i>sociální</i>
9.	Vzdělávání zaměstnanců	46	51 %	sociální
10.	Diverzita	38	42 %	sociální
11.	Ocenění podniku/produktu	37	41 %	ekonomická
12.	Benefity zaměstnancům	37	41 %	sociální
13.	Používané normy	36	40 %	všechny
14.	Environmentální indikátory	33	37 %	environmentální
15.	Řízení rizik	32	36 %	ekonomická
16.	Kvalita	31	34 %	ekonomická
17.	Získané certifikáty/osvědčení	29	32 %	ekonomická
18.	Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci	26	29 %	sociální
19.	Investice s pozitivním dopadem na životní prostředí	25	28 %	environmentální
20.	Dodržované kodexy	23	26 %	ekonomická

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Analyzované podniky nejčastěji uvádějí ve své výroční zprávě základní údaje o podniku (96 % VZ). Z toho je zřejmé, že většina podniků ve své výroční zprávě uvádí základní charakteristiku podniku, nejčastěji popis hlavních produktů a služeb (78 %), povahu vlastnictví (66 %) a počet zaměstnanců (62 %). V základním profilu podniku se vyskytují také povinné informace o existenci organizační složky v zahraničí (52 %). Zhruba poloviční počet podniků vykazující tuto informaci vypovídá o tom, že ostatní podniky buď organizační složku v zahraničí nemají, nebo o ní neinformují. Podrobný přehled informací nejčastěji se vyskytujících v základním profilu podniku zobrazuje následující obrázek č. 11, červeně jsou znázorněny zákonem požadované informace.

Obrázek č. 11: Nejčastěji se vyskytující informace v základním profilu (N = 90)

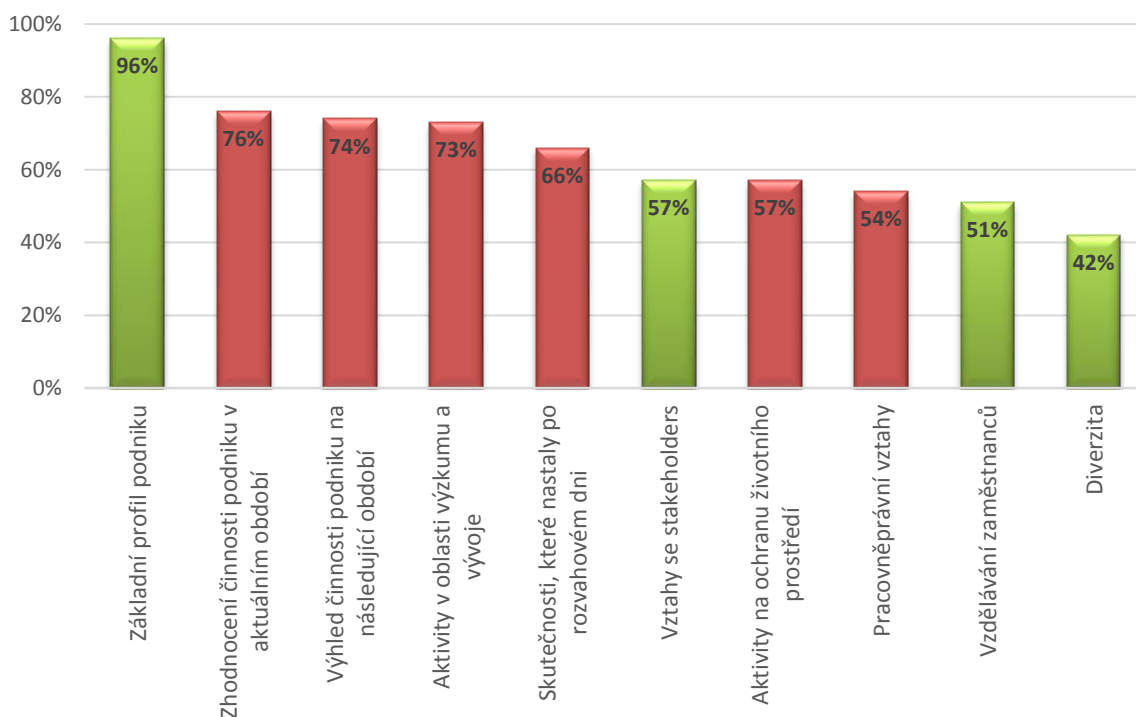
Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z předchozího obrázku vyplývá, že existence organizační složky podniku v zahraničí je pátou nejčastěji uváděnou informací v základním profilu společnosti. Pokud by tato informace byla zařazena do celkového výčtu dvaceti nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách, obsadila by devátou příčku.

Z přehledu dvaceti nejčastěji vykazovaných nefinančních informací ve výročních zprávách je dále patrné, že hned po základním profilu podniku jsou nejvíce uváděny legislativně požadované informace. Druhou nejčastěji uváděnou informací je zhodnocení činnosti podniku v aktuálním období (76 %), a to zejména v oblasti výroby, výrobku či služeb (62 %) a v ekonomické oblasti (43 %). Třetí příčka patří výhledu

činnosti podniku na následující období (74 %), zde je opět nejvíce uváděná oblast výroby, výrobku či služeb (58 %) a ekonomická oblast (33 %). V celkovém hodnocení následují informace o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje (73 %) a informace o skutečnostech, které nastaly po rozvahovém dni (66 %). Pro lepší přehlednost je uvedeno grafické znázornění deseti nejčastěji vyskytovaných nefinančních informací ve výročních zprávách, které je možné vidět na obrázku č. 12. I zde jsou barevně odlišeny legislativně požadované informace (červeně) a nepovinné nefinanční informace (zeleně).

Obrázek č. 12: Deset nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách (N = 90)

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Základní profil podniku není sice Zákonem o účetnictví nijak konkrétně upravený, identifikace podniku ve výroční zprávě se však většinou očekává, proto není vysoká četnost této informace ničím překvapujícím. Všechny legislativně požadované nefinanční informace se nacházejí mezi deseti nejčastěji zveřejňovanými informacemi ve výročních zprávách.

Další specifickou výzkumnou otázkou (SVO3a) bylo zjištění vztahu mezi velikostí podniku a objemem zveřejňovaných nefinančních informací. Pro tyto účely byl celkový výzkumný vzorek podniků (N = 90) seřazen dle velikosti, která byla posuzována

na základě dosažených tržeb v roce 2013. Následně byl takto seřazený vzorek podniků rozdělen na dvě části, tj. na větší podniky ($n_1 = 45$), které vykazovaly v roce 2013 vyšší objem tržeb, a podniky menší ($n_2 = 45$), které v roce 2013 dosahovaly ze sledovaných podniků tržeb nižších. U každé z těchto dvou skupin podniků byl samostatně posuzován objem vykazovaných nefinančních informací, srovnání četnosti dvaceti nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací u těchto skupin je předložen v tabulce č. 6.

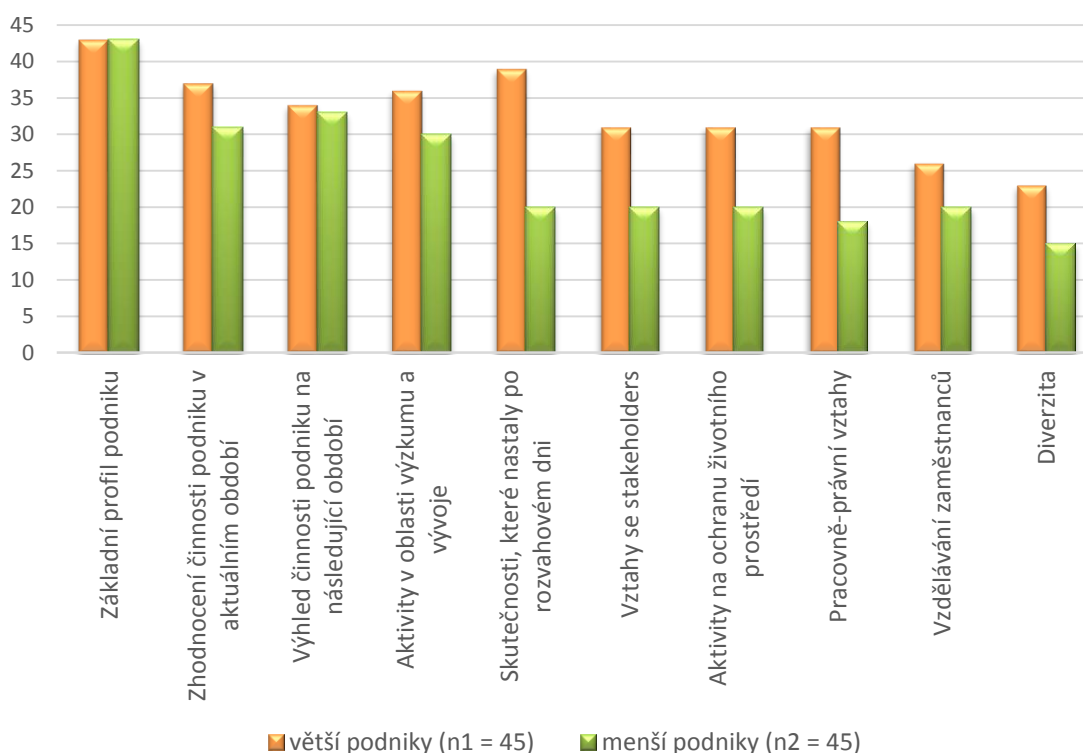
Tabulka č. 6: Dvacet nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách u skupin podniků n_1 a n_2

Pořadí	Nefinanční informace	Větší podniky ($n_1 = 45$)		Menší podniky ($n_2 = 45$)	
		Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
1.	Základní profil podniku	43	96 %	43	96 %
2.	Zhodnocení činnosti podniku v aktuálním období	37	82 %	31	69 %
3.	Výhled činnosti podniku na následující období	34	76 %	33	73 %
4.	Aktivity v oblasti výzkumu a vývoje	36	80 %	30	67 %
5.	Skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni	39	87 %	20	44 %
6.	Vztahy se stakeholders	31	69 %	20	44 %
7.	Aktivity na ochranu životního prostředí	31	69 %	20	44 %
8.	Pracovně-právní vztahy	31	69 %	18	40 %
9.	Vzdělávání zaměstnanců	26	58 %	20	44 %
10.	Diverzita	23	51 %	15	33 %
11.	Ocenění podniku/produktu	21	47 %	16	36 %
12.	Benefity zaměstnancům	24	53 %	13	29 %
13.	Používané normy	23	51 %	13	29 %
14.	Environmentální indikátory	20	44 %	13	29 %
15.	Řízení rizik	21	47 %	11	24 %
16.	Kvalita	20	44 %	11	24 %
17.	Získané certifikáty/osvědčení	18	40 %	11	24 %
18.	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	22	49 %	4	9 %
19.	Investice s pozitivním dopadem na životní prostředí	19	42 %	6	13 %
20.	Dodržované kodexy	18	40 %	5	11 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z předložené tabulky je patrné, že nefinanční témata jsou diskutována častěji u větších podniků. Shodné množství vykazují sledované skupiny podniků pouze v případě informací o základním profilu podniku. U dalších nefinančních informací jsou již v reportovaném množství rozdíly. Pro lepší přehlednost je na obrázku č. 13 vyobrazeno porovnání četnosti deseti celkově nejčastěji vykazovaných nefinančních informací u těchto dvou skupin podniků.

Obrázek č. 13: Porovnání četnosti deseti nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách u skupin podniků n₁ a n₂

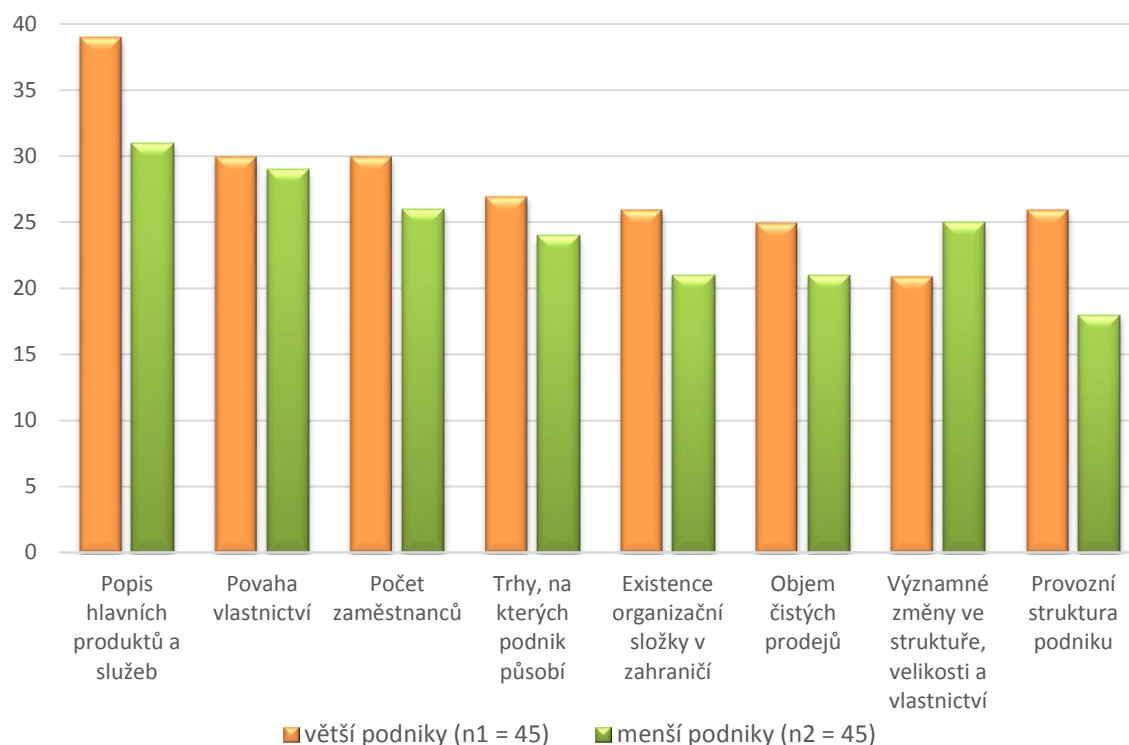

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Sledované dvě skupiny podniků vykazují stejný objem informací pouze v případě údajů o základním profilu společnosti. Při podrobnějším členění informací v této kategorii je však možné sledovat rozdíly mezi množstvím zveřejňovaných nefinančních informací. U ostatních nefinančních témat je patrné, že objem zveřejňovaných nefinančních informací u větších podniků je vyšší než u podniků menších.

Konkrétní hodnoty vykazovaných nefinančních informací v kategorii základní profil podniku znázorňuje obrázek č. 14.

Obrázek č. 14: Porovnání četnosti zveřejňovaných nefinančních informací v základním profilu podniku u skupin podniků n1 a n2

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

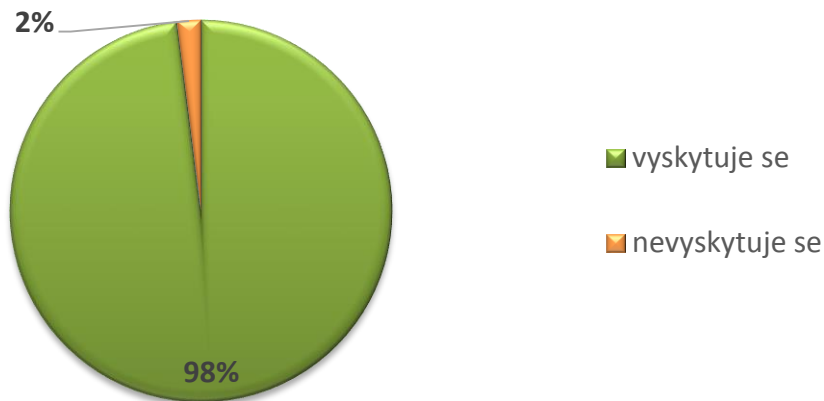
Z obrázku je možné vysledovat, že větší podniky vykazují v základním profilu větší množství informací, než podniky menší. Větší množství informací zveřejňují menší podniky pouze v případě významných změn ve struktuře, velikosti a vlastnictví společnosti. U ostatních nefinančních témat je objem informací u větších podniků vyšší.

Posledním specifickou výzkumnou otázkou (SVO4a) tohoto výzkumu bylo zjištění, zda sledované výroční zprávy obsahují vyjádření, jejichž cílem je zvýšit důvěryhodnost zveřejňovaných nefinančních informací. V rámci tohoto cíle byl zjišťován výskyt čtyř druhů vyjádření:

- zpráva nezávislého auditora o ověření účetní závěrky (Zpráva auditora k účetní závěrce),
- zpráva nezávislého auditora o souladu informací ve výroční zprávě s účetní závěrkou (Zpráva auditora k výroční zprávě),
- prohlášení představenstva nebo dozorčí rady o kvalitě údajů uváděných ve výroční zprávě,
- identifikace osob odpovědných za sestavení výroční zprávy.

Prvním zkoumaným vyjádřením byl výskyt zprávy nezávislého auditora o ověření účetní závěrky, výsledky zobrazuje obrázek č. 15.

Obrázek č. 15: Výskyt zprávy nezávislého auditora k účetní závěrce (N = 90)

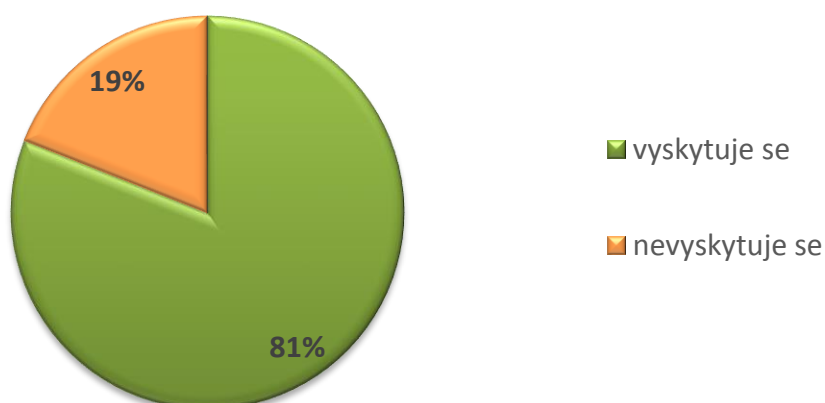

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Analýzou bylo zjištěno, že pouze ke dvěma výročním zprávám (2 %) nebyla zpráva auditora o ověření účetní závěrky přiložena. Povinnost zveřejnit tuto zprávu vyplývá ze Zákona o účetnictví, proto se dal vysoký výskyt tohoto prohlášení ve výročních zprávách očekávat. Skutečnost, že tato zpráva nebyla součástí některých výročních zpráv, nemusí však automaticky znamenat porušení zákonné povinnosti. Povinnost ověřování účetní závěrky se totiž týká jen některých společností, které splní určitá kritéria daná Zákonem o účetnictví (ZoÚ, § 20).

Dalším vyjádřením, které bylo sledováno, byla zpráva nezávislého auditora k výroční zprávě. Výsledky tohoto průzkumu je možné vidět na obrázku č. 16.

Obrázek č. 16: Výskyt zprávy nezávislého auditora k výroční zprávě (N = 90)

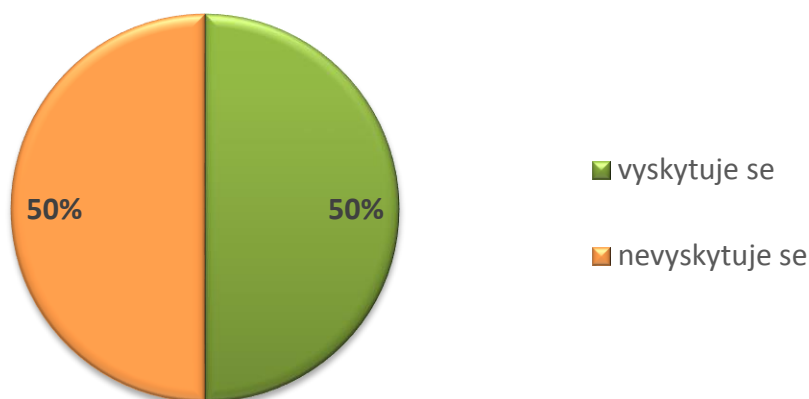

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Provedením analýzy bylo zjištěno, že zprávu nezávislého auditora poskytující informace o souladu výroční zprávy s účetní závěrkou obsahovalo 73 sledovaných výročních zpráv (tj. 81 % VZ). I přesto, že výroky týkající se souladu informací ve výročních zprávách s účetní závěrkou nemusí být povinnou součástí výroční zprávy (či zprávy auditora), je výskyt tohoto vyjádření poměrně vysoký. Toto prohlášení se vyskytovalo buď v samostatné zprávě (Zpráva auditora o ověření výroční zprávy), nebo je prohlášení součástí zprávy, která se vztahuje k více oblastem (jako podkapitola nazvaná „Zpráva o výroční zprávě“).

Dalším předpokládaným vyjádřením ve výroční zprávě je prohlášení představenstva nebo dozorčí rady o kvalitě údajů uváděných ve výroční zprávě. Zjištěný výskyt tohoto prohlášení je možné vidět na obrázku č. 17.

Obrázek č. 17: Výskyt prohlášení představenstva nebo dozorčí rady o kvalitě údajů uváděných ve výroční zprávě (N = 90)

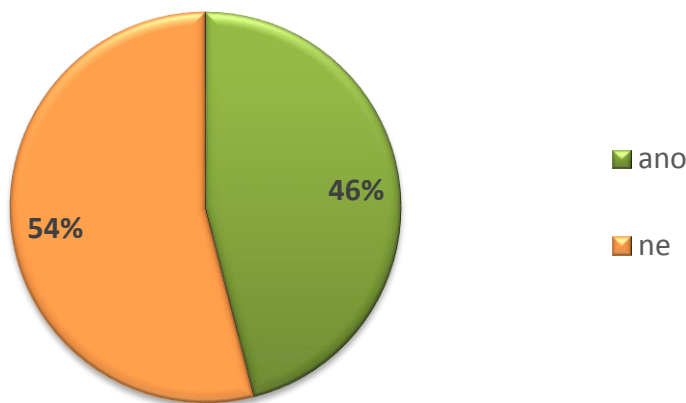

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z analýzy vyplynulo, že přesně polovina zkoumaných výročních zpráv (tj. 45 z 90 VZ) obsahuje prohlášení představenstva nebo dozorčí rady o kvalitě zveřejňovaných informací. I když je zpráva o podnikatelské činnosti povinnou součástí výroční zprávy, povinnost uvádět prohlášení o kvalitě údajů Obchodní zákoník přímo nestanovuje. Toto prohlášení se dalo očekávat spíše u akciových společnostech, z analyzovaných podniků se ve výročních zprávách vyskytovalo prohlášení o kvalitě údajů u 35 akciových společností (z celkového počtu 61 VZ těchto společností), zbylých 10 výročních zpráv patřilo společnostem s ručením omezeným (z celkového počtu 28 VZ těchto společností). U jediné komanditní společnosti, která byla podrobena této analýze, se toto prohlášení nevyskytovalo.

Poslední sledovanou informací bylo, zda jsou ve výroční zprávě identifikovány osoby odpovědné za její sestavení. Četnost identifikace těchto osob v analyzovaných výročních zprávách zobrazuje obrázek č. 18.

Obrázek č. 18: Identifikace osob odpovědných za sestavení výroční zprávy (N = 90)

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Provedenou analýzou bylo zjištěno, že 41 podniků (tj. 46 % VZ) ve svých výročních zprávách identifikuje osoby odpovědné za sestavení této zprávy. V případě akciových společností (34 VZ) se jednalo zejména o členy představenstva (88 % VZ), v krajních případech také např. o finanční či ekonomické ředitele. U společností s ručením omezeným (7 VZ) nesli odpovědnost za výroční zprávu jednatelé a ekonomové společnosti.

5.1.5 Zodpovězení výzkumných otázek

SVO1a: Jaký prostor je věnovaný textovému popisu informací (finančních i nefinančních) ve výročních zprávách podniků v ČR?

Na SVO1a lze odpovědět, že u většiny podniků (81 % VZ) představuje textová část méně než polovinu výroční zprávy, ve zbývajících 19 % výročních zpráv je věnováno popisu činnosti podniků více než 50 % celkového dokumentu. U nejvíce podniků (53 % VZ) nedosahuje textová část zprávy ani čtvrtiny celkové výroční zprávy.

SVO2a: Jaké nefinanční informace podniky v ČR ve svých výročních zprávách zveřejňují?

Provedenou analýzou bylo zjištěno, že podniky v ČR ve svých výročních zprávách pokrývají informace ze všech tří oblastí CSR, nelze však potvrdit, že by některá

z oblastí CSR ve výročních zprávách výrazněji převažovala. Nejvíce však podniky zveřejňují obecné informace o své činnosti, nejčastěji základní profil společnosti (96 % VZ). Kromě základního profilu podniku se ve výročních zprávách vyskytují zákonem požadované informace, zejména zhodnocení činnosti podniku za aktuální období (76 % VZ), výhled této činnosti do budoucna (74 % VZ), aktivity v oblasti výzkumu a vývoje (73 % VZ) a skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni (66 % VZ). Po těchto nefinančních informacích následovala dle četnosti první nepovinná nefinanční informace, a to vztahy se stakeholders (57 % VZ), stejné množství výročních zpráv obsahovalo také informace o aktivitách na ochranu životního prostředí (57 % VZ), které jsou legislativně požadované.

SVO3a: Existuje vztah mezi velikostí podniku a množstvím zveřejňovaných nefinančních informací?

Z provedeného výzkumu vyplývá, že podniky dosahující vyšší tržeb vykazují větší objem nefinančních informací, než podniky s menšími tržbami. Největší rozdíly byly shledány v případě dvaceti nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací u informací o skutečnostech, které nastaly po rozvahovém dni (87 % větších podniků, 44 % menších podniků) a informací o bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci (49 % větších podniků, 9 % menších podniků). Dále byly patrné rozdíly ve zveřejňovaných nefinančních tématech u informací o pracovněprávních vztazích (69 % větších podniků, 40 % menších podniků), u informací týkajících se investic na ochranu životního prostředí (42 % větších podniků, 13 % menších podniků) a u informací o dodržovaných kodexech (40 % větších podniků, 11 % menších podniků). Naopak nejmenší rozdíly byly zaznamenány u informací o základním profilu podniku (96 % větších podniků, 96 % menších podniků), informací o výhledu činnosti podniku na následující období (76 % větších podniků, 73 % menších podniků) a informací o zhodnocení činnosti podniku v aktuálním období (82 % větších podniků, 69 menších podniků). Rozdíly u všech vykazovaných nefinančních informací jsou patrné z Přílohy C až F této diplomové práce.

Na SVO3a lze tedy odpovědět, že vztah mezi velikostí podniku a množstvím zveřejňovaných nefinančních informací existuje, s klesajícím objemem dosažených tržeb klesá množství zveřejňovaných nefinančních informací.

SVO4a: Obsahují výroční zprávy vyjádření, která zvyšují důvěryhodnost zveřejňovaných informací?

Pokud nebude brán ohled na četnost výskytu zpráv nezávislého auditora o ověření účetní závěrky, kterou musí výroční zprávy povinně obsahovat, lze výskyt nepovinných vyjádření zhodnotit kladně. Zprávu nezávislého auditora o souladu informací ve výroční zprávě s účetní závěrkou je uvedena ve více než třech čtvrtinách výročních zpráv (81 % VZ), prohlášení představenstva nebo dozorčí rady o kvalitě vykazovaných údajů obsahuje přesně polovina výročních zpráv (50 % VZ). Z poslední analýzy vyplynulo, že v necelé polovině výročních zpráv (46 % VZ) jsou také identifikovány osoby odpovědné za výroční zprávu, které svým podpisem stvrzují důvěryhodnost a pravdivost vykazovaných informací.

5.2 Výzkum reportování o společenské odpovědnosti

Předmětem druhého dílčího výzkumu je analýza současného stavu reportování o společenské odpovědnosti (CSR) podnikatelských subjektů v České republice.

5.2.1 Význam a cíle výzkumu

Význam této části výzkumu je skutečnost, že nefinanční reporting podniků je v posledních letech stále častěji spojován s reportováním o společenské odpovědnosti (viz kapitola 3.3). Snahou tohoto výzkumu je tedy identifikovat, jaký je současný přístup českých podniků k vykazování informací o společenské odpovědnosti. Hlavním cílem prováděného výzkumu bylo zjištění:

- zda se podniky veřejně hlásí ke konceptu společenské odpovědnosti,
- jakými prostředky podniky společenskou odpovědnost komunikují,
- jaký je vztah mezi reportováním o společenské odpovědnosti a velikostí podniku.

5.2.2 Metodika výzkumu

Metodika tohoto výzkumu je stejná jako v prvním dílčím výzkumu, i zde byla zvolena kvantitativní metoda, jejímž účelem je získat měřitelná data o četnosti sledovaných znaků ze sekundárních zdrojů. V tomto případě byly zdrojem pro analýzu nejen výroční zprávy, ale i internetové stránky analyzovaných podniků a případně jejich samostatné nefinanční reporty.

Výzkumný vzorek pro analýzu stavu reportování o společenské odpovědnosti u českých podniků se shoduje s výzkumným vzorkem prvního dílčího výzkumu. Analýza je tedy provedena na vzorku 90 vybraných podniků ze seznamu TOP 100 obdivovaných firem České republiky 2014 (viz podkapitola 5.1.2). Těchto 90 podniků bylo seřazeno dle jejich velikosti posuzované na základě dosažených tržeb v roce 2013. Přehled takto seřazených společností včetně přehledu zjištěných údajů je uveden v Příloze G této práce. Analyzovaná data byla zpracována prostřednictvím aplikace MS Excel a za pomoci vybraných statistických metod.

5.2.3 Stanovení výzkumných otázek

Pro stanovení výzkumných otázek byl opět využit deduktivní postup doporučený Punchem (2008). Výzkumné téma v tomto případě je „reportování o společenské odpovědnosti podniků v ČR“ a výzkumným cílem je tedy „analyzovat stav reportování o společenské odpovědnosti podniků v ČR.“ Tento výzkumný cíl je převeden na obecnou výzkumnou otázku, která je dále konkretizována specifickými výzkumnými otázkami:

Obecná výzkumná otázka (dále také OVOb): Jaký je stav reportování o společenské odpovědnosti podniků v ČR?

1. Specifická výzkumná otázka (dále také SVO1b): Jaká je míra veřejné deklarace ke konceptu společenské odpovědnosti u podniků v ČR?

Cílem této otázky je zjistit, zda se vůbec české podniky veřejně hlásí ke konceptu společenské odpovědnosti. K zodpovězení této otázky jsou analyzovány internetové stránky podniků, výroční zprávy a případně nefinanční reporty. Je tedy zkoumáno, zda se podnik prostřednictvím jednoho z těchto komunikačních prostředků (či jejich kombinací) veřejně hlásí ke svému společensky odpovědnému chování.

2. Specifická výzkumná otázka (dále také SVO2b): Jakými prostředky podniky v ČR komunikují svoji společenskou odpovědnost?

Odpověď na tuto otázku je opět hledána na webových stránkách společností, ve výročních zprávách a samostatných nefinančních reportech. Vzhledem k celosvětově narůstajícímu významu nefinančního reportingu i k narůstajícímu využívání informačních technologií (internetových stránek) lze předpokládat, že společnosti budou

informovat stakeholders o svých společensky odpovědných aktivitách právě prostřednictvím svých webových stránek.

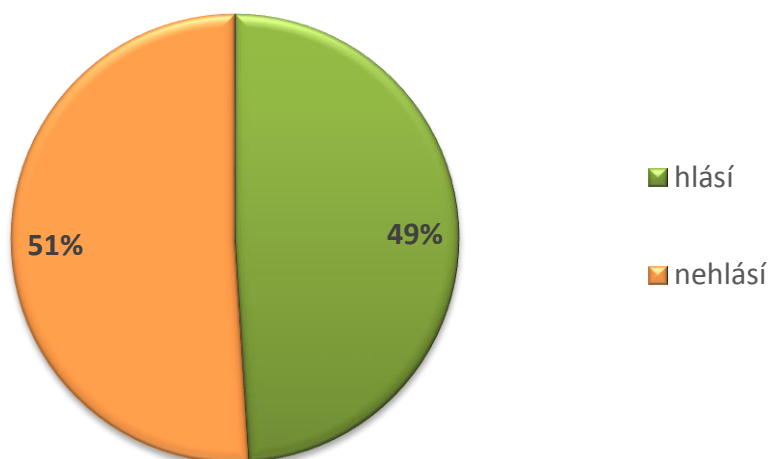
3. Specifická výzkumná otázka (dále také SVO3b): Existuje vztah mezi velikostí podniku a reportováním o společenské odpovědnosti?

Tato otázka vychází z předpokladu, že s klesající výkonností (ziskem) klesá i míra společenské odpovědnosti podniků (Kuldová, 2012). Cílem této otázky bude tedy zjistit, zda velikost podniku (posuzovaná na základě dosahovaných tržeb) má také vliv na míru reportování o společenské odpovědnosti.

5.2.4 Vyhodnocení výzkumné části

Cílem SVO1b bylo zjistit, zda se podniky v ČR veřejně hlásí ke konceptu společenské odpovědnosti. Výsledky tohoto zjištění znázorňuje obrázek č. 19.

Obrázek č. 19: Analýza veřejné deklarace ke konceptu společenské odpovědnosti podniků v ČR (N = 90)

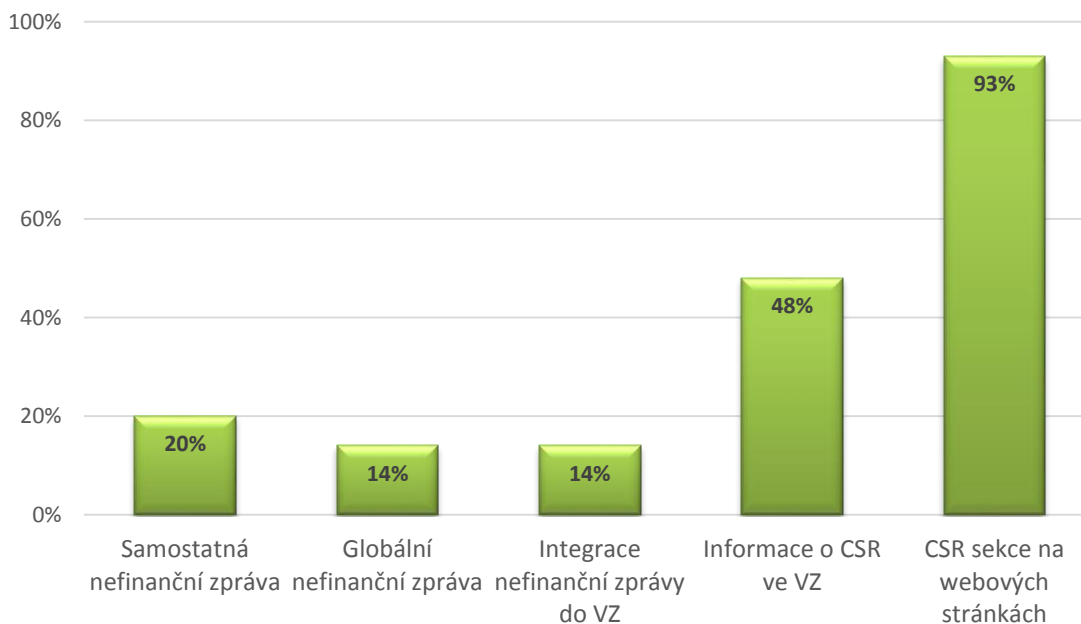

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z analýza vyplývá, že téměř polovina podniků (49 %, tj. 44 podniků) se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti ať už prostřednictvím výročních zpráv, nebo skrze internetové stránky či samostatné nefinanční reporty.

Mezi další specifickou výzkumnou otázkou (SVO2b) tohoto výzkumu patří zjištění, jakými prostředky podniky svoji společenskou odpovědnost komunikují. Výsledky v této oblasti zobrazuje následující obrázek č. 20.

Obrázek č. 20: Komunikační prostředky společenské odpovědnosti podniků v ČR (N = 44)

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

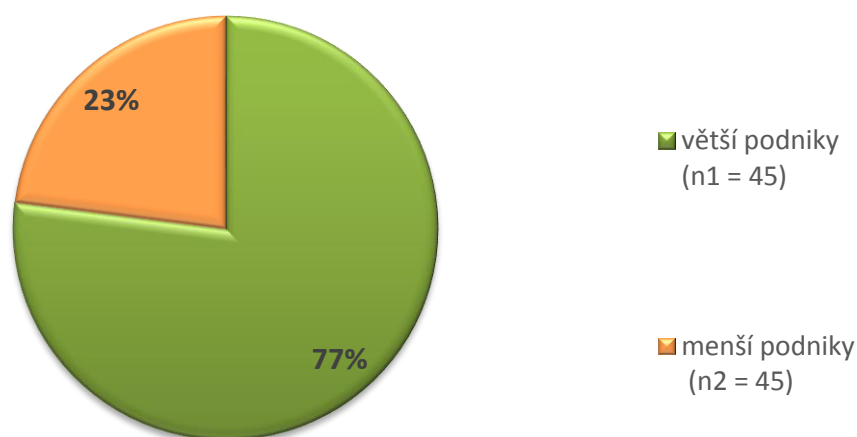
Z analýzy vyplynulo, že z těch společností, které se hlásí ke společenské odpovědnosti, jich nejvíc informuje o svých společensky odpovědných aktivitách prostřednictvím CSR sekcí na svých internetových stránkách (93 %). Téměř polovina společností (48 %) zveřejňuje informace o společenské odpovědnosti ve výročních zprávách. Samostatný nefinanční report vydává pouze 9 podniků (tj. 20 %), z toho 6 firem tento report publikuje pod názvem Zpráva o společenské odpovědnosti podniku, 2 společnosti jako Zprávu o trvale udržitelném rozvoji a jeden podnik jako Environmentální zprávu. Šest společností (14 %) integruje svou nefinanční zprávu do výroční zprávy a stejný počet podniků (14 %) alespoň odkazuje na globální nefinanční report v anglickém jazyce za celou skupinu.

Dále bylo zjištěno, že nejčastěji podniky komunikují CSR jako svou společenskou odpovědnost (55 %). Mezi další používané pojmy, se kterými se lze ve spojitosti s CSR setkat, patří udržitelný rozvoj (příp. trvale udržitelný rozvoj), odpovědná firma či odpovědný přístup. Podrobnější analýzou navíc bylo zjištěno, že se podniky většinou nedrží obecného členění společenské odpovědnosti na tři oblasti, ale používají interní rozdělení na oblasti vlastní.

Společnosti také ve spojitosti se společenskou odpovědností vykazují ve větší míře (98 % podniků) aktivity v sociální oblasti (nadace, podpora regionu a neziskového sektoru, sponzorství), další nejčastěji uváděné aktivity jsou z oblasti životního prostředí (66 % podniků). Ekonomickou oblast do své společenské odpovědnosti začleňuje 57 % podniků. Všechny oblasti CSR při informování o společenské odpovědnosti pokrývá přesně polovina společností (tj. 50 % podniků). Podrobný rozpis jednotlivých aktivit v oblasti CSR u každé analyzované společnosti je uveden v Příloze G této práce.

Posledním specifickou výzkumnou otázkou (SVO3b) bylo zjištění vztahu mezi reportováním o společenské odpovědnosti a velikostí podniku. Pro tyto účely bylo opět použito rozdělení seřazeného vzorku podniků dle dosažených tržeb v roce 2013 na dvě části, tj. na podniky větší ($n_1 = 45$), které vykazují vyšší objem tržeb v roce 2013, a podniky menší ($n_2 = 45$), které v roce 2013 dosahovaly z analyzovaných společností tržeb nižších. U každé z těchto dvou skupin společností bylo opět samostatně sledováno, jaký je jejich přístup k veřejné deklaraci konceptu společenské odpovědnosti. Podíl společností z těchto dvou skupin, které se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti, z celkového počtu společensky odpovědných podniků znázorňuje následující obrázek č. 21.

Obrázek č. 21: Analýza veřejné deklarace ke konceptu společenské odpovědnosti u skupin podniků n_1 a n_2 ($N = 44$)

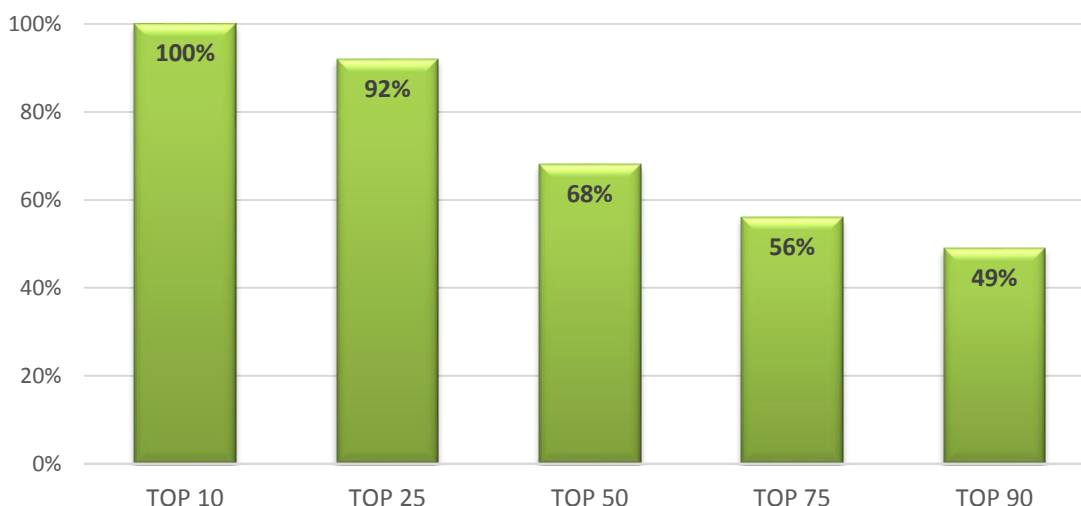

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Touto analýzou bylo zjištěno, že z celkového počtu společností (44 společností), které se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti, jich 77 % (tj. 34 podniků) patří do skupiny větších podniků a zbylých 23 % (tj. 10 podniků) pochází ze skupiny menších společností. Z tohoto zjištění lze usuzovat, že s klesajícími tržbami podniku klesá taky míra veřejné deklarace ke společenské odpovědnosti.

Toto zjištění je ověřeno ještě jiným způsobem. Seřazené podniky dle dosažených tržeb v roce 2013 byly rozděleny na TOP 10 největších podniků, dále na TOP 25, TOP 50, TOP 75 a TOP 90 podniků dle dosažených tržeb v roce 2013. I zde bylo analyzováno, jaký počet podniků z každé skupiny se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti. Výsledky této analýzy jsou zobrazeny na obrázku č. 22.

Obrázek č. 22: Analýza veřejné deklarace ke konceptu společenské odpovědnosti u různých skupin podniků dle velikosti

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z této analýzy vyplývá, že všech TOP 10 největších podniků (tj. 100 %) informuje své stakeholders o společenské odpovědnosti. U TOP 25 největších společností se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti 23 podniků (tj. 92 %), z TOP 50 firem 34 společností (tj. 68 %) a z TOP 75 společností reportuje společenskou odpovědnost už jen 42 podniků (tj. 56 %). I zde je možné sledovat, že u skupin největších podniků, které dosahují nejvyšších tržeb, je zastoupení společensky odpovědných firem velmi vysoké. S přidáváním společností s nižší objemem vykazovaných tržeb do celkového výzkumného vzorku podniků pak tento podíl společensky odpovědných firem z celkového počtu společností klesá.

5.2.5 Zodpovězení výzkumných otázek

SVO1b: Jaká je míra veřejné deklarace ke konceptu společenské odpovědnosti u podniků v ČR?

Na SVO1b lze odpovědět, že zhruba polovina analyzovaných podniků (49 %) se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti, ať už prostřednictvím specializovaných sekcí na internetových stránkách, nebo skrze výroční zprávy či samostatné nefinanční reporty.

SVO2b: Jakými prostředky podniky v ČR komunikují svoji společenskou odpovědnost?

Analyzované podniky komunikují svoji společenskou odpovědnost jak prostřednictvím výročních zpráv, tak skrze internetové stránky či samostatné nefinanční zprávy. Z těch společností, které se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti, jich nejvíce informuje o svých společensky odpovědných aktivitách prostřednictvím specializovaných CSR sekcí na svých webových stránkách (93 %). Zhruba polovina společností (48 %) zveřejňuje informace o svém společensky odpovědném chování ve výročních zprávách. Samostatný nefinanční report vydává pouze 9 podniků (tj. 20 %), z toho 6 firem tento report publikuje pod názvem Zpráva o společenské odpovědnosti podniku. Šest společností (14 %) integruje svou nefinanční zprávu do výroční zprávy a stejný počet podniků (14 %) alespoň odkazuje na globální nefinanční report za celou skupinu v anglickém jazyce.

SVO3b: Existuje vztah mezi velikostí podniku a reportováním o společenské odpovědnosti?

Z podniků, které veřejně informují o své společenské odpovědnosti, jich 77 % patří mezi větší podniky (tj. podniky, které dosahují větších tržeb) a 23 % mezi podniky menší (tj. podniky s menšími tržbami). Navíc všech TOP 10 největších společností reportuje svoji společenskou odpovědnost, z TOP 50 firem dle dosažených tržeb informuje o společenské odpovědnosti 68 %, z celkového vzorku sledovaných společností (TOP 90) se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti už jen 49 %. Z těchto zjištění lze usuzovat, že s klesajícími tržbami podniků klesá také míra vykazování jejich společensky odpovědného chování, tj. s přidáváním podniků s nižšími tržbami do celkového vzorku společností se podíl společensky odpovědných firem z celkového počtu podniků snižuje.

5.3 Zhodnocení zveřejňování nefinančních informací v ČR

5.3.1 Zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách

První obecná výzkumná otázka (OVOa) se týkala analýzy současného stavu zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR. Z výsledků této analýzy lze na OVOa odpovědět tak, že:

- nejvíce společností v ČR (53 % VZ) věnuje slovnímu popisu informací o svých finančních údajích i nefinančních aktivitách méně než čtvrtinu celkové výroční zprávy,
- nejčastěji uváděnou nefinanční informací ve výročních zprávách je základní profil podniku (96 % VZ), následuje zhodnocení činnosti podniku v aktuálním roce (76 % VZ), výhled činnosti podniku na následující období (74 % VZ), aktivity v oblasti výzkumu a vývoje (73 % VZ) a informace o skutečnostech, které nastaly po rozvahovém dni (66 % VZ),
- všechny nefinanční informace požadované na základě Zákona o účetnictví se vyskytovaly mezi deseti nejčastěji zveřejňovanými nefinančními informacemi ve výročních zprávách,
- s klesajícím objemem dosahovaných tržeb klesá také množství vykazovaných nefinančních informací,
- ve výročních zprávách jsou obsažena vyjádření zvyšující důvěryhodnost vykazovaných nefinančních informací, nejčastěji se vyskytuje zpráva nezávislého auditora o souladu informací ve výroční zprávě s účetní závěrkou (81 % VZ), dále prohlášení představenstva nebo dozorčí rady o kvalitě vykazovaných informací (50 % VZ) a informace o identifikaci osob odpovědných za výroční zprávu (46 %).

5.3.2 Reportování o společenské odpovědnosti

Druhá obecná výzkumná otázka (OVOb) byla věnována analýze současného stavu reportování o společenské odpovědnosti podniků v ČR. Na OVOb je možné touto analýzou odpovědět, že:

- ke společenské odpovědnosti se veřejně hlásí prostřednictvím výročních zpráv, internetových stránek nebo samostatných nefinančních reportů zhruba polovina podniků (49 %),

- z toho 93 % společností má vytvořenou speciální CSR sekci na internetových stránkách, 48 % firem podává informace o společensky odpovědných aktivitách skrze výroční zprávy, 20 % společností publikuje samostatnou nefinanční zprávu v českém jazyce, 14 % podniků integruje nefinanční zprávu o CSR do své výroční zprávy a stejný počet podniků odkazuje na globální nefinanční report za celou skupinu,
- z celkového počtu podniků reportuje CSR prostřednictvím zprávy 24 % společností, z toho 10 % vydává samostatný nefinanční report, 7 % integruje CSR zprávu do výroční zprávy a 7 % odkazuje na globální nefinanční zprávu,
- z celkového počtu společností, které se veřejně hlásí ke společenské odpovědnosti (tj. 44 společností), je 77 % podniků zahrnuto do skupiny větších společností a 23 % firem patří do skupiny podniků menších, přičemž z TOP 10 největších společností dle dosahovaných tržeb vykazuje společenskou odpovědnost všech 10 společností,
- nejčastěji společnosti komunikují CSR jako svoji společenskou odpovědnost (55 %), dále je možné se setkat s pojmem udržitelný rozvoj (příp. trvale udržitelný rozvoj), odpovědná firma či odpovědný přístup,
- ve spojitosti se společenskou odpovědností podniky ve větší míře (98 %) vykazují aktivity ze sociální oblasti, aktivity z oblasti životního prostředí reportuje 66 % podniků a ekonomickou oblast do reportování o společenské odpovědnosti zahrnuje 57 % společností,
- všechny tři oblasti CSR vykazuje z celkového počtu společensky odpovědných podniků přesně polovina společností (50 %).

5.3.3 Závěrečná doporučení

Z výsledků výzkumu zveřejňování nefinančních informací u podnikatelských subjektů v ČR vyplývá, že vykazování informací nefinančního charakteru je na dobré úrovni s ohledem na to, že nefinanční reporting není v ČR zatím příliš rozšířený.

Komplexně by bylo možné všem českým podnikům doporučit, aby se do budoucna na reportování nefinančních informací více zaměřili. Celosvětově je patrný dynamický nárůst významu nefinančního reportingu, tento rostoucí význam dokládá i nová směrnice Evropské unie o vykazování nefinančních informací. Tato směrnice by se měla týkat i některých českých podniků, tudíž lze nárůst objemu zveřejňování

nefinančních informací očekávat do budoucna i v České republice. Společnosti, kterých se tato směrnice dotýkat nebude, by však měly držet krok s celosvětovým trendem a věnovat zvýšenou pozornost vykazování svých nefinančních aktivit, čímž vyrovnají konkurenční výhodu podniků, které již nefinanční reporty vydávají. Navíc zvýší svoji konkurenceschopnost vůči podnikům, které se doposud na vykazování nefinančních informací nezaměřily.

Dále lze doporučit, aby společnosti vykazovaly své nefinanční aktivity ve všech oblastech CSR, tj. nejen v sociální, ale i ekonomické a environmentální, a dbaly na vyváženost svých zveřejňovaných nefinančních informací. Zaměřením se pouze na jednu oblast nenaplní požadavky a očekávání všech svých stakeholders, kteří od podniku očekávají odpovědné chování a transparentnost.

6 NEFINANČNÍ REPORTING V ČESKÉ REPUBLICE

Obsahem této kapitoly je analýza nefinančních reportů velkých českých podniků. Z předchozího výzkumu vyplynulo, že samostatné nefinanční zprávy vykazuje 9 podniků z celkového vzorku 90 společností. Z těchto podniků bylo vybráno pro podrobnější analýzu nefinančních reportů pět největších českých podniků⁶ dle dosažených tržeb v roce 2013:

- AGROFERT, a. s.
- Československá obchodní banka, a. s.
- ČEZ, a. s.
- Plzeňský Prazdroj, a. s.
- TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.

U těchto podniků byly podrobeny analýze nefinanční reporty za rok 2013, jelikož aktuálnější verze reportů v době, kdy byla analýza prováděna, nebyly k dispozici. Souhrnný přehled nefinančních reportů všech devíti společností, u kterých byla nefinanční zpráva identifikována, se vyskytuje v Příloze H této diplomové práce.

6.1 Parametry pro analýzu nefinančních reportů

Cílem této analýzy je posouzení obsahu nefinančních reportů společností v ČR. Analýza je zaměřena na reportování o společenské odpovědnosti podniků (případně o udržitelném rozvoji) a její tři pilíře (ekonomický, environmentální a sociální). Nefinanční reporty budou hodnoceny podle vybraných parametrů, které vycházejí z principů nefinančního reportingu (viz kapitola 2.7.3) a které odrážejí přístup podniků k vydávání nefinančních zpráv a společensky odpovědnému podnikání. Pro tuto analýzu autorka na základě předchozích teoretických zjištění stanovila tyto parametry:

- obsah nefinančních reportů podle oblastí CSR (princip komplexnosti),
- uvedení negativních dopadů činnosti společnosti (princip vyváženosti),
- porovnání aktuálně dosažených hodnot s hodnotami minulých období (princip porovnatelnosti),

---

⁶ Největším českým podnikem dle dosažených tržeb v roce 2013 je společnost ŠKODA AUTO, a. s., jejíž nejaktuálnější nefinanční report s názvem „Zpráva o trvale udržitelném rozvoji“ je vydán za období 2011/2012, proto nebyla tato zpráva do podrobnější analýzy zahrnuta a vyskytuje se pouze v celkovém přehledu v Příloze H.

- identifikace zainteresovaných stran (princip označení stakeholders),
- stanovení budoucích cílů v jednotlivých oblastech (princip kontextu trvalé udržitelnosti),
- využívání obecně uznávaného rámce pro nefinanční reporting (princip srozumitelnosti a přesnosti),
- externí ověření zveřejňovaných nefinančních informací (princip ověřitelnosti),
- pravidelnost zveřejňování nefinančního reportu (princip pravidelnosti).

Je třeba zdůraznit, že tyto parametry byly stanovené autorkou pro potřeby analýzy v této diplomové práci, tudíž nejde o bezpodmínečně nutná kritéria, která by měl každý nefinanční report obsahovat a dodržovat. Jedná se tedy pouze o doporučení, která vycházejí ze základních principů tvorby nefinanční zprávy definovaných v teoretické části této práce, jejichž dodržováním by společnosti měly dosáhnout vyšší transparentnosti a kvality svého nefinančního reportu. Jednotlivé parametry jsou blíže představeny v následujícím textu.

Obsah nefinančních reportů podle oblastí CSR (princip komplexnosti)

Dle tohoto principu by reporty měly zahrnovat vyvážené informace ze všech tří oblastí CSR, tj. ekonomické, environmentální a sociální oblasti. Reporty by měly poskytovat takové informace, které jsou významné pro všechny skupiny stakeholders a které mohou ovlivnit jejich rozhodování.

Uvedení negativních dopadů činnosti společnosti (princip vyváženosti)

Aby byl naplněn princip vyváženosti, nefinanční zpráva by měla obsahovat pozitivní i negativní informace o činnosti podniku. Uvedení negativních dopadů může být prostřednictvím sdělení o nepříznivém vlivu na okolní prostředí či skrze vyčíslení konkrétních ukazatelů negativního působení a jejich porovnání v jednotlivých letech.

Porovnání aktuálně dosažených hodnot s hodnotami minulých období (princip porovnatelnosti)

Nefinanční reporty by měly sdělovat informace takovým způsobem, aby bylo možné jejich porovnání nejen v časovém horizontu, ale například i s informacemi jiných podniků. Uvedení vývoje dosažených hodnot v jednotlivých letech udává jasný obraz o výkonnosti podniku, proto se jedná o často vyžadované informace ze strany stakeholders.

Identifikace zainteresovaných stran (princip označení stakeholders)

Označením klíčových skupin zainteresovaných stran v nefinančním reportu společnosti vyjadřují svoji odpovědnost vůči těmto skupinám a zdůrazňují důležitost stakeholders pro celý podnik. Proto tento parametr zjišťuje, zda dochází k identifikaci zainteresovaných stran v analyzovaných nefinančních zprávách.

Stanovení budoucích cílů v jednotlivých oblastech (princip kontextu trvalé udržitelnosti)

Nezbytně nutné pro trvale udržitelný rozvoj podniku je stanovení konkrétních cílů, o jejichž naplnění bude společnost v dlouhodobém časovém horizontu usilovat. Společnost tak prostřednictvím nefinančního reportu podává svým stakeholders důležité informace o tom, jakým oblastem se bude v následujících letech věnovat a jaké projekty má v plánu do budoucna realizovat.

Využívání obecně uznávaného rámce pro nefinanční reporting (princip srozumitelnosti a přesnosti)

Využívání obecně uznávaného rámce pro nefinanční reporting při tvorbě nefinanční zprávy je chápáno jako naplnění principu srozumitelnosti a principu přesnosti. Využití konkrétního rámce vede společnosti k poskytování takových informací, které jsou důležité a srozumitelné pro všechny cílové skupiny stakeholders. Rámce ve většině případů popisují konkrétní postupy tvorby nefinančních zpráv včetně popisu indikátorů, metod měření či způsobu výpočtů, což napomáhá k vykazování přesnějších informací.

Externí ověření zveřejňovaných nefinančních informací (princip ověřitelnosti)

Princip ověřitelnosti udává, že v nefinančních reportech by se měly nacházet skutečnosti a údaje podporující důvěryhodnost zveřejňovaných nefinančních informací. Ověření těchto informací třetí nezávislou stranou je nečastějším způsobem prokázání věrohodnosti a pravdivosti nefinančních reportů.

Pravidelnost zveřejňování nefinančního reportu (princip pravidelnosti)

Reportování nefinančních zpráv by mělo být prováděno v pravidelných časových intervalech. Pomocí tohoto parametru je zjišťováno, jak nefinanční reporty analyzovaných podniků naplňují princip pravidelnosti a jaká je frekvence vydávání těchto nefinančních zpráv.

6.2 AGROFERT, a. s.

AGROFERT, a. s. (dále jen AGROFERT) je českým koncernem, který v současnosti sdružuje a řídí více než 200 dceřiných podniků působících v zemědělství, potravinářství, chemickém průmyslu a oblastech pozemní techniky, obnovitelných zdrojů, těžby a zpracování dřeva a lesnictví. Tento koncern vydal svou vůbec první zprávu o společenské odpovědnosti za období let 2012/2013. Tato zpráva je ke stažení ve formátu PDF na webových stránkách koncernu. (AGROFERT, 2014)

Na úvod Zprávy o společenské odpovědnosti 2012/2013 koncernu AGROFERT je uveden obsah, který udává přehled členění jednotlivých kapitol dle oblastí působení koncernu (chemický průmysl; potravinářství; zemědělství, prvovýroba a lesnictví; pozemní doprava, technika a zemědělské technologie), tedy nikoli dle činností v oblastech CSR. To může být z počátku pro čtenáře, který hledá konkrétní informace o společenské odpovědnosti podniku, poněkud nepřehledné. AGROFERT však informuje o ekonomických, environmentálních a sociálních aktivitách v každé z těchto oblastí. Dále zpráva pokračuje úvodním slovem předsedy představenstva koncernu AGROFERT, který zde představuje tento první nefinanční report. (AGROFERT, 2013)

Po obsahové stránce zpráva zahrnuje všechny tři pilíře společenské odpovědnosti. V dokumentu je nejprve představen koncern AGROFERT, kde se vyskytují informace o celkovém počtu zaměstnanců, počtu sdružených subjektů a počtu zemí, kde koncern působí. Následně jsou ve zprávě uvedeny ekonomické ukazatele jako např. mzdové náklady, sociální a zdravotní odvody, daně a poplatky nebo investice. Z ekonomické oblasti je zde obsažena dále např. kvalita a bezpečnost výrobků, inovace či protikorupční opatření. Environmentální oblast zahrnuje konkrétně vyčíslené ukazatele, např. poměr odpadů z provozu na recyklaci, meziroční úspora spotřeby energií a pohonných hmot či hodnota investic na ochranu životního prostředí. Příkladem ze sociální oblasti může být podpora místních komunit a regionů, vzdělávání zaměstnanců, zaměstnávání pracovníků se zdravotním postižením či programy pro stážisty a praktikanty.

Koncern AGROFERT ve své nefinanční zprávě informuje o negativním vlivu závodů na životní prostředí a považuje snižování tohoto vlivu za jednu z hlavních priorit v oblasti CSR. Chybí zde však konkrétně naměřené hodnoty environmentálních

ukazatelů, ve zprávě je uveden pouze poměr odpadů z provozu na recyklaci a meziroční procentuální úspora spotřeby energií a pohonných hmot.

Pravděpodobně první vydání nefinanční zprávy koncernu AGROFERT je příčinou toho, že zde není uvedený vývoj naměřených hodnot jednotlivých ukazatelů za minulá období.

V nefinančním reportu nejsou konkrétně identifikováni klíčoví stakeholders koncernu a není zde ani stanovena strategie a cíle v oblasti CSR pro budoucí období. Nefinanční informace zveřejněné v reportu nebyly externě ověřeny.

Při přípravě této zprávy o společenské odpovědnosti bylo vycházeno z několika mezinárodně uznávaných metodik pro nefinanční reporting. Ve zprávě však není uvedeno, o jaké konkrétní metodiky se jednalo.

6.3 Československá obchodní banka, a. s.

Československá obchodní banka, a. s. (dále jen ČSOB) patří mezi přední poskytovatele bankovních a finančních služeb v ČR. ČSOB začala s vydáváním nefinančních reportů v roce 2006, kdy vydala první zprávu o společenské odpovědnosti. V letech 2007 - 2011 nazývala své nefinanční reporty zprávami o udržitelném rozvoji, v roce 2012 se navrátila k původnímu názvu. Nejaktuálnější Zpráva o společenské odpovědnosti byla vydána v roce 2013. Všechny verze nefinančních zpráv jsou stále dostupné ve formátu PDF na internetových stránkách společnosti a to jak v českém, tak v anglickém jazyce.

Zpráva o společenské odpovědnosti skupiny ČSOB 2013 je jasná, stručná a přehledná. Obsah se nachází na levé straně každého listu zprávy. V obsahu nejsou uvedeny stránky kapitol, ale kliknutím na název kapitoly nebo podkapitoly se čtenář může přes křížový odkaz dostat přímo na stránku s danými informacemi. To je pro čtenáře při práci s reportem a vyhledávání konkrétních informací velmi praktické. (ČSOB, 2013)

Zpráva podává informace o čtyřech společensky odpovědných oblastech, jejichž loga znázorňuje následující obrázek č. 23. CSR strategie ČSOB představuje jeden z pilířů její firemní filozofie a nese název „Skupina ČSOB – Přátelská a odpovědná“. Klíčovými oblastmi dlouhodobého působení ČSOB jsou: odpovědné podnikání (modrá), vzdělávání a rozvoj (žlutá), diverzita (červená) a životního prostředí (zelená).

Obrázek č. 23: Logo společenské odpovědnosti Skupiny ČSOB

Zdroj: ČSOB, 2013

CSR report ČSOB začíná úvodním slovem generálního ředitele a předsedy představenstva, které obecně pojednává o společensky odpovědné činnosti podniku v roce 2013. Následují stručné informace o nefinanční zprávě včetně toho, podle jaké metodiky byla zpráva sestavována. Dále je uveden základní profil společnosti včetně informací o hlavních inovacích a změnách ve společnosti a získaných oceněních.

Nefinanční zpráva společnosti ČSOB popisuje velké množství činností pokrývajících všechny tři oblasti CSR. Z ekonomické oblasti jsou zde uvedeny např. etický kodex, protikorupční program, společensky odpovědné investice či technologické inovace. Do sociální oblasti spadá např. dobrovolnictví zaměstnanců, filantropie, podpora vzdělávání a rovné příležitosti. Environmentální oblast je zastoupena závazkem na snížení spotřeby energie a vody, produkcí přímých i nepřímých emisí či tříděním odpadů.

Společnost ČSOB v nefinanční zprávě uvádí, že si uvědomuje negativní dopad své činnosti na životní prostředí a usiluje o trvalé snižování emisí, ochranu ovzduší a hospodárné užívání energií a zdrojů. ČSOB informuje také o energetické politice, jejíž cílem je snížit do roku 2015 energetickou náročnost činnosti společnosti. V reportu jsou uvedeny konkrétní hodnoty spotřeby elektrické energie a vody, vyprodukovaného odpadu, produkce přímých a nepřímých emisí a poměru recyklovaného odpadu k celkové produkci. Všechny tyto hodnoty jsou také srovnány s hodnotami v minulých letech.

V nefinančním reportu jsou identifikovány klíčové skupiny zainteresovaných stran, jimiž jsou zaměstnanci, klienti, dodavatelé a společnost.

Společnost ČSOB má v dokumentu uveřejněnou strategii a vizi CSR pro rok 2014, včetně hlavních priorit CSR pro toto období. Přehledně je uveden kalendář společensky odpovědných činností pro rok 2014 s uvedením podrobných informací u každé aktivity.

Zpráva o společenské odpovědnosti ČSOB za rok 2013 byla sestavena podle metodiky GRI verze G3.1 v aplikační úrovni B. Nefinanční informace ve zprávě nebyly ověřeny třetí stranou, čemuž napovídá i označení aplikační úrovně (tj. bez znaménka „+“).

6.4 ČEZ, a. s.

Skupina ČEZ v čele s mateřskou společností ČEZ, a. s. (dále jen ČEZ) je etablovaným energetickým koncernem zabývajícím se výrobou, distribucí, obchodem a prodejem v oblasti elektřiny a tepla, obchodem a prodejem v oblasti zemního plynu a těžbou uhlí. ČEZ zveřejňuje zprávy o společenské odpovědnosti na svých internetových stránkách jak ve formě webových prezentací, tak ve formátu PDF vhodném ke stažení. První zpráva o společenské odpovědnosti společnosti ČEZ se týkala roku 2007, další zprávy zahrnují již činnost podniku za dvouleté období (poslední nefinanční zpráva za období 2012/2013). Aktuální i starší verze zpráv o společenské odpovědnosti společnosti jsou stále dostupné na jejích internetových stránkách.

Zpráva o společenské odpovědnosti společnosti ČEZ za období 2012/2013 je zpracována na velmi kvalitní úrovni jak po grafické, tak po obsahové stránce. Na druhé a třetí stránce reportu se vyskytuje velmi detailní obsah, který člení zprávu do šesti kapitol (ČEZ, 2013):

1. Úvod
2. Bezpečnost a kvalita
3. Ekonomika
4. Sociální odpovědnost
5. Životní prostředí
6. Společenské otázky

Jednotlivé kapitoly jsou dále rozčleněny na podkapitoly a ty dále na podkapitoly třetího stupně, takže se čtenář může rychleji ve zprávě zorientovat a najít snáze informace, které ho zajímají nejvíce. Navíc jsou kapitoly barevně rozlišeny, což také zvyšuje přehlednost této zprávy.

Hned po obsahu následuje prohlášení členky představenstva a ředitelky divize správa o dosavadních společensky odpovědných činnostech společnosti i budoucím výhledu v oblasti CSR. První kapitola (Úvod) podává informace o struktuře celé skupiny a organizačních změnách během let 2012-2013, základní informace o působení

společnosti jak v ČR, tak na zahraničních trzích, informace o hlavních produktech společnosti, provozovnách (včetně znázornění na mapě) a celkovém objemu vyrobených produktů a poskytnutých služeb.

V dalších kapitolách nefinanční zprávy společnosti ČEZ je velmi podrobně popsáno velké množství aktivit, které spadají do všech tří oblastí CSR. V ekonomické oblasti se ČEZ věnuje reportování informací o misi, vizi a strategii společnosti a vyhodnocení strategických iniciativ za předchozí období. Dále je zde možné najít např. politiku bezpečnosti a kvality řízení, informace o etických aspektech podnikání, řízení rizik, interních a externích auditech nebo respektování legislativy. Do environmentální oblasti patří např. ochrana životního prostředí, prevence a omezování znečištění, sanace a rekultivace, obnovitelné zdroje a nové technologie. Sociální oblast je rozdělena na dvě skupiny, sociální odpovědnost (např. zaměstnanecké otázky, spolupráce se školami, dárcovské a partnerské programy a péče o dodavatele a odběratele) a společenské otázky (členství v odborových sdruženích a profesních organizacích, společenský dialog a veřejné aktivity).

Společnost ČEZ ve zprávě uvádí, že si je vědoma negativních dopadů organizačních změn, kvůli kterým musí zaměstnanci společnosti opustit. Aby snížila tyto negativní dopady, připravila pro odcházející pracovníky program Outplacement, prostřednictvím kterého se společnost snaží v období realizace organizačních změn podpořit zaměstnance, kteří společnost opouštějí. Dále společnost informuje o přesných hodnotách úrazovosti zaměstnanců a dodavatelů pro ČEZ, počtu dopravních nehod v rámci společnosti, objemu vypuštěných emisí, množství odpadů, hluchosti, spotřebě vody a radiační ochraně proti ionizujícímu záření při výrobě elektřiny v jaderných elektrárnách.

Nefinanční report je zaměřen především na slovní popis aktivit společnosti ve sledovaných letech. Vývoj hodnot v minulých letech a jejich porovnání se současným stavem je uvedeno pouze u ukazatele úrazovosti, obsazování volných míst interními kandidáty a počtu obdržených podnětů od zákazníků. Z environmentálních ukazatelů je pak uveden vývoj emisí do ovzduší a spotřeba vody.

Ve zprávě je uvedena komunikace s hlavními stakeholders společnosti – akcionáři a účastníky kapitálového trhu, zákazníky, zaměstnanci, širokou a odbornou veřejností. Se všemi zainteresovanými stranami komunikuje útvar Public Affairs.

Společnost ČEZ nemá ve zprávě uvedenou strategii a cíle pro následující období. Při tvorbě nefinanční zprávy společnost nevycházela z žádného rámce ani iniciativy v oblasti nefinančního reportingu a ani nevyužila externího ověření této zprávy.

6.5 Plzeňský Prazdroj, a. s.

Plzeňský Prazdroj, a. s. (dále jen Plzeňský Prazdroj) je významným českým výrobcem piva, které vyváží do více než 50 zemí po celém světě. Nefinanční zprávy Plzeňský Prazdroj vydává od roku 2006. Do roku 2010 nesly reporty název Zpráva o společenské odpovědnosti, od roku 2011 je společnost přejmenovala na Zprávy o trvale udržitelném rozvoji. Zprávy jsou vydávány každoročně a všechny verze zpráv jsou stakeholders dostupné na internetových stránkách společnosti.

Zpráva o trvale udržitelném rozvoji 2013 společnosti Plzeňský Prazdroj je k dispozici pouze ve formě webové prezentace, nelze ji stáhnout ve formátu PDF. I když je obsah zprávy jasně strukturován do jednotlivých kapitol podle deseti hlavních priorit odpovědného chování společnosti, musí se čtenář na danou stránku „proklikat“. Na úvod nefinanční zprávy nechybí úvodní slovo generálního ředitele společnosti. (Plzeňský Prazdroj, 2013)

Jako jeden ze základních principů odpovědného chování podniku považuje Plzeňský Prazdroj závazek zajistit transparentní komunikaci a vykazování výsledků společnosti pro odbornou i laickou veřejnost. Ve své strategii CSR „Odpovědně pro budoucí generace“ má stanoveno deset priorit, které pokrývají všechny tři oblasti společenské odpovědnosti, resp. trvale udržitelného rozvoje (Plzeňský Prazdroj, 2013):

- ekonomická oblast – podpora odpovědné konzumace alkoholu, spolupráce s dodavateli, transparentní komunikace;
- environmentální oblast – snižování spotřeby vody, snižování spotřeby energie a úrovně emisí, recyklace obalů, provoz s nulovým odpadem;
- sociální oblast – podpora rozvoje regionů, přispívání ke snižování HIV/AIDS, respektování lidských práv.

Logo odpovědného chování Plzeňského Prazdroje je vyobrazeno na obrázku č. 24. Jednotlivé barevné čtverečky znázorňují zmíněných deset priorit společnosti, přičemž stejná barva priorit neznamena stejnou oblast (např. modrá barva charakterizuje prioritu snížení spotřeby vody a podporu rozvoje regionů).

Obrázek č. 24: Logo odpovědného chování společnosti Plzeňský Prazdroj

Zdroj: Plzeňský Prazdroj, 2013

Nefinanční zpráva společnosti Plzeňský Prazdroj se na první pohled od ostatních analyzovaných nefinančních reportů liší v tom, že neobsahuje žádné informace o základním profilu podniku. Report společnosti je zaměřen pouze na informování stakeholders o naplňování závazků v uvedených deseti prioritách včetně uvedení realizovaných projektů a stanovení cílů do roku 2015 u každé priority.

Plzeňský Prazdroj ve svém nefinančním reportu uvádí negativní vliv činnosti společnosti na vodní zdroje s potencionálním rizikem budoucího nedostatku vody. Společnost si dala za cíl do roku 2015 snížit spotřebu vody na 1 hl uvařeného piva. Dále je zde uvedena závislost výroby podniku na využívání energií, negativní dopady na okolní prostředí a škodlivost vypouštěných emisí z používaných fosilních paliv. I zde si dala společnost závazek hodnoty snížit. Dalším uváděným negativním vlivem je ekologická zátěž nevratných obalů, kterou společnost postupně snižuje preferencí vratných a recyklovatelných obalů a vývojem nových obalových materiálů, a dále škodlivost odpadu plynoucího z výroby, která je ve společnosti minimalizována podporou druhotného využití odpadu například v zemědělství.

Z těchto environmentálních ukazatelů je znázorněn vývoj snižování spotřeby vody a spotřeby energie v letech 2010 - 2013. V reportu jsou také uvedeny konkrétní hodnoty snížení objemu emisí v roce 2013 oproti roku 2012. Velmi zajímavé je srovnání naplnění jednotlivých cílů deseti priorit trvale udržitelného rozvoje společnosti v posledních třech letech.

V nefinanční zprávě nejsou konkrétně označeny klíčové zainteresované strany společnosti. Není zde uvedena ani informace o využívání obecně uznávaného rámce pro nefinanční reporting při sestavování této zprávy.

Verifikaci zprávy o trvale udržitelném rozvoji provedla nezávislá organizace Byznys pro společnost. Tato organizace zpracovala externí komentář k nefinanční zprávě, hodnocení zprávy bylo provedeno na základě analýzy prostředí a srovnání s ostatními klíčovými podniky ve stejném odvětví, ve kterém podniká Plzeňský Prazdroj. Na ověřování reportu se podílelo také několik nezávislých odborníků, se kterými organizace Byznys pro společnost spolupracuje.

6.6 TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.

TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s. (dále jen TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY) patří mezi významné průmyslové společnosti s nejdelší tradicí hutní výroby v ČR. V oblasti nefinančního reportingu však dlouhodobé zkušenosti zatím nemá. Prvním nefinančním reportem společnosti byla Zpráva o životním prostředí za rok 2011, která se týkala jen environmentální oblasti podnikání. V roce 2012 a 2013 byly již publikovány Zprávy o společenské odpovědnosti, které zahrnují všechny oblasti CSR. Všechny tyto nefinanční zprávy jsou ke stažení ve formátu PDF na internetových stránkách společnosti.

Zpráva o společenské odpovědnosti 2013 společnosti TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY začíná uvedením obsahu a úvodního slova generálního a výrobního ředitele. Dále je uvedeno představení společnosti včetně uvedení postoje ke společensky odpovědnému chování. Nefinanční report je následně jasně strukturován do jednotlivých oblastí (TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, 2013):

- Společensky odpovědné chování v oblasti ekonomiky,
- Společensky odpovědné chování k zaměstnancům,
- Společensky odpovědné chování k životnímu prostředí,
- Společensky odpovědné chování k regionu.

V první, ekonomické oblasti, má společnost stanoveny čtyři zásady, které uplatňuje a neustále rozvíjí. Jedná se o transparentnost, dobré vztahy se stakeholders, ochrana duševního vlastnictví a odmítnutí korupce. Oblast životního prostředí zahrnuje konkrétní aktivity společnosti týkající se ochrany ovzduší, ochrany čistoty vod, nakládání s odpady a chemickými látkami a konkrétní ekologické akce. Společensky odpovědné chování k zaměstnancům a k regionu spadá do sociální oblasti. Z této oblasti jsou v nefinanční zprávě zveřejněny informace např. o bezpečnosti a ochraně zdraví

při práci, motivaci zaměstnanců, rovných příležitostech, regionálních aktivitách, dobrovolnictví či sponzoringu.

TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY ve své nefinanční zprávě přiznávají, že vzhledem ke své výrobní činnosti mají zvýšené riziko negativního vlivu na životní prostředí, a zveřejňují závazek na minimalizaci těchto dopadů. Jsou zde uvedeny konkrétní částky, které byly na ochranu životního prostředí investovány, a konkrétní ekologické akce realizované v roce 2013.

Z analyzovaných podniků mají TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY ve svém reportu nejhluběji zpracované porovnání jednotlivých naměřených hodnot. Jsou zde uvedeny např. počty poranění a pracovních úrazů od roku 2001, produkce odpadu od roku 1996 a emise do ovzduší a množství odpadní vody od roku 1980. V nefinančním reportu jsou také přesně vyčísleny částky finanční darů vynaložených na dobročinné a veřejně prospěšné aktivity v letech 2010 - 2013.

Jako klíčové zainteresované strany jsou v reportu uvedeny zaměstnanci, obyvatelé, životní prostředí, úřady a státní instituce, region a ostatní podniky. Důležitost těchto stakeholders pro TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY udává i následující obrázek č. 25, který má společnost zveřejněný a podrobněji popsány ve své nefinanční zprávě.

Obrázek č. 25: Zainteresované strany společnosti TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY

Zdroj: TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, 2013

Strategie a budoucí cíle společnosti jsou v nefinančním reportu stanoveny pouze pro environmentální oblast. Jsou zde uvedeny konkrétní plánované ekologické akce pro rok 2014, přesné hodnoty snížení emisí do roku 2015 či dokončení sanačních programů do konce roku 2017.

Při tvorbě nefinančního reportu společnosti TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY nebyly využity žádné obecně uznávané rámce či iniciativy pro nefinanční reporting. Společnost nevyužila ani ověření své nefinanční zprávy třetí nezávislou stranou.

6.7 Srovnání nefinančních reportů dle stanovených parametrů

Srovnání jednotlivých nefinančních reportů analyzovaných společností dle stanovených parametrů shrnuje následující tabulka č. 7.

Tabulka č. 7: Srovnání nefinančních reportů dle stanovených parametrů

Parametr	AGROFERT	ČSOB	ČEZ	Plzeňský Prazdroj	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY
Obsah reportu podle oblastí CSR	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální
Uvedení negativních dopadů	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Porovnání s hodnotami minulých let	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Identifikace stakeholders	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano
Budoucí cíle v oblastech CSR	Ne	Ano	Ne	Ano	Částečně
Využití obecně uznávaného rámce	Ano ⁷	Ano (GRI)	Ne	Ne	Ne
Externí ověření reportu	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pravidelnost vydávání reportu	Neurčitá ⁸	Roční	Dvouletá	Roční	Roční

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

6.7.1 Obsah nefinančních reportů podle oblastí CSR

Dle principu komplexnosti by nefinanční reporty měly obsahovat informace ze všech tří oblastí společenské odpovědnosti. Ve všech analyzovaných nefinančních zprávách byly zahrnuty informace o aktivitách společností z ekonomické, environmentální i sociální oblasti. Rozsah a vyrovnanost informací v jednotlivých oblastech se však u podniků liší, což vyplývá i z odlišných předmětů podnikání každé společnosti.

⁷ Ve Zprávě o společenské odpovědnosti 2012/2013 koncernu AGROFERT nejsou uvedeny konkrétně využívané metodiky.

⁸ První Zpráva o společenské odpovědnosti koncernu AGROFERT byla vydána za dvouleté období, nelze však s jistotou očekávat, že tento interval vydávání bude zachován i v následujících letech.

AGROFERT podává vyrovnané informace ve všech třech oblastech, navíc má tyto informace rozdělené mezi jednotlivé oblasti svého podnikání. Vyvážené informace o všech třech pilířích společenské odpovědnosti vykazuje také Plzeňský Prazdroj. Nefinanční report skupiny ČSOB je zaměřen spíše na aktivity v sociální oblasti, informace v ostatních oblastech zde nejsou zahrnuty již v takovém rozsahu. Podobně je na tom nefinanční zpráva společnosti ČEZ, ve které také převažují informace ze sociální oblasti působení společnosti. Naopak společnost TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY ve svém reportu klade největší důraz na vykazování environmentálních aktivit, sociální oblast je zahrnuta již v menším rozsahu a ekonomická oblast je zmíněna pouze okrajově.

6.7.2 Uvedení negativních dopadů činnosti společnosti

Všechny analyzované nefinanční zprávy vykazují jak pozitivní, tak negativní informace o působení a dopadech společnosti na okolí. Koncern AGROFERT ve své zprávě informuje pouze obecně o negativním vlivu svých závodů na životní prostředí a přislubuje snižování tohoto vlivu do budoucnosti. Ve zprávě však chybí konkrétní hodnoty negativních environmentálních indikátorů. Všechny ostatní společnosti publikují své negativní dopady na životní prostředí včetně konkrétně naměřených ukazatelů a znázornění vývoje těchto ukazatelů v jednotlivých letech. TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY jako jediná společnost zveřejňuje konkrétní částky investované na ochranu životního prostředí. Negativní dopady nejen v environmentální, ale i sociální oblasti vykazuje pouze společnost ČEZ. Jedná se o negativní vliv organizačních změn na zaměstnance společnosti.

6.7.3 Porovnání dosažených hodnot s hodnotami minulých období

Jediným podnikem, který nemá uvedeno porovnání hodnot s minulými obdobími, je koncern AGROFERT. To je zapříčiněno pravděpodobně tím, že AGROFERT publikoval zatím pouze jednu nefinanční zprávu, nemá tak relevantní podklady pro srovnání jednotlivých ukazatelů vzhledem k minulému období. Všechny ostatní společnosti udávají v reportech vývoj zejména environmentálních ukazatelů v určitém časovém horizontu. Společnosti ČEZ a TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY informují také o vývoji některých sociálních indikátorů (např. počet pracovních úrazů). Konkrétní naměřené hodnoty ukazatelů nejhluběji porovnává společnost TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, která vykazuje vývoj vybraných ukazatelů již od roku 1980.

6.7.4 Identifikace zainteresovaných stran

Tři z pěti analyzovaných podniků identifikují ve svém nefinančním reportu skupiny zainteresovaných stran, k nimž cítí svoji odpovědnost. Společnost ČSOB pouze obecně uvádí klíčové skupiny svých stakeholders. ČEZ hlouběji informuje o komunikaci s každou skupinou stakeholders, která je prováděna skrze útvar Public Affairs. Identifikaci stakeholders má velmi pěkně zpracovanou společnost TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, která má slovní popis zainteresovaných stran doplněný o grafické znázornění jednotlivých skupin.

6.7.5 Stanovení budoucích cílů v jednotlivých oblastech

Budoucí cíle ve všech oblastech CSR mají v nefinančních zprávách stanoveny pouze dvě analyzované společnosti. ČSOB má ve svém reportu zveřejněnou vizi a cíle CSR pro rok 2014 včetně kalendáře plánovaných projektů a akcí. Společnost Plzeňský Prazdroj uvádí za každou oblastí plánované cíle do roku 2015. TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY mají stanovené budoucí cíle pouze částečně, uvádí jen budoucí priority a plánované projekty v environmentální oblasti.

6.7.6 Využívání obecně uznávaného rámce pro nefinanční reporting

Splnění principu srozumitelnosti a principu přesnosti bylo sledování prostřednictvím parametru využívání obecně uznávaného rámce pro nefinanční reporting. Na základě konkrétního obecně uznávaného rámce vytvořila nefinanční report pouze jedna společnost, a to ČSOB. Při tvorbě své nefinanční zprávy ČSOB vycházela z reportingového rámce GRI. Koncern AGROFERT ve svém reportu také uvádí, že příprava nefinanční zprávy byla prováděna na základě několika mezinárodně uznávaných metodik, není však již uvedeno, o jaké konkrétní metodiky se jedná.

6.7.7 Externí ověření zveřejňovaných nefinančních informací

Ověření zveřejněných nefinančních informací třetí nezávislou stranou využila pouze jediná společnost. Plzeňský Prazdroj si nechal svoji Zprávu o trvale udržitelném rozvoji za rok 2013 externě ověřit od nezávislé organizace Byznys pro společnost, která při verifikaci zprávy spolupracovala s několika nezávislými odborníky z praxe.

6.7.8 Pravidelnost zveřejňování nefinančního reportu

Dle principu pravidelnosti by nefinanční reporting měl být prováděn v pravidelných časových intervalech. Pravidelnost vydávání nefinanční zprávy nebyla prokázána pouze u koncernu AGROFERT a to z toho důvodu, že tento koncern vydal svůj úplně první nefinanční report za období let 2012-2013. I když tato zpráva byla publikována za dvouleté období, nelze s jistotou předpokládat, že tento časový interval bude udržen i v následujících letech. Vydávání zpráv za dvouleté období využívá ze sledovaných podniků pouze ČEZ, ostatní podniky reportují své nefinanční zprávy každoročně.

6.8 Zhodnocení analýzy nefinančních reportů a závěrečná doporučení

Z provedené analýzy nefinančních reportů významných českých společností vyplývá, že tyto podniky vydávají nefinanční zprávy na velmi kvalitní úrovni. Obsah a kvalita vybraných nefinančních reportů byla posuzována na základě stanovených parametrů, které vycházely ze základních principů tvorby nefinanční zprávy definované v rešeršní části této diplomové práce. Znovu je důležité podotknout, že tyto základní principy jsou pouze doporučením autorky, co by report měl obsahovat, aby podnik dosáhl vyšší transparentnosti a kvality nefinanční zprávy. Nejedná se tedy o povinná kritéria, jaké nefinanční informace vykazovat a jaké postupy dodržovat.

Smyslem této analýzy nefinančních reportů nebylo tudíž zjistit, co je „správně“ a co je „špatně“. Takovéto hodnocení nefinančních zpráv je komplikované a může být i částečně subjektivní, jelikož autorka na nefinanční reporty nahlíží z pohledu veřejnosti a informace, které jí mohou připadat nedůležité, vyžadují naopak jiné skupiny stakeholders (např. akcionáři či investoři). Smyslem této analýzy bylo tedy naopak zjistit, jaká je v současné době podoba a obsah nefinančních reportů významným českých společností, a vyvodit z tohoto zjištění doporučení pro všechny ostatní společnosti, které nefinanční reporty publikují či nad vydáváním nefinančních zpráv do budoucna uvažují.

Ve vybraných nefinančních zprávách byly zahrnuty informace o aktivitách podniků ve všech oblastech společenské odpovědnosti. Rozsah nefinančních informací v jednotlivých oblastech CSR se mezi sledovanými podniky lišil, což se dalo očekávat vzhledem k odlišným oblastem podnikání společností. Pro všechny české podniky lze na základě tohoto zjištění doporučit, aby vykazovaly své nefinanční aktivity ve všech

oblastech CSR, tj. v sociální, ekonomické i environmentální. Zaměřením se pouze na jednu oblast nenaplní požadavky a očekávání všech svých zainteresovaných stran, kteří od podniku očekávají odpovědné chování. Zvýší tak nejen svoji transparentnost, ale také konkurenceschopnost vůči ostatním podnikům.

V nefinančních reportech nechyběly informace o negativních dopadech činnosti sledovaných podniků. Vyváženost nefinančních informací v reportech je důležitá, společnosti by neměly informovat pouze o pozitivních vlivech svých aktivit, ale měly by zde být uvedeny i konkrétní negativní dopady činnosti v daných oblastech nejlépe s uvedením opatření, jak jsou tyto dopady ve společnosti eliminovány.

Dále bylo zjištěno, že většina sledovaných podniků (4 z 5 podniků) uváděla v nefinančních zprávách srovnání naměřených hodnot s vývojem ukazatelů v minulých letech. Porovnání dosahovaných hodnot udává jasný obraz o výkonnosti společnosti, proto se jedná o často požadované informace ze strany řady zainteresovaných stran. Také pokud podniky ve svých reportech informují o přijatých opatřeních na snížení negativních dopadů, změně nějakých postupů nebo politik či naplnění jiných cílů, které lze vyjádřit konkrétními hodnotami, je vhodné tyto informace doplnit grafickým porovnáním s hodnotami z minulých let, aby bylo patrnější zlepšení společnosti a naplnění stanovené podnikové strategie. Uživatelé nefinančních reportů tak mají rychlý a jednoznačný přehled o vykazovaných informacích a činnosti podniku.

Již méně se v analyzovaných zprávách vyskytovala identifikace klíčových zainteresovaných stran (3 z 5 podniků). Označením skupin stakeholders v nefinančních reportech podniky vyjadřují své odpovědné chování vůči těmto skupinám a zdůrazňují jejich důležitost pro celou společnost. Zveřejněním způsobů komunikace se svými stakeholders navíc mohou získat zpětnou vazbu, která je důležitá pro další aktivity společnosti a pro zlepšování budoucích nefinančních zpráv.

Výhled společnosti do budoucna v oblasti CSR je také ve sledovaných reportech méně uváděný (3 z 5 podniků). Stanovení konkrétních cílů, o jejichž naplnění bude podnik v následujících letech usilovat, je přitom nezbytně nutné nejen pro udržitelnost podniků, ale celého okolního prostředí. Informace o plánovaných projektech a oblastech zájmu je také velmi důležitá pro rozhodování řady stakeholders. Proto by tyto informace neměly společnosti ve svých nefinančních reportech opomínat.

Z analýzy nefinančních reportů dále vyplynulo, že kromě jedné společnosti (ČSOB) nevychází při tvorbě zprávy z obecně uznávaného rámce žádná společnost. Na základě těchto výsledků lze doporučit nejen pro analyzované společnosti, ale pro všechny podnikatelské subjekty v ČR, aby zvážily využívání obecně uznávaných metodik a některou z nich si zvolily. Mezinárodně používané rámce a iniciativy pro nefinanční reporting jsou koncipovány tak, aby je mohly využívat společnosti různých velikostí i zaměření. Využití konkrétního rámce vede společnosti k vyváženému vykazování informací ve všech oblastech společenské odpovědnosti. Navíc tyto rámce poskytují společnostem přehled informací, které by měly být obsahem nefinančního reportu a které jsou důležité pro cílové skupiny zainteresovaných stran. Nespornou výhodou je také porovnatelnost s nefinančními zprávami a výkonností jiných podniků, které používají stejnou metodiku.

Dalším zjištěním této analýzy bylo, že externí ověření zveřejňovaných informací nezávislým subjektem není mezi sledovanými podniky příliš využíváno. Jedinou společností, která externí verifikaci své zprávy využila, je Plzeňský Prazdroj. I zde by autorka všem podnikům doporučila zvážit externí ověření svých nefinančních reportů nezávislou organizací. Společnosti tímto způsobem zvýší důvěryhodnost zveřejňovaných informací a zaručí jejich pravdivost, což ocení všichni jejich stakeholders. Společnost navíc získá nezávislý posudek nefinanční zprávy a odborné doporučení, které informace v reportu chybí či které by bylo vhodné více rozvést, což je důležité pro zlepšení budoucích nefinančních reportů.

Větší část analyzovaných společností (3 z 5 podniků) vydává nefinanční zprávy jednou ročně. Tento časový interval vydávání je dle názoru autorky ideální, jelikož zainteresované strany mají k dispozici aktuální informace v době, kdy je potřebují pro svá rozhodnutí (většinou v první polovině roku následujícím po roce, ke kterému se nefinanční zpráva vztahuje). I zde je tedy možné doporučit pro všechny společnosti, aby zvolily nejlépe roční interval reportování.

ZÁVĚR

Nefinanční reporting a s ním úzce spojené reportování o společenské odpovědnosti je velmi aktuálním tématem, které celosvětově velmi rychle nabývá na významu. Přesto výsledky výzkumů jiných autorů dokládají, že nefinanční reporting u podniků v České republice není zatím příliš rozšířen a pro české společnosti nepředstavuje nefinanční výkaznictví prioritní oblast zájmu. Smyslem předkládané diplomové práce bylo pohlédnout na tuto problematiku z širšího úhlu a zjistit, jaký je přístup českých podniků k nefinančnímu reportingu v současnosti.

Hlavním cílem této diplomové práce byla analýza stavu nefinančního reportingu podnikatelských subjektů v České republice. V rešeršní části této práce byl zpracován teoretický rámec nefinančního reportingu, především byl objasněn tento pojem, představen rozdíl mezi finančním a nefinančním reportingem, uvedeny formy nefinančního reportingu a vysvětleny důvody, výhody a problémy plynoucí z nefinančního výkaznictví. Dále byl představen obsah a konkrétní témata nefinančních reportů a charakterizovány nejvýznamnější normy a iniciativy z oblasti nefinančního reportingu, včetně aktuálně přijaté směrnice EU o zveřejňování nefinančních informací.

K naplnění hlavního cíle došlo prostřednictvím praktické části této diplomové práce. Nejprve byl proveden výzkum zveřejňování nefinančních informací u podnikatelských subjektů v ČR, který byl dále rozdělen na dva dílčí výzkumy. První z nich se zabýval analýzou a zhodnocení stavu zveřejňování nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR. Z výsledků tohoto výzkumu vyplynulo, že zveřejňování informací nefinančního charakteru ve výročních zprávách je na dobré úrovni vzhledem k tomu, že nefinanční reporting v České republice není zatím příliš rozšířený. Společnosti však nejvíce vykazují legislativně požadované nefinanční informace, četnost nepovinných informací již není tak vysoká.

Druhý dílčí výzkum se zabýval analýzou reportování o společenské odpovědnosti podniků v České republice. Výsledky tohoto výzkumu prokázaly, že se ke společenské odpovědnosti hlásí zhruba polovina sledovaných podniků, informace o svých společensky odpovědných aktivitách vykazují ale nejčastěji prostřednictvím CSR sekcí na svých internetových stránkách. Samostatné nefinanční zprávy vydává pouze desetina sledovaných společností.

Poslední kapitola diplomové práce byla věnována detailnímu představení a zhodnocení nefinančních reportů konkrétních českých podniků. Tyto reporty byly analyzovány prostřednictvím formulovaných parametrů, které byly stanoveny s využitím poznatků z rešeršní části této práce. Na základě zjištění z provedené analýzy byla navržena doporučení nejen pro analyzované podniky, ale pro všechny společnosti působící v České republice, které nefinanční reporty publikují nebo nad jejich vydáváním do budoucna uvažují.

Přínos předložené diplomové práce autorka vidí především v provedeném výzkumu, který šířeji prozkoumává v České republice prozatím málo zmapovanou oblast nefinančního reportingu a jehož výsledky mohou být využity v teoretické rovině. Provedenou analýzou nefinančního reportingu v ČR byl zjištěn současný přístup podniků ke zveřejňování nefinančních informací a k tvorbě nefinančních zpráv, na základě tohoto zjištění byly pro české podniky následně vyvozeny doporučení pro vykazování nefinančních témat. Cenné zkušenosti a znalosti přineslo zpracování této diplomové práce také autorce, která hlouběji pronikla do velmi zajímavého a aktuálního tématu.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Rozdíl mezi finančním a nefinančním reportingem	15
Tabulka č. 2: Preferovaná terminologie informací o udržitelnosti podniku	17
Tabulka č. 3: Stakeholders a problémy jednotlivých oblastí CSR	35
Tabulka č. 4: Srovnání jednotlivých standardů v oblasti nefinančního reportingu	46
Tabulka č. 5: Dvacet nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách (N = 90)	53
Tabulka č. 6: Dvacet nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách u skupin podniků n_1 a n_2	56
Tabulka č. 7: Srovnání nefinančních reportů dle stanovených parametrů.....	85

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Vývoj objemu nefinančního reportingu v letech 1993 – 2013	13
Obrázek č. 2: Nefinanční reporting podle regionu u N100.....	14
Obrázek č. 3: Určení klíčových stakeholders	19
Obrázek č. 4: Postupné kroky tvorby nefinančního reportu	22
Obrázek č. 5: Principy reportování	26
Obrázek č. 6: Terminologie reportingu u N100 v roce 2013 (v %).....	30
Obrázek č. 7: Oblasti společenské odpovědnosti podniku	34
Obrázek č. 8: Výskyt nejčastěji uváděných témat ve výročních zprávách v ČR.....	37
Obrázek č. 9: Kritéria aplikačních úrovní GRI dle G3	40
Obrázek č. 10: Prostor věnovaný textové části ve výročních zprávách (N = 90).....	52
Obrázek č. 11: Nejčastěji se vyskytující informace v základním profilu (N = 90)	54
Obrázek č. 12: Deset nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách (N = 90)	55
Obrázek č. 13: Porovnání četnosti deseti nejčastěji zveřejňovaných nefinančních informací ve výročních zprávách u skupin podniků n_1 a n_2	57
Obrázek č. 14: Porovnání četnosti zveřejňovaných nefinančních informací v základním profilu podniku u skupin podniků n_1 a n_2	58
Obrázek č. 15: Výskyt zprávy nezávislého auditora k účetní závěrce (N = 90).....	59
Obrázek č. 16: Výskyt zprávy nezávislého auditora k výroční zprávě (N = 90).....	59
Obrázek č. 17: Výskyt prohlášení představenstva nebo dozorčí rady o kvalitě údajů uváděných ve výroční zprávě (N = 90).....	60
Obrázek č. 18: Identifikace osob odpovědných za sestavení výroční zprávy (N = 90)..	61
Obrázek č. 19: Analýza veřejné deklaráce ke konceptu společenské odpovědnosti podniků v ČR (N = 90)	65

Seznam obrázků

Obrázek č. 20: Komunikační prostředky společenské odpovědnosti podniků v ČR (N = 44)	66
Obrázek č. 21: Analýza veřejné deklarace ke konceptu společenské odpovědnosti u skupin podniků n1 a n2 (N = 44)	67
Obrázek č. 22: Analýza veřejné deklarace ke konceptu společenské odpovědnosti u různých skupin podniků dle velikosti	68
Obrázek č. 23: Logo společenské odpovědnosti Skupiny ČSOB	78
Obrázek č. 24: Logo odpovědného chování společnosti Plzeňský Prazdroj	82
Obrázek č. 25: Zainteresované strany společnosti TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY	84

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AA 1000	AccountAbility 1000
A4S	Accountability for Sustainability
CSR	společenská odpovědnost podniku
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
EMAS	system environmentálního managementu
EU	Evropská unie
FASB	Rada pro finanční výkaznictví
G250	250 celosvětově největších společností
GRI	Global Reporting Initiative
ICAEW	Institut autorizovaných účetních v Anglii a Walesu
IIRC	International Integrated Reporting Council
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
OVO	obecná výzkumná otázka
N100	100 největších společností ve 41 zemích světa
SA 8000	Social Accountability 8000
SEC	Komise pro dozor nad cennými papíry
SVO	specifická výzkumná otázka
VZ	výroční zpráva
ŽP	životní prostředí

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

- BARTOŠOVÁ, Zuzana. *Měření a benchmarking jako součást strategie CSR*. Praha: Fórum dárců, 2006. ISBN 80-902965-6-4
- BYZNYS PRO SPOLEČNOST. *Firma a životní prostředí: Od prvních kroků ke komplexní strategii*. Praha: Byznys pro společnost, 2012. ISBN 978-80-905188-1-0
- ECCLES, Robert G., KRZUS, Michael P. *One Report: Integrated Reporting for a Sustainable Strategy*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2010. ISBN 978-0-470-58751-5
- FRANC, Pavel a kol. *Když se bere společenská odpovědnost vážně*. Brno: Ekologický právní servis, 2006. ISBN 80-86544-08-7
- GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0
- GAZDAR, Kaevan. *Reporting Nonfinancials*. Chichester: John Wiley & Sons, 2007. ISBN 978-0-470-01197-3
- GREGOR, Filip. *Společenská odpovědnost firem a ochrana životního prostředí: Jak hodnotit odpovědnost korporací?* Brno: Ekologický právní servis, 2007. ISBN 978-80-254-0204-7
- JENÍČEK, Vladimír a kol. *Vyvážený rozvoj na globální a regionální úrovni*. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-195-6
- KAŠPAROVÁ, Klára. *Faktory ovlivňující CSR reportování*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5985-6
- KAŠPAROVÁ, Klára. *Reportování o společenské odpovědnosti podniku*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5694-7
- KAŠPAROVÁ, Klára, KUNZ, Vilém. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4480-3
- KAŠPAROVÁ, Klára, ŠKAPA, Radoslav. Sociální zodpovědnost ve výročních zprávách českých a slovenských podniků. In *Ekonomika firem 2007*. 1. vyd. Košice: EU Bratislava PHF Košice, 2007, s. 275-289. ISBN 978-80-225-2392-9.

- KULDOVÁ, Lucie. *Nový pohled na společenskou odpovědnost firem: Strategická CSR*. Plzeň: NAVA, 2012. ISBN 978-80-7211-408-5
- KULDOVÁ, Lucie. *Společenská odpovědnost firem: Etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi*. Kanina: OPS, 2010. ISBN 978-80-87269-12-1
- KUNZ, Vilém. *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3983-0
- ORINGEL, Joe. *Effective Auditing for Corporates: Key Developments in Practice and Procedures*. London: Bloomsbury Publishing, 2012. ISBN 978-1-84930-044-5
- PAVLÍK, Marek a kol. *Společenská odpovědnost organizace: CSR v praxi a jak s ní dál*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3157-5
- PRSKAVCOVÁ, Martina a kol. *Společenská odpovědnost firem, lidský kapitál, rovné příležitosti a environmentální management s využitím zahraničních zkušeností*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008. ISBN 978-80-7372-436-8
- PUNCH, Keith F. *Úspěšný návrh výzkumu*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-468-7
- VISSER, Wayne a kol. *The A to Z of Corporate Social Responsibility*. Chichester: John Wiley & Sons, 2007. ISBN 978-0-470-72395-1
- VISSER, Wayne; TOLHURST, Nick. *The World Guide to CSR: A Country-By-Country Analysis of Corporate Sustainability and Responsibility*. Sheffield: Greenleaf Publishing, 2010. ISBN 978-1-906093-38-9
- WERTHER, William B., CHANDLER, David. *Strategic Corporate Social Responsibility: Stakeholders in a Global Environment*. London: SAGE Publications, 2006. ISBN 978-1-4129-1373-7
- ZADRAŽILOVÁ, Dana a kol. *Udržitelné podnikání*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1833-6
- ZBORKOVÁ, Jitka. *Model podnikového účetnictví udržitelného rozvoje*. Plzeň, 2013. Disertační práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Katedra financí a účetnictví.

Elektronické zdroje

AGROFERT. *Koncern AGROFERT vydává svou první „Zprávu o společenské odpovědnosti“* [online]. AGROFERT, a. s., 2014 [cit. 1. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.agrofert.cz/?3573/koncern-agrofert-vydava-svou-prvni>

AGROFERT. *Zpráva o společenské odpovědnosti 2012/2013* [online]. AGROFERT, a. s., 2013 [cit. 1. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.agrofert.cz/f/?9399/zprava-o-spolecenske-odpovednosti>

Asociace společenské odpovědnosti (2014a). *Nová pravidla transparentnosti v oblasti CSR pro velké firmy* [online]. Asociace společenské odpovědnosti, 2014 [cit. 25. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/obsah/307/nova-pravidla-transparentnosti-v-oblasti-csr-pro-velke-firmy/>

Asociace společenské odpovědnosti (2014b). *UN Global Compact: Praktický průvodce společenské odpovědností pro malé a střední podniky* [online]. Asociace společenské odpovědnosti, 2014 [cit. 27. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/wp-content/uploads/2014/09/acsr_prirucka-UN-GC_po-sazb%C4%9B.pdf

Czech BCSD. *Návrh nového integrovaného způsobu reportingu na úrovni podniku* [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2014 [cit. 22. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.czpcuni.cz/stuz/besedy/b_1402/Hajek.pdf

CZECH TOP 100. *100 nejobdivovanějších firem České republiky 2014* [online]. CZECH TOP 100, 2014, [cit. 24. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.czechtop100.cz/zebrický-firem/obdiv-2013/100-nejobdivovanejsich-firem.html>

ČEZ. *Zpráva o společenské odpovědnosti Skupiny ČEZ 2012/2013* [online]. ČEZ, a. s., 2013 [cit. 1. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.cez.cz/edee/content/file/odpovedna-firma/csrr_cz_2013.pdf

ČSOB. *Zpráva o společenské odpovědnosti skupiny ČSOB v roce 2013* [online]. Skupina ČSOB, 2013 [cit. 1. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.csob.cz/WebCsob/Csob/O-CSOB/CSR/CSOB_CSR_2013_cz.pdf

EVROPSKÁ KOMISE. *Green Paper: Promotion a European Framework for Corporate Social Responsibility* [online]. Evropská komise, 2001. [cit. 20. 3. 2015]. Dostupné z: europa.eu/rapid/press-release_DOC-01-9_en.pdf

EVROPSKÁ KOMISE. *Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS, pokud jde o zveřejňování nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými společnostmi a skupinami* [online]. Evropská komise, 2013 [cit. 25. 3. 2015]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0207:FIN:CS:PDF>

GRI. *Pokyny pro Sustainability Reporting* [online]. Global Reporting Initiative, 2006 [cit. 21. 3. 2015]. Dostupné z: <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/GRI-G3-Czech-Reporting-Guidelines.pdf>

GRI. *Reporting Framework Overview* [online]. Global Reporting Initiative, 2015 [cit. 21. 3. 2015]. Dostupné z: <https://www.globalreporting.org/reporting/reporting-framework-overview/Pages/default.aspx>

KPMG. *The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2013* [online]. KPMG International Cooperative, 2013. [cit. 11. 3. 2015] Dostupné z: <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/corporate-responsibility/Documents/corporate-responsibility-reporting-survey-2013-v2.pdf>

KPMG Česká republika. *Vykazování CSR aktivit je už pro firmy běžné na celém světě, v kvantitě vede Ameritka, v kvalitě Evropa* [online]. KPMG Česká republika, 2015 [cit. 20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.kpmg.com/CZ/cs/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Press-releases/Stranky/Vykazovani-CSR-aktivit-je-uz-pro-firmy-bezne-na-celem-svete.aspx>

MPO. *Směrnice OECD pro nadnárodní podniky: Doporučení pro odpovědné chování podniků v globálním kontextu* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2013 [cit. 27. 3. 2015]. Dostupné z: <https://mneguidelines.oecd.org/text/MNEGuidelines%C4%8Ce%C5%A1tina.pdf>

Plzeňský Prazdroj. *Zpráva o trvale udržitelném rozvoji 2013* [online]. Plzeňský Prazdroj, a. s., 2013 [cit. 2. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.prazdroj.cz/data/web/spolecenska-odpovednost-2013/>

STEINEROVÁ, Magdaléna a kol. *Společenská odpovědnost firem: Průvodce nejen pro malé a střední podniky* [online]. Praha: Business Leaders Forum, 2008. [cit. 24. 3. 2015]

Dostupné z: http://www.csr-online.cz/wp-content/uploads/2012/11/BLF_Pruvodce_CSR.pdf

STEWART, Thomas A. Accounting Gets Radical The green-eyeshade gang isn't measuring what really matters to investors. Some far-out thinkers plan to change that [online]. *Fortune Magazine*, 2001, ISSN 0015-8259 [cit. 2. 3. 2015]. Dostupné z:

http://archive.fortune.com/magazines/fortune/fortune_archive/2001/04/16/301042/index.htm

TRNKOVÁ, Jana. *Společenská odpovědnost firem: kompletní průvodce tématem & závěry z průzkumu v ČR* [online]. Business Leaders Forum, 2004. [cit. 9. 3. 2015]

Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/data/vyzkum_CSR_BLF_2004txt8529.pdf

TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY. *Zpráva o společenské odpovědnosti 2013* [online].

TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s., 2013 [cit. 2. 4. 2015] Dostupné z: http://www.trz.cz/pdf/Zprava_CSR_2013_CZ.pdf

Ostatní zdroje

ObchZ. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

ZoA. Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech)

ZoÚ. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

ZoŽP. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A: Podrobný popis základních údajů zveřejňovaných v nefinančních reportech dle rámce GRI
- Příloha B: Přehled kategorií a podkategorií výkonnostních indikátorů v jednotlivých oblastech dle rámce GRI
- Příloha C: Výskyt obecných nefinančních informací ve výročních zprávách českých podniků za rok 2013
- Příloha D: Výskyt nefinančních informací z ekonomické oblasti ve výročních zprávách českých podniků za rok 2013
- Příloha E: Výskyt nefinančních informací z environmentální oblasti ve výročních zprávách českých podniků za rok 2013
- Příloha F: Výskyt nefinančních informací ze sociální oblasti ve výročních zprávách českých podniků za rok 2013
- Příloha G: Analýza stavu reportování o společenské odpovědnosti českých podniků seřazených dle dosažených tržeb v roce 2013
- Příloha H: Analýza nefinančních reportů českých podniků za rok 2013

PŘÍLOHY

Příloha A: Podrobný popis základních údajů zveřejňovaných v nefinančních reportech dle rámce GRI

1. Strategie a analýza	
1.1.	Prohlášení nejvýše postavené osoby odpovědné za rozhodnutí
1.2.	Popis hlavních dopadů, rizik a příležitostí
2. Profil organizace	
2.1.	Jméno organizace
2.2.	Hlavní značky, produkty a služby
2.3.	Provozní struktura organizace
2.4.	Umístění sídla organizace
2.5.	Počet a jména zemí, kde organizace provozuje činnost
2.6.	Povaha vlastnictví a právní forma
2.7.	Trhy, kde organizace působí
2.8.	Velikost organizace
2.9.	Významné změny, k nimž došlo v průběhu vykazovaného období z hlediska velikosti, struktury a vlastnictví
2.10.	Ocenění získaná v průběhu vykazovaného období
3. Parametry zprávy	
Profil zprávy	
3.1.	Vykazované období, za něž jsou poskytovány informace
3.2.	Datum předcházející zprávy, pokud existuje
3.3.	Cyklus vykazování
3.4.	Kontaktní bod pro dotazy týkající se zprávy a jejího obsahu
Rozsah a limity/hranice zprávy	
3.5.	Proces definování obsahu zprávy
3.6.	Hranice a limity zprávy
3.7.	Konkrétní omezení rozsahu zprávy
3.8.	Podklady pro vykazování údajů o společných podnicích, dceřiných společnostech, zařízeních v nájmu, externě zajišťovaných činnostech a dalších jednotkách
3.9.	Metody pro měření dat a základy pro kalkulace
3.10.	Vysvětlení vlivu jakýchkoliv úprav údajů z minulých zpráv
3.11.	Významné změny oproti předchozím vykazovaným obdobím z hlediska rozsahu a metod měření

Obsahový rejstřík GRI	
3.12.	Tabulka s uvedením místa, kde se ve zprávě nacházejí jednotlivé standardní zveřejňované údaje
Externí ověření	
3.13.	Metody a stávající praxe použité při zjišťování externího ověření kvality reportu
4. Struktura řízení, závazky k externím iniciativám a zapojení	
Struktura podnikového řízení	
4.1.	Struktura podnikového řízení organizace
4.2.	Informace, zda se předseda nejvyššího řídicího statutárního orgánu zároveň podílí na výkonném řízení
4.3.	U organizací s unitární strukturou řízení – uvedení počtu členů tohoto orgánu
4.4.	Mechanismy, jimiž akcionáři a zaměstnanci předávají doporučení nebo pokyny pro nejvyšší řídicí orgán
4.5.	Vazba mezi odměňováním členů nejvyššího řídicího orgánu, vrcholových vedoucích a řídicích pracovníků
4.6.	Procesy sloužící nejvyššímu řídicímu orgánu k vyloučení střetu zájmů
4.7.	Proces, jímž se členům nejvyššího řídicího statutárního orgánu stanovují kvalifikační a odborné předpoklady
4.8.	Interní prohlášení o poslání organizace nebo jejích hodnotách, vnitřní etické kodexy a zásady ekonomické, environmentální a sociální výkonnosti
4.9.	Postupy, jimiž nejvyšší řídicí orgán kontroluje, jak organizace zjišťuje a řeší problémy výkonnosti včetně příslušných rizik a příležitostí
4.10.	Procesy hodnocení vlastní výkonnosti nejvyššího řídicího orgánu
Závazky k externím iniciativám	
4.11.	Informace, zda a jak organizace uplatňuje princip obezřetnosti
4.12.	Externě vypracované ekonomické, environmentální a sociální charty, soubory zásad a jiné iniciativy, ke kterým se organizace hlásí
4.13.	Členství ve sdruženích nebo v nadnárodních či mezinárodních organizacích
Zapojení zainteresovaných subjektů	
4.14.	Seznam zainteresovaných skupin angažovaných ze strany vykazující organizace
4.15.	Základ pro identifikaci a volbu zainteresovaných skupin pro zapojení
4.16.	Přístupy k zapojení zainteresovaných subjektů, formy zapojení a frekvence jejich využití
4.17.	Hlavní témata a obavy vznesené zainteresovanými subjekty
5. Manažerský přístup a ukazatele výkonnosti	
Údaje o manažerském přístupu a ukazatelích výkonnosti rozčleněných do ekonomické, environmentální a sociální kategorie	

Zdroj: vlastní zpracování dle GRI (2006)

Příloha B: Přehled kategorií a podkategorií výkonnostních indikátorů v jednotlivých oblastech dle rámce GRI

Oblast	Kategorie	Podkategorie
Ekonomická	Ekonomika (EC)	Ekonomické výsledky
		Pozice na trhu
		Nepřímé ekonomické vlivy a dopady
Environmentální	Ochrana životního prostředí (EN)	Materiály
		Energie
		Voda
		Biodiverzita
		Emise, odpady a odpadní vody
		Produkty a služby
		Dodržování právních předpisů
		Doprava
		Celkový objem nákladů a investic
Sociální	Pracovně právní vztahy a důstojné pracovní podmínky (LA)	Zaměstnávání
		Vztahy mezi zaměstnanci a managementem
		Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
		Školení a vzdělávání
		Diverzita a rovné příležitosti
	Lidská práva (HR)	Investiční a dodavatelské postupy
		Nediskriminace
		Svoboda sdružování a kolektivního vyjednávání
		Dětská práce
		Nucená a povinná práce
		Bezpečnostní postupy
		Práva původních etnik
	Společnost (SO)	Komunita
		Korupce
		Veřejná politika
		Protikonkurenční chování
		Dodržování právních předpisů
	Odpovědnost za produkty (PR)	Zdraví a bezpečnost zákazníků
		Označení produktů a služeb
		Marketingová komunikace
Soukromí zákazníků		
Dodržování právních předpisů		

Zdroj: vlastní zpracování dle GRI (2006)

Příloha C: Výskyt obecných nefinančních informací ve výročních zprávách českých podniků za rok 2013

Nefinanční informace	Všechny VZ (N = 90)		Větší podniky (n ₁ = 45)		Menší podniky (n ₂ = 45)	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Základní profil podniku	86	96 %	43	96%	43	96 %
Popis hlavních produktů či služeb	70	78 %	39	87 %	31	69 %
Provozní struktura podniku	44	49 %	26	58 %	18	40 %
Povaha vlastnictví	59	66 %	30	67 %	29	64 %
Existence organizační složky v zahraničí	39	43 %	26	58 %	13	29 %
Trhy, na kterých podnik působí	51	57 %	27	60 %	24	53 %
Počet zaměstnanců	56	62 %	30	67 %	26	58 %
Objem čistých prodejí	46	51 %	25	56 %	21	47 %
Objem vyprodukovaných produktů/ služeb	32	36 %	18	40 %	14	31 %
Významné změny ve struktuře, velikosti a vlastnictví	46	51 %	21	47 %	25	56 %
Skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni	59	66 %	39	87 %	20	44 %
Zhodnocení činnosti v aktuálním roce	68	76 %	37	82 %	31	69 %
Zhodnocení v oblasti výroby/výroby/služeb	56	62 %	31	69 %	25	56 %
Zhodnocení v oblasti životního prostředí	34	38 %	22	49 %	12	27%
Zhodnocení v oblasti pracovněprávních vztahů	36	40 %	22	49 %	14	31 %
Zhodnocení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	11	12 %	10	22 %	1	2 %
Zhodnocení v oblasti výzkumu a vývoje	14	16 %	9	20 %	5	11 %
Zhodnocení v ekonomické oblasti	39	43 %	21	47 %	18	40 %
Výhled činnosti na následující období	67	74 %	34	76 %	33	73 %
Výhled v oblasti výroby/výroby/služeb	52	58 %	28	62 %	24	53 %
Výhled v oblasti životního prostředí	21	23 %	16	36 %	5	11 %
Výhled v oblasti pracovněprávních vztahů	24	27 %	14	31 %	10	22 %
Výhled v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	5	6 %	5	11 %	0	0 %
Výhled v oblasti výzkumu a vývoje	10	11 %	6	13 %	4	9 %
Výhled v ekonomické oblasti	30	33 %	19	42 %	11	24 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Příloha D: Výskyt nefinančních informací z ekonomické oblasti ve výročních zprávách českých podniků za rok 2013

Nefinanční informace	Všechny VZ (N = 90)		Větší podniky (n ₁ = 45)		Menší podniky (n ₂ = 45)	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Používané normy	36	40 %	23	51 %	13	29 %
ISO 9001 - Systém řízení kvality	20	22 %	11	24 %	9	20 %
ISO 9004 - Systém řízení udržitelného úspěchu organizace	0	0 %	0	0 %	0	0 %
ISO 26000 - Společenská odpovědnost firem	1	1 %	1	2 %	0	0 %
SA 8000 - Systém řízení sociální odpovědnosti	0	0 %	0	0 %	0	0 %
AA 1000 - AccountAbility	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Dodržované kodexy	23	26 %	18	40 %	5	11 %
Etický kodex	14	16 %	9	20 %	5	11 %
Kodex CSR	5	6 %	5	11 %	0	0 %
Kodex správy a řízení společnosti	6	7 %	6	13 %	0	0 %
Nefinanční audit	21	23 %	14	31 %	7	16 %
Interní nefinanční audit	14	16 %	11	24 %	3	7 %
Externí nefinanční audit	8	9 %	4	9 %	4	9 %
Audit dodavatelů	2	2 %	2	4 %	0	0 %
Nefinanční audit bez rozlišení, o jaký typ se jedná	2	2 %	1	2 %	1	2 %
Kvalita	31	34 %	20	44 %	11	24 %
Kontrolní činnost podniku	22	24 %	16	36 %	6	13 %
Řízení rizik	32	36 %	21	47 %	11	24 %
Soudní spory	12	13 %	9	20 %	3	7 %
Ocenění podniku/produktu	37	41 %	21	47 %	16	36 %
Čerpání dotací	14	16 %	7	16 %	7	16 %
Aktivity v oblasti výzkumu a vývoje	66	73 %	36	80 %	30	67 %
Inovace	27	30 %	16	36 %	11	24 %
Transparentnost	12	13 %	10	22 %	2	4 %
Ochrana spotřebitele	19	21 %	12	27 %	7	16 %
Ochrana duševního vlastnictví	7	8 %	7	16 %	0	0 %
Dodržované směrnice	8	9 %	8	18 %	0	0 %
Global Reporting Initiative (GRI)	1	1 %	1	2 %	0	0 %
Směrnice OECD	6	7 %	6	13 %	0	0 %
Globální dohoda OSN	1	1 %	1	2 %	0	0 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Příloha E: Výskyt nefinančních informací z environmentální oblasti ve výročních zprávách českých podniků za rok 2013

Nefinanční informace	Všechny VZ (N = 90)		Větší podniky (n ₁ = 45)		Menší podniky (n ₂ = 45)	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Aktivity na ochranu životního prostředí	51	57 %	31	69 %	20	44 %
Investice s pozitivním dopadem na životní prostředí	25	28 %	19	42 %	6	13 %
Ekologické programy	15	17 %	8	18 %	7	16 %
Environmentální indikátory	33	37 %	20	44 %	13	29 %
Spotřeba materiálu	7	8 %	4	9 %	3	7 %
Používání surovin z recykovaných materiálů	4	4 %	3	7 %	1	2 %
Spotřeba energií	17	19 %	9	20 %	8	18 %
Spotřeba vody	6	7 %	3	7 %	3	7 %
Biodiverzita	2	2 %	2	4 %	0	0 %
Přímé a nepřímé emise	10	11 %	9	20 %	1	2 %
Objem vypouštěných odpadních vod	3	3 %	3	7 %	0	0 %
Objem pevných odpadů	6	7 %	5	11 %	1	2 %
Recyklace prodaných výrobků	5	6 %	2	4 %	3	7 %
Recyklace obalových materiálů	6	7 %	5	11 %	1	2 %
Používané normy	36	40 %	23	51 %	13	29 %
ISO 14001 - Systém environmentálního managementu	23	26 %	16	36 %	7	16 %
EMAS - Systém environmentálního řízení a auditu	4	4 %	4	9 %	0	0 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Příloha F: Výskyt nefinančních informací ze sociální oblasti ve výročních zprávách českých podniků za rok 2013

Nefinanční informace	Všechny VZ (N = 90)		Větší podniky (n ₁ = 45)		Menší podniky (n ₂ = 45)	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vztahy se stakeholders	51	57 %	31	69 %	20	44 %
Vztahy s obchodními partnery	35	39 %	21	47 %	14	31 %
Vztahy se zaměstnanci	49	54 %	31	69 %	18	40 %
Vztahy s odbory	9	10 %	8	18 %	1	2 %
Vztahy se státními institucemi	7	8 %	5	11 %	2	4 %
Vztahy se vzdělávacími/výzkumnými institucemi	18	20 %	9	20 %	9	20 %
Vztahy se specializovanými pracovišti	4	4 %	3	7 %	1	2 %
Pracovněprávní vztahy	49	54 %	31	69 %	18	40 %
Vzdělávání zaměstnanců	46	51 %	26	58 %	20	44 %
Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci	26	29 %	22	49 %	4	9 %
Poskytované benefity zaměstnancům	37	41 %	24	53 %	13	29 %
Odměny a benefity řídicím pracovníkům	18	20 %	12	27 %	6	13 %
Lidská práva	13	14 %	10	22 %	3	7 %
Diverzita	38	42 %	23	51 %	15	33 %
Složení řídicích orgánů společnosti	33	37 %	19	42 %	14	31 %
Rozdělení zaměstnanců na kategorie dle pohlaví	7	8 %	4	9 %	3	7 %
Rozdělení zaměstnanců na kategorie dle věkových skupin	4	4 %	3	7 %	1	2 %
Rozdělení zaměstnanců na kategorie dle menšin	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Poměr základních platů mužů a žen	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Získané certifikáty/osvědčení	29	32 %	18	40 %	11	24 %
Sponzoring	22	24 %	19	42 %	3	7 %
Filantropie	18	20 %	17	38 %	1	2 %
Dobrovolnictví zaměstnanců	13	14 %	9	20 %	4	9 %
Podpora regionu	14	16 %	11	24 %	3	7 %
Podpora neziskového sektoru	23	26 %	19	42 %	4	9 %
Protikorupční opatření	10	11 %	8	18 %	2	4 %
Používané normy	36	40 %	23	51 %	13	29 %
OHSAS 18001 - Systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	10	11 %	9	20 %	1	2 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Příloha G: Analýza stavu reportování o společenské odpovědnosti českých podniků seřazených dle dosažených tržeb v roce 2013

Pořadí	Společnost	CSR	Samostatný nefinanční report	CSR ve VZ	CSR sekce na webových stránkách	Komunikace CSR
1	ŠKODA AUTO a. s.	ano	Zpráva o trvale udržitelném rozvoji	ano	ano	Trvale udržitelný rozvoj: Odpovědnost k budoucnosti, vztah k životnímu prostředí, sponzoring, společenská odpovědnost, zaměstnanci
2	ČEZ, a. s.	ano	Zpráva o společenské odpovědnosti	ano	ano	Odpovědná firma: Pomáháme, životní prostředí, bezpečnost a kvalita, Ombudsman ČEZ, Nadace ČEZ
3	AGROFERT, a. s.	ano	Zpráva o společenské odpovědnosti	ne	ne	Zaměstnanci, protikorupční opatření, Nadace Agrofert, podpora regionu, bezpečnost, kvalita, životní prostředí
4	Hyundai Motor Manufacturing Czech s. r. o.	ano	ne (součást VZ)	ano	ano	Společenská odpovědnost: Nadační fond Hyundai, kvalita, životní prostředí, zaměstnanci
5	ČEPRO, a. s.	ano	ne	ne	ano	Společenská zodpovědnost: Etický kodex, ekologie, ochrana zdraví při práci, požární ochrana, podpora sportu, organizací, regionu
6	RWE Česká republika a. s.	ano	ne	ano	ne	Podpora regionu, Nadace RWE, aktivity v sociální oblasti
7	Česká spořitelna, a. s.	ano	ne (do roku 2011 samostatná Zpráva o CSR, nyní součást VZ)	ano	ano	Strategie CSR: „Investujeme pro budoucnost“ Tři pilíře CSR: vzdělávání ke konkurenceschopnosti, sociální podnikání, dobrovolnictví. Nadace České spořitelny
8	ENI Česká republika, s. r. o.	ano	ne	ne	ano	Odpovědnost podniku: Etický kodex, udržitelnost, sponzoring, inovace a kvalita
9	Telefónica Czech Republic, a.s.	ano	ne (pouze globální report)	ano	ano	Odpovědný přístup: Strategie společenské odpovědnosti, naše zásady podnikání, Nadace O2, integrovaný systém řízení, partnerství, transparentnost
10	Shell Czech Republic a. s.	ano	ne (pouze globální report)	ne	ano	Udržitelný rozvoj: Životní prostředí, Společnost, Bezpečnost

Přílohy

11	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	ano	Zpráva o společenské odpovědnosti	ano	ano	CSR: Životní prostředí, BOZ, firemní akce, podporujeme, firemní kultura
12	Československá obchodní banka, a. s.	ano	Zpráva o společenské odpovědnosti	ano	ano	ČSOB Přátelská a odpovědná: Čtyři klíčové oblasti CSR: diverzita, životní prostředí, odpovědné podnikání, vzdělávání a rozvoj
13	Česká pojišťovna, a. s.	ano	ne (součást VZ)	ano	ne	Podpora kultury, podpora aktivního života, dopravní bezpečnost, Nadace České pojišťovny
14	Komerční banka, a. s.	ano	ne (součást VZ)	ano	ano	Společenská odpovědnost: Nadace Jistota, sponzoring, trvale udržitelný rozvoj, charita
15	Siemens, s. r. o.	ano	ne (pouze globální report)	ano	ano	Společenská odpovědnost a etické podnikání: filantropie, etické a transparentní podnikání, životní prostředí, odkaz na globální report
16	Vítkovice Holding a. s.	ano	ne	ne	ano	Odpovědnost: CSR program, podpora vzdělávání, podpora kultury a umění, vzdělávání zaměstnanců, podpora sportu
17	Globus ČR, k. s.	ano	ne	ne	ano	Společenská odpovědnost: Konto Bariéry, Národní potravinová sbírka
18	T-Mobile Czech Republic a.s.	ano	ne (pouze globální report)	ano	ano	CSR strategie "Pro svět kolem nás": Propojení technologií a CSR, řešení společenských problémů, dobročinnost zaměstnanců, podpora neziskových organizací, podpora regionu, vztah k životnímu prostředí
19	ČEPS, a. s.	ano	ne (součást VZ)	ano	ano	Čtyři roviny CSR: Zaměstnanci, obchodní partneři, životní prostředí, místní komunity
20	BENZINA, s. r. o.	ne	x	x	x	x
21	Plzeňský Prazdroj, a. s.	ano	Zpráva o trvale udržitelném rozvoji	ne	ano	Odpovědná společnost: Deset základních priorit podnikové odpovědnosti
22	Vodafone Czech Republic a. s.	ano	ne	ano	ano	Společenská odpovědnost: Zelenou cestou, Nadace Vodafone, dobročinnost, technologie pomáhají

Přílohy

23	CCS Česká společnost pro platební karty s. r. o.	ne	x	x	x	x
24	STRABAG a. s.	ano	ne	ne	ano	Společenská odpovědnost: Naše cíle, vztahy s veřejností, úcta k přírodě, ekonomická odpovědnost, klíčové hodnoty, personální politika
25	Severočeské doly a. s.	ano	ne	ano	ano	Veřejně prospěšná činnost: Závazky vůči stakeholders, podpora regionu, sponzoring, ochrana životního prostředí, publikační činnost
26	MND a. s.	ano	ne	ano	ano	Společenská odpovědnost: Životní prostředí, biosférická rezervace, podpora sportu a kultury
27	Alza.cz a. s.	ano	ne	ne	ano	Pomáháme potřebným: podpora regionu, neziskových organizací, sponzoring
28	OHL ŽS, a. s.	ano	ne	ne	ano	Trvale udržitelný rozvoj
29	MITAS a. s.	ne	x	x	x	x
30	Pražská plynárenská, a. s.	ano	ne	ano	ano	Společenská odpovědnost: Nadační fond Galerie Smečky, podpora regionu, sponzoring, ochrana životního prostředí
31	Český aeroholding, a.s.	ne	x	x	x	x
32	H R U Š K A, spol. s r. o.	ne	x	x	x	x
33	Kooperativa, pojišťovna, a.s., V.I.G.	ano	ne	ne	ano	Společenská odpovědnost: Nadace Kooperativy, strategické pilíře CSR: prevence, hendikep, životní prostředí, naši zaměstnanci pomáhají
34	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s.	ano	ne	ano	ano	Společensky odpovědná firma: Podpora regionu, vzdělávání a sportu
35	HYUNDAI Motor Czech s. r. o.	ne	x	x	x	x
36	JUTA A. S.	ne	x	x	x	x
37	ŠkoFIN s. r. o.	ne	x	x	x	x
38	Linde Gas a. s.	ne	x	x	x	x
39	MADETA a. s.	ne	x	x	x	x

Přílohy

40	DHL Expres (Czech Republic) s. r. o.	ano	ne (pouze globální report)	ne	ano	Společenská odpovědnost firmy: Ochrana životního prostředí, pomoc po přírodních katastrofách, vzdělávání, podpora firemního dobrovolnictví
41	Vodňanská drůbež, a. s.	ne	x	x	x	x
42	Biocel Paskov a. s.	ano	ne	ne	ano	Program společenské odpovědnosti: Podpora zdravotnických zařízení, projekty v oblasti školství, sportu a kultury, dobrovolné sbírky, dárcovství, podpora regionu
43	GTS Czech s. r. o.	ano	ne	ne	ano	Odpovědný přístup: Ochrana životního prostředí, filantropie
44	HOCHTIEF CZ a. s.	ano	ne (součást VZ)	ano	ano	Udržitelný rozvoj: Chováme se odpovědně: Odpovědné produkty, ochrana životního prostředí, pracovní prostředí a bezpečnost práce, Compliance
45	SANDVIK CHOMUTOV PRECISION TUBES, spol. s r. o.	ano	ne	ne	ano	Udržitelnost rozvoje: Ekonomická odpovědnost, Ekologická odpovědnost, Společenská odpovědnost
46	MD ELEKTRONIK spol. s r. o.	ne	x	x	x	x
47	AŽD Praha s. r. o.	ano	Environmentální zpráva	ne	ne	"Nejen rychle a bezpečně, ale i ekologicky"
48	Mountfield a. s.	ne	x	x	x	x
49	BRANO GROUP, a. s.	ne	x	x	x	x
50	Air Bank a. s.	ne	x	x	x	x
51	CTP Invest, s. r. o.	ne	x	x	x	x
52	Kofola a. s.	ne	x	x	x	x
53	CETELEM ČR, a. s.	ano	ne (součást VZ)	ano	ano	Zodpovědné úvěrování: Etický kodex, společenská odpovědnost vůči klientům, sponzorské aktivity
54	ASSA ABLOY Rychnov, s. r. o.	ne	x	x	x	x
55	CZ LOKO, a. s.	ne	x	x	x	x
56	Home Credit a. s.	ne	x	x	x	x
57	AVG Technologies CZ, s. r. o.	ne	x	x	x	x

Přílohy

58	SAP ČR, spol. s r. o.	ano	Ne (pouze globální report)	ne	ano	Globální CSR strategie: "Making the world run better & improving people's lives", dobrovolnictví, CSR projekty
59	LINE T spol. s r. o.	ano	ne	ne	ano	Společenská odpovědnost: Spolupráce s Kontem Bariéry a s Nadačním fondem Kapka naděje,
60	Meopta-optika, s. r. o.	ano	ne	ne	ano	Společenská odpovědnost: Ekonomická a sociální oblast, odpovědnost vůči životnímu prostředí, sponzoring
61	TOS VARNSDORF a. s.	ne	x	x	x	x
62	STUDENT AGENCY, s.r.o.	ne	x	x	x	x
63	KORADO, a. s.	ne	x	x	x	x
64	KRONOSPAN ČR, spol. s r. o.	ne	x	x	x	x
65	RAVAK a. s.	ne	x	x	x	x
66	MICROSOFT s. r. o.	ano	Zpráva o společenské odpovědnosti	ne	ano	Společenská odpovědnost: Modernizace českých škol, podpora začínajících podnikatelů, podpora neziskovému sektoru, podpora zaměstnanců, péče o životní prostředí, bezpečnost a ochrana soukromí
67	KPMG Česká republika, s. r. o.	ano	Zpráva o společenské odpovědnosti	ne	ano	Společenská odpovědnost: Pomoc neziskovým organizacím, zapojení zaměstnanců, ochrana životního prostředí, etické a transparentní jednání
68	Allianz pojišťovna, a. s.	ne	x	x	x	x
69	Sodexo s. r. o.	ano	ne	ne	ano	Společenská odpovědnost: Integrita podnikání, dodržování lidských práv, bezpečnost a zdraví při práci, podpora místní komunity, pomoc seniorům, životní prostředí
70	BEST, a. s.	ne	x	x	x	x
71	Léčebné lázně Mariánské Lázně a. s.	ne	x	x	x	x
72	SAPPELL, a. s.	ne	x	x	x	x
73	ALPINE PRO, a. s.	ne	x	x	x	x

Přílohy

74	SIGMA GROUP a. s.	ano	ne	ne	ano	Odpovědná firma: sekce CSR na webových stránkách je v rozpracované fázi
75	BRISK Tábor a. s.	ne	x	x	x	x
76	Rodinný pivovar BERNARD a. s.	ne	x	x	x	x
77	MOSER, a. s.	ne	x	x	x	x
78	Lázně Luhačovice, a.s.	ne	x	x	x	x
79	PETROF, spol. s r. o.	ne	x	x	x	x
80	AGROPODNIK ZNOJMO, a. s.	ne	x	x	x	x
81	GRUND a. s.	ne	x	x	x	x
82	JABLOTRON, s. r. o.	ne	x	x	x	x
83	SPORTEN, a. s.	ne	x	x	x	x
84	ELMARCO s. r. o.	ano	ne	ne	ano	Společenská odpovědnost: Lidská práva, ochrana životního prostředí, boj proti korupci
85	RÜCKL CRYSTAL a. s.	ne	x	x	x	x
86	PASSERINVEST GROUP, a. s.	ano	ne	ano	ano	Společenská odpovědnost: podpora nadačních fondů, minimalizace dopadu na životní prostředí, certifikace
87	MOIRA CZ, a.s.	ne	x	x	x	x
88	Rybářství Třeboň Hld. a.s.	ne	x	x	x	x
89	MOTOR JIKOV Group a. s.	ne	x	x	x	x
90	M.C.TRITON, spol. s r. o.	ne	x	x	x	x

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Příloha H: Analýza nefinančních reportů českých podniků za rok 2013

Parametr	AŽD Praha	AGROFERT	ČSOB	ČEZ	KPMG Česká republika	MICROSOFT ⁹	Plzeňský Prazdroj	ŠKODA AUTO ¹⁰	TŘINECKÉ ŽELEZARNY
Obsah reportu podle oblastí CSR	Ekologická	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální	Ekonomická Ekologická Sociální
Uvedení negativních dopadů	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano
Porovnání s hodnotami minulých let	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano
Identifikace stakeholders	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano
Budoucí cíle v oblastech CSR	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ano	Částečně
Využití obecně uznávaného rámce	Ne	Ano ¹¹	Ano (GRI)	Ne	Ano (GRI)	Ne	Ne	Ano (GRI)	Ne
Externí ověření reportu	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne	Ne
Pravidelnost vydávání reportu	Neurčitá ¹²	Neurčitá ¹³	Roční	Dvouletá	Neurčitá ¹⁴	Neurčitá ¹⁵	Roční	Dvouletá	Roční

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

⁹ Zpráva o společenské odpovědnosti společnosti MICROSOFT, s. r. o. za rok 2014.

¹⁰ Zpráva o trvale udržitelném rozvoji společnosti ŠKODA AUTO, a. s. za období 2011/2013.

¹¹ Ve Zprávě o společenské odpovědnosti 2012/2013 koncernu AGROFERT nejsou uvedeny konkrétně využívané metodiky.

¹² Na internetových stránkách je dostupná pouze environmentální zpráva společnosti ADŽ Praha, s. r. o., informace o starších zprávách nejsou k dispozici.

¹³ První Zpráva o společenské odpovědnosti koncernu AGROFERT byla vydána za dvouleté období (2012-2013), nelze však s jistotou očekávat, že tento interval vydávání bude zachován i v následujících letech.

¹⁴ Společnost KPMG Česká republika, a. s. publikovala zatím dvě nefinanční zprávy (2010 a 2013), v poslední zprávě však přislubuje každoroční nefinanční reporting.

¹⁵ Na internetových stránkách je dostupná pouze aktuální nefinanční zpráva společnosti MICROSOFT s. r. o., informace o starších reportech nejsou k dispozici.

ABSTRAKT

JÁNSKÁ, Ivana. *Nefinanční reporting podniků v ČR*. Diplomová práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 102 s., 2015.

Klíčová slova: nefinanční reporting, nefinanční informace, výroční zprávy, společenská odpovědnost podniků, reportování CSR

Předložená diplomová práce je zaměřena na nefinanční reporting podniků v České republice. Rešeršní část této práce nejprve objasňuje pojem nefinanční reporting a vysvětluje rozdíl mezi finančním a nefinančním výkaznictvím. Dále je konkretizován obsah nefinančních reportů a charakterizována nejčastější témata nefinančních zpráv. Tato část je zakončena představením nejznámějších norem a iniciativ v oblasti nefinančního reportingu, včetně aktuální směrnice EU přijaté v roce 2014. Na základě zpracované rešeršní části je provedena analýza současného stavu nefinančního reportingu v ČR. Nejprve je uskutečněn kvantitativní výzkum stavu zveřejňování nefinančních informací podniků v ČR prostřednictvím obsahové analýzy sekundárních zdrojů. Zdroji pro analýzu byly zejména výroční zprávy vybraných českých podniků, analyzovány byly také samostatné nefinanční reporty a sekce na internetových stránkách. Tento výzkum je rozčleněn na dva dílčí výzkumy. První z nich se zabývá zveřejňováním nefinančních informací ve výročních zprávách podniků v ČR, druhý dílčí výzkum je zaměřen na reportování o společenské odpovědnosti těchto podniků. Závěrečná část diplomové práce představuje konkrétní nefinanční reporty pěti velkých českých společností, které jsou hodnoceny a komparovány na základě stanovených parametrů. Smyslem analýzy nefinančních reportů je zjistit současný přístup významných českých podniků k vydávání nefinančních zpráv. Na závěr práce jsou na základě výsledků provedené analýzy vyvozeny doporučení v oblasti nefinančního reportingu pro všechny podniky v ČR.

ABSTRACT

JÁNSKÁ, Ivana. *Non-financial reporting of companies in the Czech Republic*. Diploma thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 102 p., 2015.

Keywords: non-financial reporting, non-financial information, annual reports, corporate social responsibility, CSR reporting

This diploma thesis is focused on non-financial reporting of companies in the Czech Republic. The review part of this work first clarifies the concept of non-financial reporting and explains the difference between the financial and non-financial reporting. Furthermore, the content of non-financial reports is specified and the most frequent topics of non-financial reports are characterized. This part ends with the introduction of the most important standards and initiatives in the field of non-financial reporting, including the recent EU directive adopted in 2014. An analysis of the current state of non-financial reporting in the country is done, based on the processed retrieval part. A quantitative research on non-financial disclosure firms in the Czech Republic through content analysis of secondary sources is carried out first. The resources for analysis were mainly annual reports of selected Czech companies, individual non-financial reports and sections on the websites of companies were also analysed. This research is divided into two sub-studies. The first one deals with the release of non-financial information in the annual reports of companies in the Czech Republic, the second sub-research is focused on reporting about the social responsibility of these companies. The final part of the diploma thesis presents specific non-financial reports of five large Czech companies that are evaluated and compared on the basis of defined parameters. The purpose of the analysis of non-financial reports is to determine the current approach of important Czech firms to release non-financial reports. In the conclusion of the work, recommendations in non-financial reporting for all companies in the country are drawn on the basis of the results of the analysis.